



Marx ve Engels'ten "Genelge Mektup": Burjuva sosyalizmi üzerine

Sınıf savaşımı kağıt üzerinde kabul ediliyor, çünkü bunun varlığı artık yadsınmıyor, ama pratikte örtbas ediliyor, sulandırılıyor, daraltılıyor. Sosyal-demokrat parti işçilerin partisi olmamalı, burjuvaziye ya da bir başkasının nefretini üzerine

çekmemelidir; her şeyden önce burjuvazi arasında çok canlı bir propaganda yürütmelidir; burjuvaziye ürkütecek ve her şeyden önce bizim kuşağın erişemeyeceği uzun vadeli amaçlara ağırlık verene, bütün gücünü ve enerjisini, top-

lumun eski düzenini yeni payandalarla destekleyerek, belki de kesin bir yıkımı, giderek, azar azar ve olabildiğince barışçıl bir çözülme süreciyle dönüştürebilecek şu küçük-burjuva reform yamalarına vermelidir.

s.14

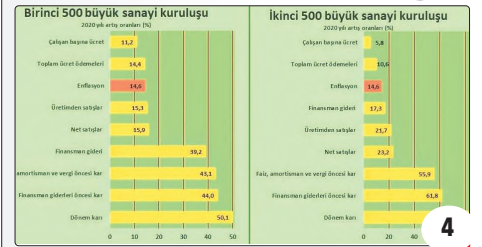
Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 27
1 Ağustos 2021

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak54.net

Faşizme ve ırkçılığa karşı omuz omuza!



4

Covid-19 salgınına fırsata çevirdiler... Vahşi sömürünün resmi!

Sömürü artışının Covid-19 salgını koşullarında yaşanması, kapitalizmin ve sermayenin vahşi yüzünü bir kez daha ortaya koydu.



10

Yasalar ve sınıf mücadelesi

Bugün gerçekleşen direnişler tekil ve sınırlı olsa da yol açıcı olmaları açısından önemlidir. Yapılması gereken, bu direnişlerle dayanışmayı büyütme...



12

İstanbul Sözleşmesi'nin feshi ve mücadelenin sorunları

Kadın düşmanı politikalar; sosyal sorunlarla birlikte ele alınabildiği, farklı dinamiklerin ortak mücadelesi örgütlenemediği koşullarda püskürtülebilir.

Faşizme ve ırkçılığa karşı omuz omuza!

İrkçi saldırılar ve yeni katliamlarla korku atmosferi yaratılmak istenmektedir. Toplumsal muhalefet cephesinin önünde, bu kirli hazırlıkların karşısına kararlı bir duruşla çıkmak, birleşik ve örgütlü mücadeleyi yükseltmek sorumluluğu durmaktadır.

KÜRT HALKINA DÖNÜK İRKÇİ SALDIRILAR TIRMANDIRILIYOR

Son dönemde Kürt halkını hedef alan ırkçı-şoven saldırıların ardı arkası kesilmiyor. Kürt hareketi ve HDP'yi hedef alan çok yönlü saldırılara Kürt halkına dönük ırkçı-faşist saldırılar eşlik ediyor. Konya'da, Ankara'da ve Aydın'da Kürt aileleri hedef alan linç girişimleri ve silahlı saldırılar bunun son örnekleri oldu. Bizzat dinci-faşist iktidarın ırkçı-şoven politikalarının ürünü olan bu saldırganlık en son Konya'da, daha önce de saldırıya uğrayan bir Kürt ailesinden yedi kişinin hunharca katledilmesi boyutlarına vardı. Katliamın ardından ev ateşe verildi.

Kürt halkına ve hareketine dönük artan saldırganlığı, içeride ve bölgede bütün bir ağırlığı ile kendisini ortaya koyan Kürt sorunundan ve sermaye devletinin yaşadığı çok yönlü açmazlardan bağımsız ele almak mümkün değil. Zira, toplumsal desteğini her geçen gün yitiren, her alanda derinleşen bunalımlarla boğuşan ve kendi bünyesindeki çelişkileri açığa çıkan gerici-faşist iktidar, özellikle 7 Haziran seçimlerinden beri Kürt halkını hedef alan kirli savaş politikaları üzerinden toplumsal yaşamı dizayn etmeyi temel bir davranış çizgisi haline getirdi. Öte yandan bu temel sorunu, "terörle mücadele" demagojisi üzerinden düzen siyasetini kendi eksenine yedeklemenin aracı olarak değerlendiriyor. Böylece Kürt halkını hedef alan her türlü saldırganlığın önü sonuna kadar açılmış oluyor.

Aynı tutumun Suriye savaşındaki izdüşümünü ise bölgesel planda güç haline gelen ve bir dizi kazanım elde eden Kürt hareketine dönük çok yönlü saldırganlık oluşturuyor. Suriye sorununu "milli mesele" ve "iç sorun" ilan eden AKP-MHP gericiliği Kürt halkının bölgede

elde ettiği kazanımları boğmak için işgal saldırıları gerçekleştirdi, eğitip donattığı cihatçı çeteleri sistemli bir şekilde Kürt halkı ve hareketinin üzerine saldı.

Sermaye devletinin içeride ve dışarıda Kürt halkına yönelik saldırıları aralıksız devam ederken topluma sistemli bir şekilde ırkçı-şoven zehir enjekte edildi. İktidar yandaş medya kesintisiz olarak Kürt düşmanlığını körükledi. Bu yolla hem Kürt halkına dönük saldırılar meşurlaştırılmaya çalışıldı hem de iktidar dinsel gericilikle ve milliyetçilikle uyuşturulmuş tabanını korumayı ve yeri geldiğinde mobilize etmeyi amaçladı.

Son dönemde tırmandırılan ırkçı saldırılar tam da bu kirli savaş konseptine dayanmaktadır. Gerici-faşist iktidarın Kürt halkına karşı kirli bir imha savaşı yürütmesinin ve Kürt sorununu sefil çıkarları üzerinden istismar etmesinin bedelini ise en ağır biçimde mazlum Kürt halkı ödemektedir. Öte yandan, ırkçı-şovenizmle zehirlenen ve gerici kutuplaşmanın tarafı haline getirilmek istenen işçi ve emekçiler de kirli savaş politikalarının bedellerini farklı biçimlerde ödemektedir. Zira ırkçı-şoven politikaların etkisi altında kalan emekçiler içerisinde debelendikleri çok yönlü sorunlar karşısında sınıfsal kimlikleri üzerinden hareket edememekte, sınıf bilincindeki erozyon nedeniyle azgın sömürü koşulları altında kölece çalışmaya ve yaşamaya razı gelmektedirler.

GÖÇMEN SORUNU VE İRKÇİ-ŞOVENİZM

AKP-MHP gericiliği bizzat sorumluluğunu taşıdıkları mülteci sorununu da sistemli şekilde istismar ediyor, yeri geldiğinde ırkçı-şoven saldırganlığı tırmandırmak için kullanıyor.

Bunun güncel örneklerine Afganis-



tan'dan gelen son göç dalgası üzerinden tanıklık ediyoruz. Afganistan'da NATO bekciliği görevini üstlenen gerici-faşist iktidar, bir yandan -tam bir arsızlıkla- artan göçmen nüfusunun ucuz işgücü olarak ekonomiye nasıl da faydalı olduğundan dem vuruyor, öte yandan artan göçmen akınına AB ile pazarlık konusu ediyor. Yeri geldiğinde ise kirli savaş politikalarının malzemesi olarak değerlendiriyor.

Bu insanlık dışı politikaların öbür yüzünde ise, göçmenleri hedef alan ırkçı-şoven saldırganlık yer alıyor. Zira, başta gerici-faşist iktidar olmak üzere burjuva siyasetin bir dizi aktörü ülkede yaşanan çok yönlü sosyal ve ekonomik sorunlardan mültecileri sorumlu tutuyor. Bu yönlü gerici politikaların topluma pompalanması nedeniyle göçmenlere dönük ırkçı saldırıların arkası kesilmiyor. Göçmenleri hedef alan linç, aşağılama, cinayet, insan ticareti vb. çok yönlü ve boyutlu saldırılar ve tırmandırılan ırkçı-şovenizm her geçen gün dramatik bir hal alıyor.

FAŞİZME VE İRKÇİLİĞE KARŞI OMUZ OMUZA!

Toplumun üzerine büyük bir ağırlık olarak çökmüş bulunan gerici-faşist iktidarın gerek Kürt halkına gerekse savaş, yoksulluk ve açlık nedeniyle Türkiye'ye göçmek zorunda kalan mültecilere karşı tırmandırdığı ırkçı-şoven politikaları geri püskürtmek gelinen yerde kritik bir önem kazanmış bulunuyor. Zira, bu pervasız saldırganlık geri püskürtülemezse, hem mazlum halkların ödediği bedeller boyutlanarak artacak hem de işçi sınıfı ve emekçiler ırkçı-şoven politikalarla sersemletilmeye devam edilecektir. Bunun sınıf hareketi üzerinde yarattığı yıkım ise toplumsal mücadelenin ilerletilmesi bağ-

lamında başlı başına bir sorun alanıdır.

Her geçen gün daha da ağırlaşan bu tabloda, saldırıların birinci dereceden hedefinde olan mazlum halklar ile dinsel gericilik ve milliyetçi şovenizmle sersemletilmek istenen işçi-emekçiler içerisinde ırkçı-şoven saldırganlığa karşı "İşçilerin birliği, halkların kardeşliği!" şiarı üzerinden etkili bir çalışma yürütmenin ve her türden burjuva gericiliğine karşı mücadeleyi büyütmenin önemi ortadadır. Çünkü işçilerin, emekçilerin, ezilen mazlum halkların acil ve yakıcı taleplerini ortaklaştırarak sosyal mücadeleler içerisinde kaynaştırmaksızın ne güncel saldırılar geri püskürtülebilir ne de devrimci bir sınıf hareketi yaratmanın önü düzlenebilir.

Öte yandan, özellikle Konya'da gerçekleşen son insanlık dışı katliam, çok yönlü bir sıkışmışlığı yaşayan gerici-faşist iktidarın karanlık planlar içinde olduğunu da ortaya koymaktadır. İzmir'de Deniz Poyraz'ın katledilmesiyle bunun ilk adımı atılmış, fakat bu kirli tezgâh başarılı olamamış, saldırı geri tepmişti. Son haftalarda tırmanan ırkçı saldırılar ve son katliam, sermaye devletinin karanlık odaklarının yeniden harekete geçtiğini göstermektedir. Bu kirli saldırıların tek hedefinin Kürt hareketi ve Kürt halkı olmadığı, toplumun tüm muhalif güçlerinin hedeflendiği unutulmamalıdır. Yeniden tırmandırılan saldırılar, kanlı katliamlar ve provokasyonlarla bir korku atmosferi yaratılmak, bir bütün olarak toplum terörize edilmek, sindirilmek, böylece teslim alınmak istenmektedir. İlerici-devrimci güçlerin ve tüm toplumsal muhalefet cephesinin önünde, bu kirli hazırlıkların karşısına güçlü ve kararlı bir duruşla çıkmak, faşizme ve ırkçılığa karşı birleşik ve örgütlü mücadeleyi yükseltmek görev ve sorumluluğu durmaktadır.

Seçim hesapları ve Kürt sorunu

Toplumsal meşruiyetini yitiren dinci-faşist rejim oy desteğindeki ciddi düşüşü engelleyemiyor. Saltanatının çöküş sürecinde olduğunun farkında olan Erdoğan kaçınılmaz sonu geciktirmek için çırpınıp duruyor.

Oy devşirme arayışına giren AKP şefi, rüşvetler karşılığında kendisine destek verecek müttefikler arıyor. Zira MHP'nin desteği iktidarı ayakta tutmaya yetmiyor. İyi Parti üzerine hesaplar yapılırken, Saadet Partisi'ni etkisizleştirmek için Oğuzhan Asiltürk devşirildi. Böylece AKP şefi, "din bezirganları olarak bir aradayız" mesajı vermeye çalışıyor.

Ancak bunlar sorunu çözmediği için Kürt halkından da oy talep etmeye başladı. 2,5 yıl sonra Diyarbakır'a giden Erdoğan, bir yandan barıştan yana olduğu safatasını tekrarlarken, diğer yandan Kürt hareketine pervasızca saldırdı.

Diyarbakır ziyareti üzerine bazı çevreler "yeni bir çözüm süreci gündemde" propagandasını piyasaya sürdüler. Joe Biden yönetiminin de bunu talep ettiğini iddia eden "analizler" yapıldı. Oysa Diyarbakır'da yaptığı konuşma, Erdoğan'ın göstermelik de olsa Kürt halkının dikkate alabileceği bir "çözüm süreci" geliştirme niyetinde olmadığını gözler önüne serdi.

HDP'ye saldıran, "terörle mücadele" söylemini tekrarlayıp duran AKP şefi Diyarbakır'da, "Biz tüm samimiyetimizle barış dedik, kardeşlik dedik, çözüm dedik, adalet dedik, hak dedik, özgürlük dedik, demokrasi dedik..." vb. demagojik laflar etti. Masayı deviren kendisi değilmiş gibi, tam bir arsızlıkla HDP'yi süreci bitirmekle suçladı.

Oysa masayı devirmekle kalmayıp, kirli savaşın startını vererek Kürt illerinde binlerce kişinin öldürülmesinden siyasi rant devşiren bizzat kendileriydi.

Böylece 7 Haziran 2015'te kaybettiği seçimleri, kan dökerek 1 Kasım'da tekrar kazandılar. Sur başta olmak üzere birçok mahalleyi yerle bir ettiler. İsrail'in Gazze'deki savaş taktiği Diyarbakır'da uygulandı.

Roboski'nin faili, Kürt halkının oylarıyla seçilmiş belediye başkanlarını hapse attıran, yerlerine kayyum atayan, HDP ve Kürt halkına düşmanlık üzerine siyaset yapan ırkçı-faşist rejimin yeni bir "çözüm süreci" başlatmak bir yana, artık sahte vaatlerde bulunabilecek durumda



dahi olmadığı görülüyor. Buna rağmen "Joe Biden istedi Tayyip Erdoğan yeni bir çözüm süreci ilan edecek" türünden "derin analizler" yapılıyor.

Dinci-ırkçı bir zorbaların Kürt sorununun çözümü, yeni bir "çözüm süreci" gibi bir sorunları yoktur. Onlar olsa olsa oy hesaplarıyla Kürt sorununu istismar etmeye dönük hamleler yapabilirler. Ama artık bu tür kirli oyunların işe yaraması da mümkün görünmüyor.

DÜZEN MUHALEFETİNİN "AŞIL TOPUĞU"...

İrkçi-şoven AKP-MHP iktidarı, düzen muhalefetine basınç uygulayarak, "Kürt sorunu üzerine konuşursanız sizi terörist ilan ederiz" diye tehdit ediyor. Düzen muhalefetine sağcı kanadı İyi Parti zaten ırkçılıkla malul.

CHP ise saray rejiminin çizdiği alanın dışına çıkamıyor, HDP ile yan yana görünmekten kaçınıyor.

Büyükşehir belediyelerini ancak HDP'nin desteği ile kazanabilen, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Kürt halkının oylarına muhtaç olan düzen muhalefeti, buna rağmen Kürt sorunundan söz etmekten çekiniyor. HDP kitlesinin nasılsa AKP'ye oy vermeyeceğini, eninde sonunda "Millet İttifakı"na destek sunacağını var sayıyor.

Bu tutum, düzen muhalefetine ülkenin temel sorunlarının çözümü konusunda tam bir acz içinde olduğunu gözler önüne seriyor. Rejim ırkçı zorbalıkla HDP'yi boğmaya çalışırken, Kürt sorunu hala düzen muhalefetine "Aşıl topuğu" olmaya devam ediyor.

HDP'NİN KARŞILIK BULMAYAN BEKLENTİLERİ

Dinci-faşist koalisyonun yerel seçimlerde yenilgiye uğramasını sağlayan HDP, iş birliğinden yana olduğunu gösterdi. Buna rağmen düzen siyasetinin tutumunda bir değişiklik olmadı. AKP-MHP koalisyonu ırkçı zehir saçmaya devam ederek Kürt halkına düşmanlığı daha da derinleştirdi. Deniz Poyraz'ın katledilmesinden bu yana ırkçı saldırılarda belirgin bir tırmanma var. Zira ülkeyi batağa saplayan iktidar dinci-ırkçılığa daha sıkı sarılarak ömrünü uzatabileceğini sanıyor. Bu gelişmeler karşısında düzen muhalefeti hiçbir tutum geliştirmiyor.

Böyle bir atmosferde erken seçim tartışılırken, HDP düzen siyasetinin her iki kutbuna ilişkin tutumunu açıkladı. HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan yaptığı açıklamalarla, hem dinci-faşist rejime hem 'Millet İttifakı'na mesajlar verdi. Buldan ilk açıklamasında düzen muhalefetine seslendi: "Bu ülkede kim iktidar olmak istiyorsa, bu ülkenin en büyük sorunu olan Kürt sorununu çözmek zorundadır ve sorun çözülmeden bu ülkeye demokrasi gelmeyecektir. Onun için hiç kimse Kürt halkının oylarını cebinde kesin olarak görmesin. (...)

"Geçmişte özellikle son seçimlerde İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin ve Antalya seçimlerinde desteklediğimiz demokratik güç birlikleri elbette önemli ve kıymetliydi. Ancak bundan sonraki seçimlerde hiç kimse bizden aynı tavrı beklemesin. Aynı tavrı göstermeyeceğimizi herkes artık bilsin ve bilmelidir."

Bu sözlerin "AKP'ye göz kırpmaya" diye

eleştirilmesi üzerine ikinci bir açıklama yapan Buldan şunları söyledi: "Dün Antep'te çözüm sürecinden bahsettim. Bu ülkenin çözüm sürecindeki kıymetli zamanından bahsettim. Bu açıklamaları çarpıtanlar, çözüm sürecinde bir kez daha AKP ile masaya oturmak istiyor diyenler, bugün AKP'nin zulmü karşısında, kayyımlar, cezaevinde olan milletvekillerimiz, belediye başkanlarımızın, her gün operasyonlarla yöneticilerimizin tutulanması, hakkımızda açılan davaların, fezlekelerin, bu ülkede yapılan bütün hukuksuzlukların karşısında AKP ile masaya oturacak tek bir Kürt yoktur."

HDP, Kürt halkının temel taleplerinin dikkate alınması koşuluyla düzen partileriyle iş birliği yapmaya hazır olduklarını dile getiriyor ve bunun karşılık bulmasını bekliyor. Ancak düzen muhalefeti bu beklentileri yanıtlama doğrultusunda hiçbir adım atamıyor. Bu da sermaye iktidarının Kürt sorununa düzeniçi bir çözüm üretmekten aciz olduğunu gösteriyor.

ÇIKIŞ HALKLARIN DEVRİMCİ KADER BİRLİĞİNDE!

Kürt hareketi 1999'dan bu yana düzeniçi bir çözüm için devletle ve düzen partileriyle görüşmeler yaptı. "Çözüm süreci" olarak adlandırılan dönemde İmralı merkezli görüşmeler yapıldı. Öcalan ve HDP liderliği devletin nihayet çözüme hazır olduğunu varsaydılar. Erdoğan'ın masayı devirmesiyle beklentiler hayal kırıklığına dönüştü. AKP şefi umduğu siyasi rantı elde edemeyince kirli savaş başlattı. Yaşanan süreç, düzenden çözüm beklemenin beyhude olduğunu bir kez daha ortaya koydu.

Rejim Kürt sorununa çözüm üretmek bir yana, ırkçı-şovenizmi yaymanın aracı olarak kullanıyor. Dolayısıyla "Biden istedi Erdoğan yeni bir çözüm süreci başlatıyor" laflarının hiçbir karşılığı yok.

Kürt halkının bütün kazanımları bu kokuşmuş düzene karşı mücadelelerin ürünüdür. Kazanımların korunması da bu düzene karşı mücadelenin yükseltilmesiyle mümkündür. "Kürt halkı kendi gücüne dayandığı ve bölge halklarıyla devrimci kader birliği içinde hareket ettiği ölçüde sürecin toplamından kalıcı kazanımlarla çıkacaktır." (TKİP IV. Kongresi, Ekim 2012)

Covid-19 salgınına fırsata çevirdiler...

Vahşi sömürünün resmi!

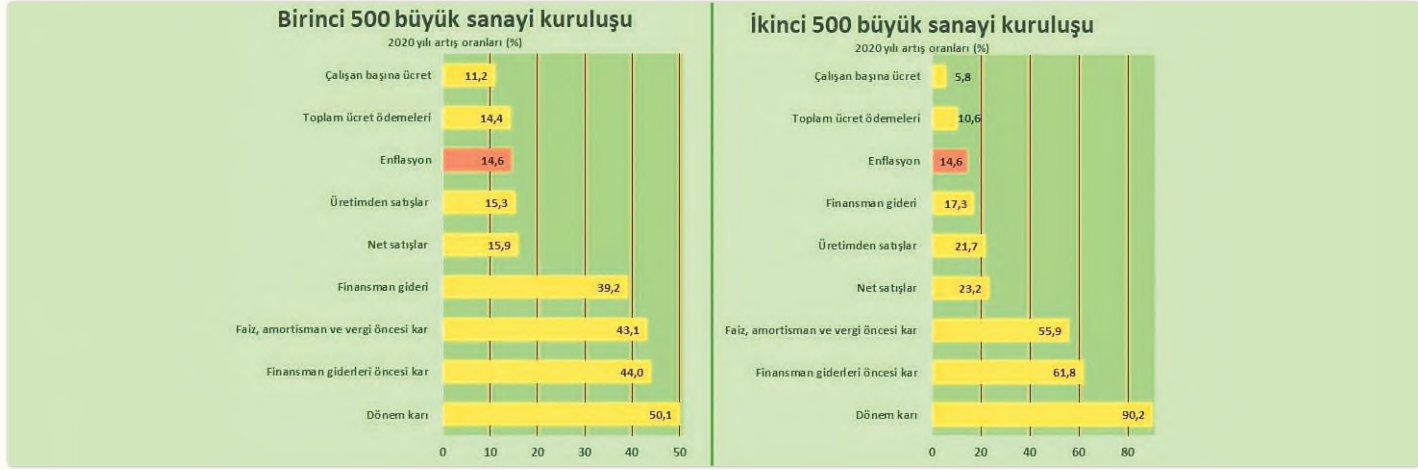
Fikri Tomurcuk

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan'ın övünerek açıkladığı 500 büyük sanayi kuruluşu raporu sonuçları, aslında sermaye sınıfının vahşi sömürsünün bir belgesi. 2020 yılı en büyük sanayi kuruluşları araştırması, gerici-faşist Erdoğan iktidarının Covid-19 salgınıyla ilgili politikalarının nasıl da sermaye sınıfına hizmet ettiğini, kapitalistlerin Covid-19 salgınına nasıl "fırsata çevirdiğini" gözler önüne seriyor.

İSO bu araştırmayı 53 yıldır yapıyor. Türkiye çapında en büyük sanayi kuruluşlarını belirleyen bu çalışma, kendi alanındaki en etkili ve kabul görmüş bir araştırma özelliğini taşıyor. Türkiye çapında tüm sanayi kuruluşlarını kapsayan araştırmada sanayi kuruluşları üretimden yaptıkları yıllık satış gelirlerine göre sıralanıyor. Bu sıralamanın sonuçları en büyük birinci 500 sanayi kuruluşu ve en büyük ikinci 500 sanayi kuruluşu olarak iki liste şeklinde açıklanıyor. Raporu sanayi kuruluşlarının üretimden satışlarının yanısıra, toplam ciro, kâr, ihracat, istihdam, borçlar, aktif büyüklüğü, özvarlıklar, ücret ödemeleri, yabancı sermaye oranı gibi bir dizi başka veri de yer alıyor. İSO'nun araştırması bu haliyle, Türkiye'nin sanayi devlerinin yıllık performanslarının karnesini ve karakterini de sergilemiş oluyor.

Birinci 500 ve ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu araştırmalarının her ikisinin de ortak bir sonucu var. Her iki grupta da enflasyondan daha düşük artış gösteren tek kalem toplam ücret ödemeleri ile çalışan başına ortalama ücret. Her iki grupta da en yüksek artış gösteren kalem ise kârlar.

Raporun sonuçlarına göre, 2020 yılında en büyük birinci 500 sanayi kuruluşunun kârları bir önceki yıla göre yüzde 50.1 arttı. Buna karşın en büyük birinci 500 sanayi kuruluşunun toplam ücret ödemeleri yüzde 14.4, çalışan başına ücret miktarı ise sadece yüzde 11.2 arttı. En büyük ikinci 500 sanayi kuruluşunda ücret artışı ile kâr artışı arasındaki uçurum daha vahim bir hal alıyor. Toplam ücret ödemelerindeki artış yüzde 10.6'ya inerken çalışan başına ücret artışı sadece yüzde 5.8 ile yüzde 14.6 olan enflasyonun neredeyse üçte biri düzeyine düşüyor. Bunun doğal bir sonucu olarak da en büyük ikinci 500 büyük sanayi



kuruluşunun kârlarındaki artış yüzde 90.2'ye fırlıyor.

En büyük sanayi kuruluşlarının toplu bilançosunu yansıtan verileri incelediğimizde, İSO Başkanı Erdal Bahçıvan'ın övünerek açıkladığı ve büyük başarı olarak gösterdiği yüksek kâr artışının, aslında sadece yüksek sömür artışından kaynaklandığı ortaya çıkıyor.

Örneğin üretim ve satış gelirlerinde böylesine yüksek bir kâr sağlayacak bir artış yok. En büyük birinci 500 sanayi kuruluşunun üretimlerinden yaptıkları satış gelirleri yüzde 15.3, üretimleri dışındaki ticari satışları da dahil net satış gelirleri ise yüzde 15.9 artmış. Enflasyonun yüzde 14.6 olduğunu dikkate alırsak en büyük birinci 500 sanayi kuruluşunun üretimi de satışları da aslında yerinde saymış.

En büyük ikinci 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışlarındaki artış yüzde 21.7, net satışlarındaki artış ise yüzde 23.2 düzeyinde. Bu grubun satış gelirlerindeki artış da enflasyonun sadece biraz üzerinde. Bu artış oranı, kârlardaki yüzde 90.2'lik sıçramayı açıklayacak düzeyde değil.

Gelirler tarafında ihracat cephesinde de sanayi devleri açısından kötü bir performans var. En büyük birinci 500 sanayi kuruluşunun ihracatı yüzde 12.8 gibi sert bir düşüş göstermiş. İkinci 500'ün ihracatında ise sadece yüzde 1.17'lik bir artış var.

Özetle sanayi devlerinin gelir kalemlerinde hiç de bir başarı gözüküyor.

Giderler cephesinde finansman giderleri kaleminde baktığımızda durum şöyle: En büyük birinci 500 sanayi kuruluşunun finansman giderlerinde yüzde 39.2, ikinci 500 sanayi kuruluşunun finansman giderlerinde ise yüzde 17.3

artış var. Erdoğan iktidarının başta kamu bankaları olmak üzere bol kepçe düşük faizli kredi pompalama politikasından özellikle ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu fazlasıyla yararlanmış gözüküyor. Birinci 500'ün finansman giderlerindeki artışın daha yüksek olması ise bu grubun döviz borçlarının yüksek olmasının bir sonucu. Kur artışı döviz borcu yüksek olan birinci 500'deki sanayi kuruluşlarının finansman giderlerinin daha hızlı artmasına yol açmış.

Buna rağmen en büyük birinci 500'deki sanayi kuruluşlarının kambiyo, yani kur zararı yok. Tersine net kambiyo kârlarında yüzde 36'lık bir artış var. Birinci 500'deki sanayi kuruluşlarının ihracatlarında yüzde 12.8'lik bir düşüş olduğunu hatırlarsak, kur artışı karşısında kambiyo zararı yerine kâr artışının nasıl olduğu bir soru işareti. Bu soru işaretinin yanıtı da, damat bakan Berat Albayrak döneminde Merkez Bankası'nın 128 milyar dolar döviz rezervi eritilirken büyük sermaye gruplarına düşük kurdan yapılan döviz satışları. Büyük sermaye grupları Erdoğan yönetiminin kamu bankalarından pompaladığı düşük faizle kredileri alarak, Merkez Bankası'nın düşük kurdan sattığı dövizleri alarak hem döviz borçlarını daha düşük maliyetle finanse ettiler, hem de ihracatlarındaki düşüşe rağmen kasalarındaki döviz varlıklarını ucuz yoldan artırarak kur artışından kârlarına havadan kâr eklediler.

Erdoğan yönetiminin faizleri suni olarak düşük tutma politikasına rağmen sanayi devlerinin finansman giderleri de enflasyon artışının üzerinde bir artış göstermiş durumda. Erdoğan iktidarının faiz ve kur politikaları, büyük sermayenin finansman yükünü ciddi ölçüde azaltarak,

bu faturanın büyük sermayenin üzerinden alınarak orta ve uzun vadede tüm halkın sırtına yıkılmasına hizmet etti. Buna rağmen yüksek borçluluk oranları nedeniyle finansman giderlerindeki artış da enflasyonun üzerine çıktı.

Bu durumda sanayi devlerinin kârlarında gerçekleşen, enflasyonu kat kat aşan artışın tek kaynağının ücretlerin enflasyona ezdirilmesi olduğu açıkça ortaya çıkıyor. En büyük birinci 500 sanayi kuruluşunun kâr artışının enflasyonun 3.4 katını bulması, çalışan başına ücret ödemelerindeki artışın yüzde 11.2 ile enflasyonun 3.4 puan altında kalması sayesinde gerçekleşti. En büyük ikinci 500 sanayi kuruluşunun kârlarının enflasyonun 6.2 katı gibi fahiş bir hızla artabilmesi, çalışan başına ücret artışının sadece yüzde 5.8 ile enflasyonun tam 8.8 puan altında kalması sayesinde gerçekleşti.

Emekçilerin karşı karşıya kaldıkları bu sömürü artışının Covid-19 salgını koşullarında yaşanması, kapitalizmin ve sermayenin vahşi yüzünü bir kez daha ortaya koydu. Sermayenin kârlarındaki bu yüksek artışın karşı cephesinde sadece düşük ücretlerle artan sömürü yok. Salgın koşullarında ücretlerin ödenmemesi, ücretsiz izin, kod 29 silahını kullanarak keyfi işten çıkarmalarla işçilerin açlığa mahkûm edilmesi var. Bir yandan daha az kişiyle daha fazla üretim zorlanırken diğer yandan emekçilerin işyerlerinde yeterli sağlık önlemleri olmadan çalışmak zorunda bırakılması, testi pozitif çıkanların dahi durumu gizlenerek çalışmaya zorlanıp hem kendisinin hem arkadaşlarının hayatının tehlikeye atılması, onbinlerce işçinin sağlığını kaybetmesi, binlercesinin hayatını kaybetmesine yol açan bir vahşet var.

Toprağımızın, suyumuzun yok edilmesine karşı mücadeleye!

Emperyalist-kapitalist sistemin rant ve talan uğruna doğayı katletmesi nedeniyle dünyamız yaşanamaz hale geliyor. İklim krizi son yıllarda "felaket" halini alan doğa olaylarıyla kendini daha fazla hissettiriyor. Aynı ülke içinde bir yanda sel yaşanırken, diğer yanda kuraklıktan dolayı yüzlerce canlı yaşamını yitiriyor. Topraklar sermayedarlara peşkeş çekilirken, canlıların yaşam alanları neoliberal politikalar doğrultusunda yok ediliyor. İktidarların yanlış su politikaları, HES ve JES projeleri, plansız ve çarpık kentleşme, yetersiz altyapı, merkezi ve yerel yönetimlerin kentleri rant politikalarına teslim etmesi vb. etkenler, son dönemde yaşanan doğal afetlerin "felakete" dönüşmesinin en büyük nedenleri arasında yer alıyor.

Tüm bunların ürünü olarak, geride kalan Temmuz ayı, doğa olaylarının "felakete" dönüştüğü bir ay olarak geride kaldı:

- 15 Temmuz'da, Rize'deki yoğun yağış sel ve heyelan felaketine dönüştü. Felaketten 100'e yakın köy etkilendi, 6 kişi yaşamını yitirdi, dereler taşı ve ulaşım aksadı.

- Aynı günlerde, Konya'da Tuz Gölü'ne giden su kanallarına bent çekilmesi sonucu oluşan kuraklıktan dolayı bölgedeki binlerce flamingo yavrusu yaşamını yitirdi. 51 dernek ve çevre örgütü olaya ilişkin yaptıkları açıklamada, yanlış su ve tarım politikaları sonucu binlerce flamingo yavrusunun öldüğünü, gölü besleyen su kaynaklarına 1960'lı yıllardan bu yana müdahale edildiğini ve böylelikle sulak alanların %60'ının kaybedildiğini ifade ettiler. Bilim insanları ise her geçen yılın, en yüksek kuraklığın yaşandığı yıl olduğunu açıklıyorlar.

- Geçtiğimiz hafta perşembe günü (22 Temmuz) Artvin'de yaşanan sel felakete dönüşürken, 1 kişi kayboldu, 37 bin ev ve konut yıkıldı, 1.459 bina ise hasar aldı.

- Temmuzun son günleri ise Akdeniz, Ege ve Marmara bölgelerindeki birçok alanda gerçekleşen yangınlara sahne oldu.

Benzer, hatta daha ağır "felaketler" dünyanın başka yerlerini de vurdu:

- Geçtiğimiz haftalarda, Almanya ve Belçika'da yıkıcı tahribata, Almanya'da 176, Belçika'da 37 kişinin ölümüne neden olan sel felaketi, Batı Avrupa'nın



birçok ülkesinde de etkisini gösterdi. Almanya ve Belçika'nın yanı sıra Hollanda, İsviçre ve Lüksemburg'u da vuran şiddetli yağışlar sonucunda kasabalar enkaza dönüştü, çok sayıda kişinin kayıp olduğu bildirildi.

- 24 Temmuz'da Hindistan'da şiddetli yağışların neden olduğu sel ve heyelanlarda 100'ü aşkın kişi yaşamını yitirdi.

- 25 Temmuz'da, Belçika'da bir kez daha aşırı yağış sele dönüştü.

- Aynı günlerde, Çin'in Henan eyaletinde şiddetli yağışların yol açtığı sel nedeniyle en az 12 kişi yaşamını yitirdi.

Son bir ay içinde dünyanın dört bir yanında aşırı yağışların "sel felaketine" dönüşmesi, insan etkinliğinden bağımsız değildir. Rant ve talan uğruna doğa katledilmekte, maden ocakları, otoyollar, köprüler gibi dev beton yığınları ormanlık alanları tahrip etmektedir.

Doğa ve çevrenin tahribatı yapılan araştırmalarla da gözler önüne seriliyor. TEMA, 15 kenti odağına aldığı iki yıllık çalışmayla, madencilik faaliyetleri için ayrılan alanları tespit etti. Buna göre, 15 kentin yüzde 62'si, maden için ruhsatlandırılmış durumda. Geçtiğimiz haftalarda HDP Mersin İl Örgütü Ekoloji Komisyonu'nun yaptığı açıklamada ise Mersin'de son 13 yılda 650 bin dekar tarım alanının yok edildiği belirtildi.

Yine geçtiğimiz haftalarda Türkiye'nin dört bir yanında Amed'de, Şırnak'ta, Antakya'da, Siirt'te, Adana'da, Mersin'de orman yangınları meydana geldi. Binlerce canlı türü yangında yaşamını yitirirken, doğa onarılması zor bir şekilde tahribata uğradı.

Mafyatik saray rejimi, yaşanan "felaketler" konusunda, tüm suçu iklim krizine yükleyerek işin içinden sıyrılmaya çalışmaktadır. Örneğin Rize'de yaşanan sel felaketinin sonrasında kente giden AKP şefi Erdoğan, ikiyüzlüce açıklamalarda bulundu. "Rize'miz ve Doğu Karadeniz'i-miz her zaman bu tür felaketlerle karşı karşıya. Bol yağmur alan bir ilimiz" diyen Erdoğan, eskiden bölgede dikey yönlü ağaçların olduğunu hatırlattı. AKP şefi, "O ağaçlar söküldü ve yerine çaylıklar yapıldı. Kendi dayılarımızın evlerinin altındakiler de kaydılar. Ne gerekiyorsa yerine getireceğiz" diye konuştu ve ardından adeta Rize halkıyla dalga geçercesine, üzerlerine çay fırlattı.

Bu arada kadına yönelik şiddeti "tolere edilebilir" olarak görmesiyle bilinen Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık ise, selden etkilenenlerin temel gereksinimleri için sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına 1 milyon lira kaynak aktardıklarını açıkladı. Onların bu "yardım" yalanlarını, örneğin Elazığ

depremzedeleri için toplanan paraları içtirmelerinden veya depremzedelere yapılan TOKİ'ler için ilerleyen zamanlarda kira almaya başlamalarından çok iyi biliyoruz. Halkın acılarını istismar edenler, doğal afetlerin "felakete" dönüşmesinin asıl sorumlularıdır. Dere yataklarında yapılaşma, Karadeniz Sahil Yolu'nun oluşturduğu setin derelerin denize ulaşmasına engel olması, HES'lerin derelerin akış rejimini bozması, plansızlık, ranta dayalı imar politikaları ve doğal yapıyı bozan projeler, ardi ardına yaşanan ve felakete dönüşen afetlere davetiye çıkarmaktadır.

Doğamız, emperyalist-kapitalist rant ve talan projeleri uğruna yok edilmektedir. Doğamızın yok olmaması için, rantçı-yağmacı-talancı düzene karşı hep birlikte mücadele edelim! Tıpkı Kaz Dağları'nın talan edilmesine karşı durduğumuz gibi, tıpkı maden ocaklarının yapımına karşı Rize İkizdere köylülerin haftalarca direnmesi gibi, tıpkı Muğla İkizköy halkının yapılması planlanan kömür madeni için Akbelen Ormanı'nın katledilmesine karşı çadır kurup direnmeye devam etmesi gibi, suyumuz, toprağımız ve yaşam alanlarımız için birlikte mücadele etmeliyiz!

AKP iktidarının “küresel ısınma” bahanesi

İnsanlık küresel ısınmanın sonuçları ile her geçen gün daha da yakıcı bir biçimde karşı karşıya kalıyor. Dünya genelinde yaygınlaşan kuraklığın yanı sıra sık sık yaşanan sel ve yangın felaketleri küresel ısınmanın sonuçları olarak değerlendiriliyor. Türkiye de elbette bu zincirin dışında değil. Bir yandan kuraklık diğer yandan sel felaketleri haberleri olağanlaştı. Ne var ki küresel ısınma, AKP-MHP iktidarı için sorumluluktan kaçmanın bir bahanesi oldu. Yaşanan tüm olumsuzlukların ana kaynağı olarak küresel ısınmayı göstermek iktidarın alışkanlığına dönüşmeye başladı. Doğayı tahrip eden projeleri, yandaşların doğa talanını aklamak için bile küresel ısınma bahanesi kullanılıyor.

GÜNAH KEÇİSİ, KÜRESEL ISINMA VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Marmara denizinde musilaj görülmesinin ardından, geçtiğimiz günlerde Tuz Gölü'nde de flamingo katliamı gündeme geldi. Karadeniz bölgesinde tekrar sel vakaları yaşandı. Son olarak orman yangınlarıyla sarsıldı ülke. Bu gelişmeler iklim sorununu yeniden tartışmaya açtı.

Birinci derece Sit alanı, sulak alan ve hatta UNESCO'nun Dünya Miras Alanları Geçici Listesi'nde yer alan Tuz Gölü'nde flamingoların yavruları ile birlikte susuzluktan ölmesi gözleri ilgili bakanlıklara çevirdi. Ancak açıklamalarda, soruşturma açıldığı, flamingoların ölümlerinin araştırıldığı gibi beylik ifadelerin ötesine geçilmedi. AKP'li Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, konuya dair yaptığı açıklamada bol keseden atıp tuttu. Tuz Gölü'nü koruma alanı ilan ettiklerini, “her türlü tedbiri” olarak Tuz Gölü'ndeki doğal yaşamı koruduklarını iddia ettikten sonra, “İklimin değiştiğini her ortamda dile getiriyoruz. İklim değişikliği Orta Anadolu Bölgesinde su kaynaklarının azalması gibi problemleri beraberinde getiriyor. İklim Değişikliği etkilerini azaltmak adına adımlar atıyoruz. Artık bazı olaylar sadece kendisini ilgilendirmiyor, birçok etkenle birlikte şehre bitki türüne zarar verebiliyor. Bunları korumak adına iklim değişikliğiyle mücadelemizi topyekûn sürdürmek zorundayız” dedi.

Fakat Çevre Mühendisleri Odası Başkanı'nın ve kitle örgütlerinin yaptıkları açıklamalar Bakan Kurum'u yalanlıyor.



Söz konusu açıklamalarda flamingo ölümlerinin nedeninin iktidarın yanlış politikaları olduğuna, denetim ve planlamalarda sermayenin ihtiyaçlarının ön plana alındığına işaret ediliyor. Tuz Gölü'nün onu besleyen kanalların önünün “vahşi tarımsal sulama” amacıyla kapatılması sonucu kuruduğu bir gerçek. Bu gerçek karşısında AKP iktidarı bir kez daha üç maymunu oynayarak, rant doğanın önünde tutmayı sürdürüyor.

AKP sözcülerine göre Karadeniz'de yaşanan sel vakalarının günah keçisi de yine “iklim değişikliği” oldu. Onlarca kişinin hayatını kaybettiği, evlerin sular altında kaldığı sel felaketlerinde ezberden ve şovlar eşliğinde atılan nutuklarda, “yaraların en kısa sürede sarılacağı”, “tüm millete baş sağlığı dilendiği” söylendi. Fakat Rize'ye üç ayrı bakanın üç ayrı uçakla gitmesi AKP iktidarının yaraların sarılmasıyla milletin derdiyle bir ilgisinin kalmadığını yeniden gösterdi. Kamu kaynaklarını talan eden, doğal kaynakları sermayeye peşkeş çeken AKP iktidarı, derelere kurulan HES'ler, maden ocakları için katledilen ormanlar, oy avcılığı ve yandaş sermayeyi palazlandırmak uğruna yapılan köprüler ve yollar ile doğanın düzenini bozduğunu kabul etmeye yanaşmıyor. Bu “sel felaketinin”, bilim insanlarının yaptıkları açıklamalara ve uyarılara kulakların tıkanmasının, “HES istemiyoruz”, “maden ocağı istemiyoruz” diyen bölge halkının coplanıp yerlerde sürüklenmesinin bir sonucu olduğunu kabul etmiyor. “Küresel ısınmanın sonuçları” açıklamasına tüm “kaderci” yalanla-

rı ile dört elle sarılıyor. Öyle ki, üç koldan uçaklarla vardıkları Rize'de tek yaptıkları, timsah gözyaşları eşliğinde Karadeniz bölgesinin iklimini suçlamak oluyor.

VELEV Kİ ÖYLE...

AKP iktidarının ikiyüzlülüğü ve samimiyetsizliği küresel ısınma ve iklim değişikliği konularında her geçen gün ortaya seriliyor. AKP hükümetinin tüm sorumluluğu üzerinden atarak, doğayı rant ve talana açmasının sonuçlarını hasır altı etmek adına günah keçisi ilan ettiği küresel ısınmaya karşı neler yaptığı da muamma. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından Temmuz 2011'de son hali verilerek paylaşılan İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı'nın (2011-2023) icraatları pek iç açıcı değil. Zira 8 sene önce tamamlanması ve sonuç alınması gereken maddeler dahi hala rafa kaldırılmış dosyalar olarak Bakanlığın arşivlerinde bekliyor. Mevcut politikaların devamı niteliğinde herhangi bir yenilik getirmeyen ve her seferinde ertelenen planlar yeni şaşalı adlar ile ısıtılarak gündeme getiriliyor. Örneğin 16 Temmuz tarihli *Resmî Gazete*'de yayınlanan “Yeşil Mutabakat Genelgesi” 9 bakanlık ile özel işletmelerin birlikte düzenlediği bolca laf salatası arasında ne doğanın korunması ne de STK ile varılan ortak bir kararın ürünü. Tek işlevi “Doğa, çevre ve iklim değişikliği konusunda biz de bir şeyler yapıyoruz” algısı yaratmak olan bu ve benzeri yasalar, genelgeler, projeler, kağıt üzerinde iş gören ama asıl faaliyetin kapalı kapılar arkasında rant ve talan üzerine kurulu olduğu AKP hü-

kümeti için dostu düşmana gösterilecek can simitleridir yalnızca.

Uluslararası anlaşmalara imza atmakta zorlanan AKP iktidarı, imzaladığı sözleşmelerin sorumluluklarından kaçınmaya da devam ediyor. Paris İklim Antlaşması'nı *imzalamayan* tek G20 ülkesi durumdaki Türkiye, Kyoto Protokolü'ne 2009 yılında imza atmıştı. Ancak sera gazı emisyonlarında herhangi bir azaltma hedefi koymadı ve 2013 Ocak'ında başlayan Kyoto'nun İkinci Yükümlülük Dönemi'nde de herhangi bir sorumluluk üstlenmedi.

Görüldüğü üzere, küresel ısınmaya suç atan AKP iktidarı, hayata geçirdiği talan politikaları ile doğayı yıkıma uğrattırırken, diğer yandan yapmadığı icraatları, almadığı önlemleri ile de küresel ısınmaya Türkiye coğrafyası üzerinden olumsuz anlamda katkı sunmaya devam ediyor.

DOĞAYI KORUMAK, YAŞAMI SAVUNMAK İÇİN...

Madencilerin göçük altında kalmasına “işin fitratında var” diyerek açıklama getiren dinci-faşist AKP'den doğa söz konusu olduğunda farklı bir açıklama beklemek ölüden göz yaş beklemekle eşdeğerdir. Gölgesini satmadığı ağacı kesen kapitalist zihniyeti “kaderci, fitratçı” yalanlarla harmanlayan AKP iktidarı altında sermaye düzeni katliamlar, yıkımlar ve felaketler üretmektedir. Doğayı ve yaşamı korumak ancak bu zihniyete ve felaket üreten sisteme karşı verilecek mücadele ile mümkündür.

İnternet yayıncılığı “fondaş” rejimin hedefinde

Türkiye’de bazı basın yayın kuruluşlarının ABD merkezli vakıf Chrest Foundation’dan fon desteği aldığı haberinin yayınlanmasıyla bir tartışma başlatıldı. Tartışmanın merkezinde Ruşen Çakır’ın kurduğu Medyascope var. Haberi yapan *Odatv*’nin amacı ya da fon konusu ayrı bir tartışma. Esas sorun saraya biat etmeyen gazetecileri susturmak için her yola başvuran rejimin başlatılan tartışmayı fırsat bilip saldırıya geçmesidir.

Saray rejimi bir medya ordusu besliyor. Ama dinci-gericiliğin borazanı olan bu medyanın toplum nezdinde beş paralık bir itibarı kalmadığı için, rejim biat etmeyen gazetecilere derin bir kin besliyor. Birkaç istisna dışında tüm TV kanalları, gazeteler, dergiler rejim tarafından ele geçirildiği için, biat etmeyenler **İnternet ve sosyal medya** üzerinden yayın yapıyorlar. Bundan dolayı sosyal medya, son dönemde AKP şefinin hedefindeydi. Nitekim Kıbrıs ziyareti sırasında yeni bir “sosyal medya düzenlemesi” yapacaklarını ilan etti. Bu arada “Sarayın Goebbels’i” diye anılan Fahrettin Altun da, sahneye çıkıp biat etmeyen medyayı “5’nci kol” diye ilan ederek yeni bir saldırı hazırladıklarını haber veren şu açıklamayı yaptı:

“Yeni kisveler altında beşinci kol faaliyetlerine müsaade etmeyiz. Yabancı devletlerin veya kuruluşların fonlarıyla ülkemizde faaliyet gösteren medya kuruluşlarına yönelik bir düzenleme ihtiyacı olduğu açıktır.”

“5. kol” tartışmalarının ardından RTÜK “Fon alan medya milli güvenlik sorunlarına yol açabilir” diye bir safsata ortaya attı. AKP-MHP rejiminin beslediği trollerin düğmesine basıldı. Sosyal medyada “FondaşMedya” etiketiyle medya kuruluşlarının logolarını toplayıp “İşte fon alanlar” diye hedef göstermeye başladılar.

Tüm bunlar saray rejiminin hedeflerini gözler önüne seriyor. Amaçları fon tartışmalarını kullanarak denetim altına alamadıkları medya kuruluşları üzerindeki baskıyı daha da arttırmaktır.

Basın kuruluşlarının “üstüne çöken” saray rejimi, aşamalı bir şekilde medya üzerinde tekel kurdu. Tahminen medyanın %95’i saray beslemeleri ve yandaşlardan oluşuyor. Her faturada vergisi ödenen TRT ve Anadolu Ajansı ise hem



AKP borazanlığı yapıyor hem yandaşların nemalandığı bir alan haline getirildi. Saray borazanı olmayan medya kuruluşları ise RTÜK’ün kestiği cezalar, BİK üzerinden cezalandırmalarla yıldırılmak isteniyor. Bu zorbalığı, gazetecilere yönelen baskı, şiddet ve tutuklama saldırıları tamamlıyor. Yani mafyatik rejim ekonomik, hukuki ve fiziki şiddeti kullanarak haber alma/haber verme hakkını engellemeye çalışıyor.

AKP-MHP iktidarının basına yönelik politikaları önceki dönemin devamı niteliğindedir. ‘90’lı yıllarda gündeme gelen “Sansür ve Sürgün Kararnamesi” ile Kürt hareketine yakın basın ve ilerici-devrimci gazete ve dergiler yine zorbalıkla susturulmak istendi. Gazete binaları bombalandı, gazeteciler tutuklandı, katledildi, gözaltında kaybedildi.

Geçmişten bugüne sermaye devleti her zaman ilerici-devrimci basına saldırmıştır. AKP rejimin farkı ise, baskıların yanı sıra düzen medyasını dinci-gericiliğin borazanı ve rejimin yalan makinası haline getirmesidir. Burjuva muhalif gazetecileri bile medyadan tasfiye etmesi ve baskıyla susturmak için saldırıdır.

Türkiye’de basın özgürlüğünün sınırları, ülkedeki burjuva demokrasisinin güdüklüğüyle de dolaysız bir ilişki içerisindedir. Bu açıdan, *Kızıl Bayrak*’ın “*Kızıl Bayrak 10. yayın yılını geride bıraktı! Devrimci sınıf çizgisi ve geleneğinin yayın*

kürsüsü” başlıklı 10. Yıl değerlendirmesinde ortaya konanlar bugünün tablosuna da açıklıkla ışık tutmaktadır:

“Normal burjuva demokrasisi koşullarında bile en biçimsel kalan özgürlüklerden biri basın özgürlüğüdür. Burjuva düzen altında kağıt üretimi ve stoklarından gelişmiş baskı tekniğine, tanıtımdan dağıtıma kadar herşey burjuva özel mülkiyetinin boğucu tekeli altındadır. Bu ise yasal açıdan en tam bir basın özgürlüğünü bile işçi sınıfı ve emekçiler, onların parti ve örgütleri için pratikte büyük ölçüde sınırlar. Fakat Türkiye’de sorun, her kapitalist ülkede sermaye sultanından gelen bu ekonomik kısıtlılıkların da ötesindedir. Türkiye’de burjuva anlamda bile gerçek bir demokrasi olmadığı gibi onun en temel unsurlarından olan, olması gereken gerçek bir basın özgürlüğü de doğal olarak yoktur. Olduğu kadarıyla basın özgürlüğü, tıpkı olduğu kadarıyla demokrasi gibi, alabildiğine güdük ve iğreti durumdadır, bin bir yasal ve fiili kısıtlama ve sınırlama altındadır.”

Bununla birlikte, sermaye devletinin geçmişten bugüne hedef aldığı ilerici-devrimci basına yönelik tahammülsüzlük alanı, AKP-MHP iktidarı döneminde tüm muhalif kesimleri kapsayacak biçimde genişledi. Artık saldırganlık, saraya biat edenler dışında kalan herkese yöneltiliyor. Toplamında çıkışsız kalan iktidar elinde kalan tek enstrüman olan baskı ve zorbalıkla ayakta kalmaya çalışıyor. Basın, medya kuruluşları ve gazete-

ciler bu zorbalıktan paylarına düşeni fazlasıyla alıyorlar. Dinci-faşist iktidarın fon tartışmaları ve yeni yasal düzenlemelerle birlikte hedefi de internet yayıncılığını ve sosyal medyayı da kontrol altına almaktır.

Fon desteği alanların ajan ilan edilmesi, dinci-gericiliğin riyakarlıkta sınır tanımadığını birkez daha gözler önüne sermiştir. Zira AKP, emperyalist/ siyonist güçler tarafından imal edilmiş bir partidir. AKP’nin kurum, vakıf ve dernekleri ise yıllardır ABD ve AB fonlarını adeta hortumluyorlar. Örneğin sarayın aparatı SETA, 2019’da sadece “Avrupa’da İslamofobi” raporu yazmak için AB’den 126 bin 951 avro fon almıştır. Bu, fon talanının sadece küçük bir örneğidir. Suriye’de, Libya’da, Irak’ta, Afganistan’da emperyalistler için silahlı bekçilik yapanlar, mültecileri koz olarak kullanıp AB’den milyarlarca avro almaktan da utanmıyorlar. Hal böyleyken rejimin temsilcilerinin fonlar konusunda konuşmaları ancak tiksintiyle karşılanabilir.

Mafyatik rejim sıkıştıkça, çöküş hissterisi şiddetleniyor. Bundan dolayı temel hak ve özgürlüklere hırsıyla saldırıyor. İnternet yayıncılığı ve sosyal medyayı susturmak için zaten hazırlık yapıyordu. Güçleri yeterse farklı sesleri susturmaya çalışacaklar. Ancak bu pervasız saldırının hedefine ulaşması kolay değil. Zira ne ilerici-devrimci basın mevzilerini terk edecek ne dürüst basın emekçileri susmayı kabul edecektir.

“Gelecekte sağlık alanında daha çok sorun yaşanacak”

Türkiye’de pandemiye karşı aşılamaya yavaşlamışken, vaka sayıları da hızla artmaya başladı. Rakamların bayram tatilinin etkisiyle katlanacağı öngörülüyor. Pandemi süreci üzerine **Türk Tabipleri Birliği (TTB) Genel Sekreteri Vedat Bulut**’la konuştuk...

- Bilim insanları “Pandemiye karşı etkili silahımız aşı” diye açıklamalar ve uyarılar yaparken, aşılanmanın nasıl devam ettiği hakkında ikna edici bilgiler verilmiyor. Bu arada açılma ve turizmi canlandırma kaygısıyla önlemler bir yana bırakıldı. Pandemi yeniden yayılmaya başladı. TTB olarak bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Öncelikle pandeminin kontrolden tekrar çıkmaya başladığını görüyoruz. Önceki yıl yaşanan hatalar tekrar yaşanmaya başladı. Hatırlanırsa geçen yıl 1 Haziran’da normalleşme adımları atılmıştı. Bunun öncesinde de sonrasında da katı bir uygulama yapılmamıştı. Özellikle işçi sınıfının durumu bu konuda önemli bir örnektir. İşçi sınıfının hep çalışmak zorunda bırakıldığı, belli bir yaş üstünün de akşamları belli bir saat diliminde sokağa çıkarılmaması gibi kısıtlı bir uygulama hayata geçirildi. Sonrasında turizm ve ekonomik kaygılarla normalleşme yapıldı. Vaka rakamları 40 bin-60 binlere ulaştı ve Türkiye Avrupa’da birinci sıraya yükseldi. Dünyada ise ilk dördün arasında yer aldı.

Şimdi de aynı şeyler tekrarlanıyor ve aynı sonuçlar alınacak. Geçtiğimiz süreçten tek farkı 24 milyon insanın aşılanmış olması... 24 milyon kişinin aşılanması toplumsal bağışıklık için yetmiyor. Toplumsal bağışıklık için nüfusun %70’inin aşılanması gerekiyor. Dünya Tabipler Birliği, TTB ve pandemi çalışmaları yürütenler tarafından böyle olduğu belirtiliyor. Göçmenleri de saydığımız zaman 90 milyonluk bir nüfustan bahsediyoruz ve bu nüfusun 63 milyonunun aşılanmış olması gerekiyor. Ama bugün 24 milyon insan aşılanmış durumda. Daha katedilecek çok yol var. Bu aşılanma hızı böyle giderse ve eylüle kadar nüfusun %70’i aşılanamazsa pandemi artık aşısızların pandemisi anlamına geliyor olacak.

Sonuçta hangi aşı olursa olsun ölümden, yoğun bakımdan ve hastalık sürecini ağır geçirmekten koruyor. Hiçbir



aşının %100 koruyuculuğu yok. Oranlar belirtildi. Kimisi %92, kimisi %88 koruyor. En düşüğünün %51 oranında da olsa bir koruyuculuğu var. Sağlık çalışanlarında da gözlemledik, ölüm hiç olmuyor, yoğun bakıma gidiş de öyle...

- Peki pandemiye dair ne gibi önlemler alınmalı? İktidara ve demokratik kitle örgütlerine düşen görevler nelerdir? Bu görevler ne düzeyde hayata geçiriliyor?

Sağlık Bakanlığı en baştan güven sağlayamadı. Pandeminin ilk döneminden beri şeffaf bir politika yürütmedi. Meslek örgütleriyle, sendikalarla bu konuyu masaya yatırmaması ve verileri halktan gizlemesi bunun sebeplerinden. En sonunda da itirafta bulundu. Hatırlanırsa “Vakaları hastalardan ayrı görüyoruz” diyerek her pozitif vakayı hasta olarak görmedi ve sayıları az gösterdi. Bu bilimsel olmayan bir açıklamadır. Pandemi hastalıklarının özel bir durumu vardır. Pandemi hastalıklarında bilgiler toplumdaki gizlenemez. Bu, dünyada böyledir ve bildirim zorunludur. Ama Türkiye bunu hem kendi toplumundan hem de Dünya Sağlık Örgütü’nden gizledi.

İlk olarak Sinovac şirketinden aşı satın aldılar. Sağlık Bakanı, “Yan etkisi az olduğu için bu aşığı getirdik” diyerek, uygulamayı savunmak için bilimsel ve nesnel olmayan bir açıklama yaptı. Sinovac’ın şirketi ile aşı tedarikinde anlaşamadılar, bu bir krize dönüştü. Böyle olunca Alman aşısı getirmeye başladılar. Yani bu gibi sebeplerle toplumun güvenini her zaman yitirdiler. Böylesi bilimsel olmayan bir açıklama yapınca haliyle toplumda bir endişe oluştu.

Türkiye’de aşı karşıtlığı ile aşı kararsızlığını ayırmak gerekiyor. Aşı karşıtları Türkiye’de henüz kritik bir seviyede değil, 28

bin aile olduğu söyleniyor. Ama aşı kararsızlığı ayrı bir olay ve toplumda %15-20 arası olarak tahmin ediliyor. İnsanlar ya aşının etkisine güvenmediği için kararsız kalıyor ya da “Zaten aşı vurulsam da yine hasta olurum” gibi bir bilgi kirliliği var. Genetiği değiştireceği, yan etkileri olacağı, kısır bırakacağı, pıhtılaşma oluşturacağı vb. vb. söylenti dolaşüyor. Yüzde 15-20 aşı kararsızlığı önemli bir rakam. Toplumun %70’ine ulaşmaya çalışıyorsunuz fakat kararsızlar var. Bu kararsızlığı bertaraf etmek gerekiyor. Bunun için Sağlık Bakanlığı ve TTB’ye önemli görevler düşüyor. Meslek örgütleri ve sendikalara da görevler düşüyor. Diyanet İşleri aşı ile ilgili takdirle karşıladığımız bir açıklama yaptı. Aşı olmamanın bir kul hakkı olduğuna dair bir söylemde bulundu. Bu toplumda dini görüşlere de önem veren azımsanmayacak bir kitle var.

Özellikle Anadolu’da ve Güneydoğu Anadolu’da aşılanma oranlarının %55’in altında olduğunu görüyoruz. Halbuki batı illerine geldiğimizde bu oran %75-80’i buluyor. Bu durum eğitimi düşük kitleler içerisinde bilgi kirliliğinin daha yaygın olduğunu gösteriyor. Bu bilgi kirliliğini aşmak için biz çalışmalar yapıyoruz. Bir şeyi çok iyi biliyoruz. Anadilde sağlık hizmetinin sunulması ve o bölge halkına kendi anadillerinde afişler, posterler, broşürler hazırlanması çok önemli. O bölgede kadınlar ve askere gitmemiş erkekler Türkçeyi bilmiyorlar. Bu kitlenin ikna edilmesinde dil faktörü önemli bir yerde duruyor. Bölgedeki tabip odası temsilcilerimiz muhtarlarla toplantılar yapıyorlar. Yerel radyo ve televizyonlarda açıklamalar yaparak aşı kararsızlığını aşmaya çalışıyorlar. TTB bir kamu spotu hazırladı. Bu kamu spotu RTÜK tarafından kabul edildi ve medya organlarında yayınlanması üzere görseller de ha-

zırıyoruz. Ayrıca sanat çevrelerine de önemli işler düşüyor. Tabi biz bilim insanları olarak bilgi kirliliğine karşı elimizden geleni yapıyoruz. Bilimsel makalelerden faydalanarak toplumu bilinçlendirmeye çalışıyoruz.

Sağlık Bakanlığı artık güveni tekrar elde edemez. Bizim kültürel bir özelliğimiz vardır. Güven bir kere yitirildi mi tekrar oluşturulamaz. TTB, yapılan anketler arasında en güvenilir 4 kurum arasında yer aldı. Bu çalışma aralık ayı içerisinde yapıldı. TBMM ve Cumhurbaşkanlığı gibi kurumlar bu ankete göre daha alt sıralarda yer aldı. Maalesef basın daha da alt sıralarda. Çünkü -biliyorsunuz- basın sermaye tarafından ele geçirilmiş durumda ve haberler sermayenin çıkarları için yapılıyor. Bu açıdan TTB daha güvenilir bir yerde duruyor ve biz de bu güveni zedelememek için elimizden geleni yapıyoruz. 30’u aşkın uluslararası saygınlığı olan bilim insanından oluşan pandemi çalışma grubumuz var. Aşı çalışmalarımız var. Okul sağlığı çalışmalarımız var. Okulların açılması gerektiğine dair açıklama yaptık, gerekçelerini saydık ve hangi önlemlerin alınması gerektiğini listelerek kamuoyu ile paylaştık. Yaptığımız bu çalışmalara Türkiye’nin her yerinde onbinlerce insan gönüllü olarak katıldı. Bu çalışmalara çeşitli meslek örgütleri ve ağırlıklı olarak sağlık alanında SES gibi sendikalar ve dernekler dahil oldu. Çünkü sağlık alanında çalışma yürüten sendika ve dernekler çok iyi biliyor ki pandemiden en çok sağlık çalışanları etkileniyor. Bizim çabamız insanların hasta olmaması yönünde. Yani tedavi edici hekimlikten önce koruyucu hekimliği önemsiyoruz.

Bu arada bu sorun şu an sadece Türkiye’nin sorunu değil. 50 civarı ülkeye henüz hiç aşı girmemiş durumda. Ağırlıklı Asya, Afrika ve kimi Latin Amerika ülkeleri bunlar. Biz bununla ilgili de çalışmalar yaptık. Aşı patentinin olmaması gerektiği üzerine açıklamalar yaptık. Dünya Tabipler Birliği ile de görüşüyoruz. Bu konuda ortak bir tutum oluşturmaya çalışıyoruz. Sadece patent sorununu çözmek de yetmiyor, aynı zamanda üretim yapılması gerekiyor. Tedarik ve uygulama da önemli. Bu çalışmalar kamuya ait olmalı. Devletlerin yapacağı çalışmalar kamu ile beraber yürütülmeli.

Sonuçta bu alanda bir kriz var ve bu doğrudan kapitalizmin krizi. Çünkü ekostemi tahrip eden kapitalizmdir. Bu hastalığın yayılmasına neden olan kapitalizmdir. Bu hastalıktan rant sağlayan da kapitalizmdir. Bu aşının piyasası 156 milyar dolar. Dünyada 5 milyar insana iki doz aşı yapılmasını hesap ettiğinizde bu pazar kapitalist şirketlerin iştahını kabartıyor. Tabi bu giderler sağlık bakanlıklarının bütçelerinden karşılanıyor ve ileriye dönük bir sağlık krizini de tetiklemiş oluyor. Yani kapitalizm bindiği dalı kesiyor. Sonuçta insanlar sağlık güvencesiz kalacaklar. Bir diğer taraftan pandemiyle beraber işsizlik artıyor. İşyerleri kapanıyor, iflas ediyor. Buradan görüyoruz ki kapitalizm çökmeye mahkum bir sistem. Pandemi başarısızlığın nedeni kapitalizmin kendisidir.

Tıp eğitiminde de bu süreçte çok sorun yaşandı. Tıp eğitimi aksadı ve tıp eğitimi uzaktan olmaz, olamaz. Bu sorun ileriye dönük sağlık sorunlarının olacağından önden belirtisidir. Bu süreçte asistanlara 3'er, 6'şar aylık görevlendirmeler yapıldı. Ve bu süreleri eğitim sürelerinin üzerine eklediler. Bu mesleği ve ihtisası cazip olmaktan çıkardılar. Buna bağlı olarak pek çok asistan istifa etti. Birçok asistan yurtdışına göç etti. Her yıl bin kadar mezun yurtdışına gitti. Tıp öğrencileri fakülteye başladıklarında gelecek görüyorlardı ama artık meslekten soğumalar başladı. Birçoğu yurtdışına gidiyor ve orada gayet mutlu olduğuna dair geri bildirimde bulunuyorlar. Pek çoğu gittikten sonra da bizimle temas kuruyor ve "Hocam biz burada insan olduğumuzun değerini anladık, gelirimiz daha iyi ve el üstünde tutuluyoruz" gibi bildirimlerde bulunuyorlar.

Fakat biz hala Covid-19'un meslek hastalığı olup olmadığını tartışıyoruz. Yasa tasarısı hala orta yerde duruyor. Pek çok ülke bunu kabul etti. Hala bu meselede illiyet bağı aranıyor. Mahkemeden ispat edeceksiniz de meslek hastalığınız kabul edilsin. Çalışma Bakanlığı "Ne bilim bunların virüsü hastanede kaptığını" diyor. Oysa biliyoruz ki sağlık çalışanları hastanede olsun, dışarıda olsun devamlı hastalarla içli dışlı oluyor. Bu, sağlık çalışanlarının hayat felsefesidir, bir yaşam biçimidir. Sağlık konusunda insanlara yardım eder ve sürekli onlarla muhatap olur. Ama bunu algılayamıyorlar işte. Oysa birçok ülke sosyal devlet ilkesiyle sağlık çalışanlarının sosyal haklarını arttırdılar.

Özetle, gelecekte Türkiye'de sağlık alanında daha çok sorun yaşanacak. Bu bugünden belli. Sağlık eğitiminde nitelik kaybetmesinden belli...

KIZIL BAYRAK / ANKARA

Toplum sağlığı için en büyük tehlike

AKP-MHP iktidarının salgın politikalarıdır!

Covid-19 vaka ve ölümlerinde tekrar artış yaşanıyor. Virüsün daha tehlikeli mutasyonları hızla yayılıyor. Uzmanlar, toplumsal bağışıklık için nüfusun asgari %75'nin çift doz aşılmasını gerektiğini söylerken, Türkiye'de iki doz aşılama oranı %30'ların altında seyrediyor. Aşılama hızının son süreçte düştüğü belirtiliyor. Tüm bunlara rağmen, Türkiye'de açılma tam gaz devam ediyor.

Türkiye'de iktidarın, başından beri bilimsel yöntemlerden ve şeffaflıktan uzak, yalan ve çarpıtmaya dayalı pandemi politikaları herkesin malumu. Türk Tabipler Birliği temsilcilerine yer verilmeyen sözde bilim kurulları, sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda tedbirler/önlemler açıklayan saray rejiminin bir aparatı olarak iş gördü. Böylesi bir süreçte TTB hedef tahtasına çakıldı, üyeleri terörist ilan edildi. Bilimsel görüşlerini toplumla paylaşmak isteyen bilim insanları kovuşturmalara uğradı.

Hatırlanacağı üzere Sağlık Bakanı, "Her vaka hasta değildir" diyerek, testi pozitif olmasına rağmen semptom göstermeyenlerin koronavirüs tablosuna dahil edilmediğini itiraf etmiş, devletin verileri nasıl çarpıttığı resmen kayıtlara geçmişti. Bu politika sonucunda resmi vaka sayısı 60 binleri bulmuştu. Fakat ortadaki aleni suça rağmen hiçbir hesap verilmedi. Bu itirafın ancak vakaların gizlenemez boyutlara ulaşmasıyla, çeşitli toplumsal muhalefet kanallarının çabalarıyla ve DSÖ'nün aşıda öncelik programının ardından geldiğini unutmamak gerek.

Her alanda pandemi fırsatçılığı yapan AKP-MHP iktidarı, sürece dair asgari yükümlülüklerini dahi yerine getirmede. Salgınla mücadele, "maske, mesafe, hijyen" üçlemesiyle kişisel tedbirlere indirildi. Rejimin Sağlık Bakanı, bu yaklaşımla topluma uyarı tweetleri attı, "Evde kal!" çağrılarını yaptı. Bunları söylerken kalabalık cenaze törenlerinde saf tutmaktan geri kalmadı.

Önleyici, kısıtlayıcı toplumsal tedbirler alınmazken, salgınla sözde mücadele adına baskı ve yasaklar genişletildi. Sokağa çıkma yasakları, doğasına sahip çıkan İkiizdere köylülerine, fabrikalarının önünde mücadele eden işçilere uygu-



landı. Sokağa çıkma yasağını delen kağıt toplayıcılarına ceza kesilirken, AKP'nin lebalep dolu kongre ve etkinlikleri devam etti.

Türkiye pandemi koşullarında, bulaşı hızlandıracak olan üniversite sınavlarını yapmakta da bir beis görmedi. Bu başlı başına bir tartışma konusuyken, bir de sınav tarihlerinin turizm sektörünün ihtiyaçlarına göre değiştirilmesine tahnık olduk. Bu tutum, meselenin bir kez daha salgını kontrol etmek olmadığını gösterdi. Vaka sayılarıyla oynayarak, yalan açıklamalarla, salgının pik yapması pahasına turizm üzerinden ülkeye para girmesi temel alındı.

Aşının bulaşıcı hastalıkları önlemede bilimsel bir yöntem olduğunu işlemeyen, toplumu bu konuda yeterince aydınlatmayan devlet yetkilileri, konu para olunca yaz sezonu için aşı reklamları yapmaktan kendilerini alamadılar. Aşılansız turizm çalışanları bu yaz sezonu için turistlere bir teşhir malzemesi olarak gösterilip, güvenli tatil mesajları verildi.

Salgının gidişatı, toplam aşılama oranı vb. kıstaslar gözetilmeden 1 Temmuz'da da normalleşme kararı verildi. Toplum sağlığı bir kez daha sermayenin kârı için feda edildi.

Pandeminin başından beri izlenen yanlış politikalar, yakın süreçte 1 Temmuz kararı, ardından gelen bayram ve

şu an devam etmekte olan yıllık izinlerle artan hareketlilik gelinen yerde Covid-19'da ve mutasyonlu virüsün yayılmasında yeni patlamalara davetiye çıkarıyor. Aşı bulunmuş olmasına rağmen virüste ve varyantlarında yaşanan bu artış daha vahim bir duruma işaret ediyor.

Hükümetin izlediği politikalar, bir yandan toplumda salgının azaldığına, hatta bittiğine dair bir rahavet oluştururken, diğer taraftan bu politikalarla dönük güvensizlik kimi kesimlerde aşıya karşı da kuşku yaratıyor.

Sürecin şeffaf yönetilmemesi, vaka ve ölümlere dair bilgilerin gizlenmesi, düşük test sayıları, aynı zamanda bilim insanlarına, toplumun aydınlanması için çabalayan ilericiler, devrimci kesimlere yönelik saldırı, baskı ve yasaklar, sürecin emek ve meslek örgütlerinin katılımı ve toplumsal kesimlerle işbirliği içerisinde yürütülmemesi, ekonomik-sosyal desteklerin sunulmaması vb. etkenler, toplumda salgın noktasındaki rahavetin, aşıya karşı güvensizliğin de nedenlerini oluşturmaktadır. Bu olgu, salgını toplum için bir felaket durumuna dönüştürüp, ölümleri ve yeni hastalıkları da kaçınılmaz kılarken, aynı zamanda sermayenin vurusu gücü AKP-MHP iktidarına karşı mücadelenin önemini de ışık tutmaktadır.

S. GÜL

Yasalar ve sınıf mücadelesi

B. Seyit

Sınıflı toplumların oluşmasıyla birlikte hukuk düzeni de önemli ölçüde üretim ilişkileri temelinde şekillenmiştir. Sınıfsal bir içeriğe sahip olan hukuk/yasaların esas işlevi egemen sınıf iktidarının sürekliliğini sağlamak ve çıkarlarını korumaktır.

Kapitalist toplumda da yasalar burjuvazinin sınıfsal egemenliğinin sürekliliğini sağlamayı esas almaktadır. Bu düzende toplumun geniş kesimlerinin kısmi çıkarını gözeten yasal düzenlemeler ancak işçi sınıfı ve emekçilerin örgütlülüğü, yani sınıflar arası mücadelenin oluşturduğu dengeler sayesinde mümkün olmaktadır. Denge burjuvazi lehine bozulduğunda kısmi yasal kazanımlar ya fiilen ortadan kaldırılmakta ya da yeni yasal düzenlemelerle yerini farklı uygulamalara bırakmaktadır.

ÖRGÜTSÜZLÜK AZGIN SALDIRILARA KAPI ARALAMAKTIR!

Uzun bir dönemdir işçi sınıfına, emekçilere ve toplumun geniş kesimlerine dönük ağır saldırılar hayata geçiriliyor. Bunu başarabilmelerinin gerisinde işçi sınıfı ve emekçilerin örgütsüzlüğü yatıyor. Kapitalistler işçi sınıfı ve emekçilerin örgütlü bir güç olarak hareket edememelerinden yararlanarak daha ağır çalışma ve yaşam koşullarını dayatıyorlar. Düzenin hukuku zaten sömürü düzenini ayakta tutmak üzere şekillenmiş olduğu halde, ihtiyaç duymadıklarında kendi yasalarını da dikkate almıyorlar. Zira, kapitalistler için yasalar kendileri için bir işlev görmüyor, çıkarlarına yanıt vermiyorsa, bir kâğıt parçası olmaktan öte bir anlam taşıyor.

İŞÇİNİN ÇIKARINA GÖZÜKEN YASA MADDELERİ

İş yasasına göre haftalık çalışma süresi 45 saat, gece çalışması 7.5 saattir. Ama milyonlarca işçi ve emekçi fazla mesai ücreti almadan daha fazla çalıştırılıyor. Bu ve benzeri ihlaller çalışma bakanlığının hazırladığı çeşitli raporlarda da yer alıyor. Fakat kapitalistlere bu konuda ciddi bir yaptırım uygulanmıyor. Göstermelik para cezaları ile burjuva düzenin yasalarına göre suç olan uygulama ve dayatmalar olağanlaştırılıyor. İşçi ve emekçilerin tepkisi ile gündeme giren bir



dizi ihlalin üzeri mahkeme salonlarında işçi "lehine" verilmiş görünen sözde kararlarla örtülüyor. Zira işçi ve emekçilerin lehine gözükken her yasa maddesi başka bir madde ya da uygulama ile boşa çıkarılıyor. Örneğin haksız yere işten atılan bir işçi işe iade davası açıp kazansa dahi, kapitalist tazminat ödeyerek işçiyi işe almabiliyor. Böylece işçiye tanınan "işe iade hakkı" sadece görüntüde bir hak olarak kalıyor.

İktidarın pandemi "önlemleri" çerçevesinde hayata geçirdiği işten çıkarmanın yasaklanması uygulamasını ele alalım. Bu "yasak" patronlara kıyak, işçi ve emekçilere korku salmak için devreye sokulmuştur. Milyonlarca işçi bunu yaşayarak görmüştür. Düzenleme ile kapitalistlere, işçi çıkarmak istiyorsan 25/2'de belirtilen ithamlardan biri ile suçla ya da bir miktar "kefare" öde, tercih senin denilmiştir.

Kapitalistler "işten çıkarma yasağı" yürürlüğe girdikten sonra yüzbinlerce işçiyi keyfi gerekçelerle, yalan-hile ile damgalayarak işten çıkardılar. İşçi ve emekçiler bu duruma itiraz ettiklerinde, iftiraya uğradıkları yetmiyormuş gibi bir de suçsuz olduklarını kanıtlamaları isteniyor. Böyle bir durumda delil bulmanın zorluğu biliniyor. Diyelim ki bulundu ve kanıtlandı; işçiyi cezalandıran, "haklarından" mahrum eden yasa maddelerinin hiçbirisi yalan, sahtekârlık, belgede sahtecilik vb. yapan kapitalistler ve fabrika yönetimleri için devreye girmiyor. Her türlü yüz kızartıcı suç işleyen kapitalistler ve fabrika yönetimleri, hukuksal olarak kanıtlanmış suçlarından dolayı da hiçbir yaptırımla karşı karşıya kalmıyorlar.

SÖMÜRÜ, BASKI VE ZORBALIĞA KARŞI FİİLİ-MEŞRU MÜCADELE!

Kapitalist düzende işçi sınıfı ve emekçiler her zaman baskı ve denetim altında tutulmak zorundadır. Burjuva demokrasinin en ileri olduğu ülkelerde dahi durum böyledir. Çünkü bir sınıfın köleliğinin başka bir sınıfı zenginleştirdiği her düzende hukuk/yasalar vb. her zaman emeği sömürülen, baskı ve zorbalıkla köleleştirilen milyonların prangaları yaşamaları için vardır. Bu prangaları parçalamanın yolu ise işçi sınıfı ve emekçilerin fiili meşru mücadelesidir. Sınırlı hakların elde edilebilmesi dahi fiili-meşru mücadele ile mümkündür. Bu sadece çalışma yaşamı için değil tüm toplumsal sorunlar için de geçerlidir.

Kavel işçilerinin grev hakkı için gerçekleştirdikleri fiili işgal, 15-16 Haziran'ı yaratan işçi sınıfının mecliste geçen yasaları sokakta parçalayan fiili direnişleri, metal işçilerinin faşizme karşı ihtar eylemleri ve sayabileceğimiz birçok örnek, fiili-meşru eylem çizgisinin önemini göstermektedir. Geçtiğimiz yıllarda yaşanan Greif işgali de bu çizginin hayat bulduğu önemli bir deneyimdir. Yakın dönemde ise Sinbo işçilerinin direnişi mütevazı bir örnek olmuştur. Ücretsiz izin saldırısına boyun eğmeyen Sinbo işçileri fiili-meşru mücadeleyi seçerek direnişe geçmişlerdir. Daha ilk mahkemeleri dahi görülmeden direniş kazanım getirmiştir. Eğer direnişe geçilerek saldırı görünür kılınmasaydı, egemenler üzerinde basınca dönüştürülmeseydi, süreç tek başına "hukuk"a bırakılmış olsaydı, muhtemelen kapitalisti kollayan karar verilecekti.

Kısacası, tüm deneyimler kazanımlar elde etmenin yolunun fiili-meşru mücadeleden geçtiğini göstermektedir.

Tersinden bir örnek olarak pandemi dönemi yaşananları verebiliriz. Pandemi ve kriz koşullarında sermayeye şirin gözükmek isteyen sendikal bürokrasi işçi sınıfını hareketsiz kılmak için elinden geleni yapmıştır. Sermaye iktidarı da bu sayede bir dizi saldırıyı rahatça hayata geçirmiştir. İşçi sınıfı kendisi köleleştirilen, sıkıştığında yasalara sarılan, ihtiyacı kalmadığında yasaları hallaç pamuğuna çeviren kapitalistlere karşı olduğu kadar onların sınıf içindeki uzantısı ve ajanları olan bürokratik-işbirlikçi anlayışlara karşı da fiili-meşru mücadele hattı ile hareket etmelidir.

GÖREV SINIFI MÜCADELEYE ÇEKMEK!

Sonu gelmeyen saldırılarla çalışma ve yaşam koşullarının her geçen gün ağırlaşması, işçi sınıfının örgütlü bir güç olarak mücadele sahnesinde yerini alması ihtiyacını yakıcı bir biçimde göstermektedir. Devrimci ve ilerici güçlerin görevi bunu hızlandıracak adımlar atmaktır.

Bugün gerçekleşen direnişler tekil ve sınırlı olsa da yol açıcı olmaları açısından önemlidir. Yapılması gereken, bu direnişlere gereken önemi vermek, dayanışmayı büyütme ve elbette işçi ve emekçilerin daha geniş kesimlerini mücadeleye çekme çabasını yoğunlaştırmaktır. Tek tek yaşanan sorunlara karşı mücadelenin kapitalist sömürü düzeni ile bağını kurmak ve mücadeleyi bu eksene oturtmaktır. Yarının birleşik ve kitlesel mücadelelerinde bu çabaların önemli bir yeri olacaktır.

Sinbo direnişçisinin Ankara yürüyüşüne polis saldırısı

Sinbo'da Kod-29 ile işten atılan Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası (TOMİS) üyesi Dilbent Türker, Kod-29'a karşı direnişinin 188. gününe denk gelen 31 Temmuz'da Ankara'ya yürüyüş başlatma çağını açıkladı.

"İNSANCA ÇALIŞMA VE YAŞAM KOŞULLARI İÇİN"

TOMİS, Ankara yürüyüşünü şöyle gerekçelendirdi: "Sermaye sınıfı ve iktidar bizlerin örgütlülüğünü dağıtmak, bilincini köreltmek için her türlü gerici ideolojiyi, basını ve zor aygıtlarını devreye sokuyor. En ufak hak mücadelemizi bile terörize ediyorlar. Ellerindeki araçlarla haklı ve meşru taleplerimiz için attığımız adımları boğmaya çalışıyorlar. Böylesi zor koşullarda sınıfımız adına direniyoruz. Kod 29 (Madde 25/2) saldırısı başta olmak üzere sınıfımıza dönük saldırılara karşı duruyoruz. İnsanca çalışma ve yaşam koşulları taleplerimizi yükseltiyoruz. Biliyoruz ki bu taleplerimiz sınıfımızın talepleridir. Sınıfımızın haklı ve meşru taleplerini daha görünür kılmak, sermayenin çok yönlü kuşatması altında hareketsiz kalmış tüm kardeşlerimize mücadeleyi büyütme çağrısı yapmak için Ankara'ya yürüyoruz."

"Madde 25/2 (Kod 29) kaldırılсын! Tüm çalışanlara iş ve gelir güvencesi! Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller kaldırılсын!" talepleriyle gerçekleşen Ankara yürüyüşünü başlatmak için 31 Temmuz günü Sinbo fabrikası önünde basın açıklaması için toplandı.

HDP Esenyurt ilçe yöneticilerinin yanı sıra HDP İstanbul milletvekili Züleyha Gülüm ve HDP Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in katıldığı basın açıklamasına BDSP, Birleşik İşçi Kurultayı, DEV TEKS-TİL, Dev Yapı-İş, DGB, DÖB, Emeğin Gücü Derneği, ESP, Genç İşçi Derneği, İşçi Hareketi Koordinasyonu, Metal İşçileri Birliği, Mücadele Birliği de destek verdi.

Valiliğin "eylem yasağı" kararı gerekçe gösterilerek polisin yürüyüşe izin veremeyeceği dayatmalarına ve yürüyüşün engellenme çabalarına karşı mücadelelerinin meşru ve haklı olduğu vurgulanan eylemde, destekçiler tarafından konuşmalar yapıldı. İşçi ve emekçilere yönelik hak gasplarının pandemi sürecinde katmerlendiği belirtilen konuşmalarda, AKP-MHP iktidarının sermayeye sundu-



ğu hizmet teşhir edildi. Bu hizmetin bir parçası olarak, sermaye düzenini ve kendi dinci-faşist rejiminin bekasını korumak isteyen iktidarın Kürt halkı ve göçmenlere dönük ırkçılığın önünü açtığı, "terör" demagojisiyle, şoven milliyetçilik ve dinsel gericilikle işçi-emekçileri bölmeye çabaladığı üzerinde duruldu. Tam da bu nedenle, fabrikalarda, iş yerlerinde işçi ve emekçilerin bir araya gelip örgütlenerek hem haklarına sahip çıkması gerektiği hem de kardeşliği büyütmesi gerektiği vurgulandı.

DİRENİŞÇİLERE VE DESTEKÇİLERİNE GÖZALTI

Konuşmaların ardından basın açıklaması yapıldı ve Ankara yürüyüşü başlatıldı. Fabrika önünden yürüyüşe geçen kitlenin önüne barikat kuran polis, Sinbo direnişçisi Dilbent Türker ve TOMİS İstanbul Temsilcisi Onur Eyidoğan'ı gözaltına aldı. Ardından saldırıya devam eden polis kitleyi fabrika önüne kadar sürdü. Fabrika önünde de kısa bir süre devam eden bekleyişin sonrasında polis bir kez daha kitleye saldırdı. 10'a yakın kişinin gözaltına alındığı polis saldırılarının ardından fabrika önünde direnen işçilere yönelik polis terörü teşhir edildi.

Gözaltılar aynı gün serbest bırakıldıktan sonra, saldırıyı protesto etmek için saat 20 sularında Sefaköy Metrobüs durağında basın açıklaması yapıldı. Gözaltına alınanların "Baskılar bizi yıldırılmaz!" sloganıyla geldiği alanda AKP-MHP iktidarının işçi düşmanlığı teşhir edildi. Ağır

sömürü koşullarında çalışmaya, sefalet içerisinde yaşamaya mahkum ettiği işçilerin hakkını aramasına da tahammül edemediği belirtildi. İşçilerin haklarını gasp eden sermayedarların korunduğu, kolluk güçlerinin de işçiler ve emekçiler üzerine salındığı aktarıldı. Tüm bu saldırılara karşı işçi ve emekçilerin haklarına sahip çıkması, birlik olup örgütlenmesi ve mücadele etmesi gerektiği vurgulandı.

2. GÜN DE DİRENİŞÇİLERE SALDIRI

Sefaköy'de Ankara yürüyüşçülerini karşılama eyleminin ardından Küçükçekmece polisi yürüyüşün 2. gününde Sefaköy'de gerçekleşecek basın açıklamasının da yasak olduğunu, yapılması halinde gözaltına alacaklarını söyleyerek tehditte bulundu.

"Pandemide de bildiri dağıtmak yasaklandı ama ticari amaçlı bildiri, stant faaliyetleri serbestti" denildiğinde polisin yanıtı şu oldu: "Biliyorsunuz ticari faaliyetlere yasak gelmiyor. Siyasileri, hükümeti eleştiren eylem etkinliklere yasak geliyor. Bu da, bu kapsamda yasak."

Polisin bu itirafı, iktidarın pandemi, vb. bahaneler öne sürerek ilan ettiği eylem yasaklarının asıl amacının demokratik hak ve özgürlükleri engellemek olduğunu gösterdi.

1 Ağustos sabah saat 8'de Sefaköy Metrobüs durağında açıklama yaparak yürüyüş gerçekleştirmek isteyen Sinbo direnişçisi Dilbent Türker ve TOMİS temsilcisi bir kez daha gözaltına alındı. Öncesinde yaptıkları açıklamada, "Sinbo

direnışimizin 189. gününde Ankara yürüyüşünün de 2. günündeyiz. Yine aynı tablo ile karşı karşıyayız. Yürüyüşümüz engellenmek isteniyor, buluşacağımız nokta polis tarafından çevrilmiş. Kaymakamlık yasakları Kod 29 kaldırılсын talebimizin önüne geçmek içindir. Bizler bu yasakları tanımayacağız" ifadeleri kullanıldı.

Gözaltına alınan direnişçiler Küçükçekmece Kanarya Karakolu'na götürüldü. Akşam 16.00 sularında direnişçiler hâlâ gözaltındayken, bu kez Kadıköy'de TOMİS tarafından basın açıklaması gerçekleştirildi.

Açıklamada, işçilere reva görülen sömürü koşulları üzerinde durularak kod-29 saldırısına değinildi. Sinbo direnişinin bu kölece çalışmaya ve sefalet koşullarında yaşamaya karşı olduğu ifade edildi. Haklarına sahip çıkan işçilerin 2 gündür polis tarafından saldırıya uğradığı ve gözaltına alındığı teşhir edilen açıklamada, gözaltındaki işçilerle dayanışma için toplandı ve gözaltıların derhal serbest bırakılması istendi.

Ankara yürüyüşünün süreceğinin altı çizilen açıklamada, işçilere dayatılan sefalet koşullarının hesabının Çalışma Bakanlığı'na sorulacağı ifade edildi. Ankara yürüyüşü için ertesi gün sabah 08.30'da Kadıköy'de gerçekleşecek eylemin çağrısı yapılarak basın açıklaması son buldu. Sinbo direnişçisi Dilbent Türker ve TOMİS temsilcisi Onur Eyidoğan akşam saatlerinde serbest bırakıldı.

İstanbul Sözleşmesi'nin feshi ve mücadelenin sorunları

S. Soysal

İstanbul Sözleşmesi Erdoğan tarafından bir gece yarısı kararnamesi ile feshedildi ve 1 Temmuz günü yürürlükten kaldırıldı.

Yargısı ve kolluğu ile sözleşme hükümlerinin uygulanmasına direnç gösteren dinci-faşist iktidar, sözleşmeden tümüyle çıkarak, kadına yönelik şiddete dair imzalamak zorunda kaldığı uluslararası sözleşmelerin yasal hükümlerinin bir kısmından kurtulmuş oldu. Erdoğan'ın 1 Temmuz günü açıklamak ihtiyacı duyduğu "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 4. Ulusal Eylem Planı" ise, kadına yönelik şiddetle mücadeleye dair hiçbir yaptırım içermiyordu.

Sözleşmenin yürürlüktün kaldırıldığı gün göstermelik olarak kadına yönelik şiddete karşı "eylem planı"nın açıklanmasının gerisinde, kadın hareketinin etkisi ve sözleşmenin feshedilmesine dönük eylem pratiği yatmaktadır. Başta kadına yönelik şiddet olmak üzere AKP iktidarının kadınlara yönelik politikalarına karşı yükselen kadın hareketi, sözleşmenin feshinin gündeme gelmesinin ardından ilerici-devrimci güçlerle birlikte eylemli tepkilerini ortaya koymuştu. Genel toplumsal tepki ve yaygın kitlesel eylemler sonucu iktidar, geçtiğimiz aylarda feshi kararını geri çektiğini açıklamak zorunda kalmıştı. Ancak ilerleyen süreçte, iktidarın yaşadığı çok yönlü sıkışmanın ürünü olarak sözleşme feshedildi. Kadınlar pandemi koşullarına rağmen eylemli tepkileri büyüterek, bu kararı tanımadıklarını ilan ettiler.

19 Haziran'da İstanbul'da gerçekleşen merkezi mitingün ardından sözleşmenin yürürlükten kaldırıldığı 1 Temmuz'a kadar pek çok ilde parça parça eylemler yapıldı. 1 Temmuz günü ise Türkiye'nin dört bir yanında kitlesel ve militan eylemler gerçekleştirildi. Kadın hareketinin toplumsal muhalefetin en dinamik kesimlerinden biri olduğunu bir kez daha ortaya koyan bu eylemli süreç, fesih kararının kadınlar için yok hükmünde olduğunun ilan edilmesi açısından önem taşıyordu.

SALDIRILAR SÜRECEK!

AKP-MHP iktidarının İstanbul Sözleşmesi karşıtlığı hiç de "eşçinselliği savunuyor" olmasından kaynaklanmıyordu. Bu karar, dinci gerici iktidarın, kadın-erkeğin



eşitliğine karşı çıkan, kadının haklarını değil ailenin sürekliliğini esas alan baskının ürünüdür. Bu nedenle kadınların kazanılmış hakları bir bir gasp edilmekte, yaşamları sürekli baskı altına alınmaktadır. İstanbul Sözleşmesi'nin ardından bu sözleşmeyle uyumlu 6284 sayılı yasanın kaldırılması, kadınların nafaka hakkına göz diken ve kadınların boşanmasını zorlaştıran yasal düzenlemeler de gündemdedir. Çocuk yaşta evliliği meşrulaştıran yasa tepkiler sonucu defalarca geri çekilse de, hala iktidarın masasında olduğu bilinmektedir. İstanbul Sözleşmesi'nin yürürlükten kaldırılmasının daha ilk haftasında çıkarılan 4. yargı paketinde yer alan çocuk istismarında "somut delil şartı" maddesi ise, iktidarın saldırı kararlılığının işaretidir.

Bu kapsamlı saldırılara karşı verilecek mücadeleye, geride kalan sürecin deneyimleri ışığında bakmak gerekmektedir.

DÜNDEN BUGÜNE KADIN HAREKETİ

Emperyalist-kapitalist sistemin yapısal krizlerinin derinleştirdiği yoksulluk, sömürü ve şiddete karşı dünya çapında yükselen bir kadın hareketi ile karşı karşıyayız. Türkiye'de de bu tabloya paralel olarak gelişen, AKP iktidarının dinci-gerici politikalarından beslenen erkek egemen düzene karşı adım adım yükselen bir kadın hareketi sözkonusu.

AKP iktidarının uyguladığı politikalara karşı sokağın gücünü kullanan kadın hareketi, Haziran Direnişi'nin sağladığı itilimin yanı sıra kadın cinayetlerinin toplum ölçüsünde yarattığı toplumsal tepkiden

de güç olarak gelişti. Dinci-gerici iktidarın kadınlara dönük politikalarına, çocuk istismarını meşrulaştıran yasal girişimlere karşı gösterilen tepkiler de kadın hareketini güçlendirdi. Kapsamlı saldırılara karşı süreklilik kazanan tepkiler, sokağın gücüyle etkisini artırdı. Bu saldırılara karşı tepkilerin yanısıra, 8 Martlar ve 25 Kasımlar ülke çapında kitlesel eylemlere sahne oldu.

İstanbul Sözleşmesi'nin feshedilmesi kararının alınmasından yürürlükten kalktığı sürece kadar -pandemi koşullarına rağmen- gerçekleşen yaygın, kitlesel ve militan eylemler kadın hareketini toplumsal muhalefetin en diri gücü olarak öne çıkardı.

Bu süreç aynı zamanda kadın hareketinin önderlik eden feminist hareketin yapısal zaafalarını da ortaya koydu. Bu zaafaların kaynağında kadın sorununu ele alışı yatıyor. Sorunu toplumsal bir sorun olarak ele almamak, erkeği sorunun asıl müsebbibi görerek salt kadınlarla çözme bakışıyla hareket etmek, mücadeleyi daraltıp sınırlayan, mücadele güçlerini bölen sonuçlara yol açmakta ve erkeği bu mücadele içinde dönüştürme imkanını ortadan kaldırmaktadır.

Sözleşmenin feshedilmesi kararına karşı gelişen süreçte yapılan "hayatı durdurma" çağrılarına rağmen, işçi sınıfı ve emekçileri, sendikaları, farklı toplumsal bileşenleri seferber etmek ve hareketi birlikte örgütlemekten uzak durulması feminist hareketin yapısal zayıflığının ürünüdür.

Bir diğer zayıflık alanı, kadın hareketinin sınıfsal bileşimidir. Kapitalist toplum-

da kadın sorunu elbette tüm kadınların sorunudur. Ancak baskı, ezilmişlik ve şiddetten doğrudan etkilenen, sonuçlarını en ağır bir şekilde yaşayanlar emekçi kadınlardır. Karşı karşıya kalınan şiddet ve kadın cinayetlerine bakıldığında, emekçi kesimden gelen kadınların ağırlıklı yer tuttuğu görülmektedir.

Dolayısıyla bu saldırı karşısında harekete geçirilmesi, bilinçlenmesi, örgütlenmesi gerekenler emekçi kesimlerdir ancak bu temelde ilişkilenebilir. Sözleşmenin feshine dönük eylemli süreçte sürmekte olan, her birinde kadınların yer aldığı işçi direnişlerine ilgisizlik bunun somut örneğidir. Üstelik bu direnişlerde kadın işçiler, kapitalistlerin ve kolluk güçlerinin açık şiddetiyle karşı karşıya kaldıkları halde... Sinbo direnişçisine dönük saldırıya mücadele içindeki enleri kesimler daha ilgisiz kalmıştır.

Sınıfsal konuyla bağlantılı olarak, hareketin öne çıkan talepleri de kadınların cinsel baskı ve ezilmişliği sınırlarında ele alınmaktadır. AKP'nin izlediği politikalarda cinsel baskı ve eşitsizlik öne çıksa da, aynı zamanda kadın emeğine dönük kapsamlı saldırılar sözkonusudur. Kadın emekçilerin yaşadığı sorunlar her geçen gün boyutlanmakta, pandemi süreci bu durumu daha da ağırlaştırmaktadır. Kadına yönelik şiddetten bağımsız ele alınamayacak bu sorunlar ve talepler kadın hareketinin gündeminde yer almamaktadır.

Bir diğer nokta, kadın hareketinin parçalı yapısı ve temel özneleri açısından dahi dayatmacı tutumudur. Yıllardır "karma" katılan devrimci-sol güçlere dönük yasakçı tutumlar, geçtiğimiz eylemli süreçte, hareketin farklı bileşenleri tarafından birbirlerine karşı da geliştirilmiştir. Bu tutum nedeniyle 19 Haziran mitingü ile 1 Temmuz eylemi farklı bileşenler tarafından örgütlenmiş, bu da katılımı sınırlandıran bir rol oynamıştır.

Bu süreç bir kez daha devrimci bir sınıf hareketi ihtiyacını ortaya koymuştur. Zira kadına yönelik saldırı politikaları ve şiddet sosyal sorunlarla birlikte ele alınabileceği, farklı toplumsal mücadele dinamiklerinin ortak mücadelesi örgütlenilebileceği koşullarda püskürtülebilir. Ancak devrimci bir sınıf hareketinin gelişimi kadınların hakları ve eşitliği mücadelesinin doğru bir çizgide ilerlemesini sağlayabilir.

Boğaziçi Direnişi sürüyor...

Bu daha başlangıç mücadeleye devam!

4 Ocak'ta Boğaziçi Üniversitesi'ne AKP'li Melih Bulu'nun kayyım rektör olarak atanmasından bu yana süren Boğaziçi Direnişi 7. ayına girmiş durumda. Sermaye devletinin on yıllardır üniversiteleri ve üniversitelileri teslim almaya yönelik süren gerici saldırılarına bir yanıt olan direniş, bu topraklarda gençliğin her zaman diri kalan mücadele dinamizmini bir kez daha gözler önüne serdi.

Öğrencilerin başlatmış olduğu direniş için "6 ayda biter" diyen Melih Bulu, 6 buçuk ay sonra görevden alındı. Bir gece yarısı kararnamesi ile gelip, bir gece yarısı kararnamesi ile giden Bulu için "Geldiği gibi gitti" yorumları yapılırsa da durumun fiiliyatta böyle olmadığını biliyoruz. Tek adamın "Ben yaptım oldu" inadını kıran yegane etken, devletin tüm mekanizmaları ile sergilediği baskı ve şiddete rağmen gençliğin süreç boyunca sergilediği kararlı duruştur. Bir çıkışsızlığın içerisinde debelenen sermaye devleti, kuklasını üniversiteden almak zorunda kaldı. Melih Bulu'nun görevden alınmasının, hareket sönümlenip üniversite içine daralmasına rağmen anlamlı bir kararlılığın devam etmesi sayesinde gerçekleştiği açıktır.

DİRENİŞ SÜRECİNE KISA BİR BAKIŞ

Özellikle sürecin en başında hareketi ezme yönelik her türlü saldırıyı hayata geçiren AKP-MHP iktidarı, adeta terör estirdiği hareketliliğin ilk döneminde, direnişi bitiremediği gibi ateşi daha da harladı. Ev baskınları, süreç boyunca her eyleme getirilen yasaklama ve toplamda yüzlerce kişinin gözaltına alınması, tutuklamalar, süren onlarca dava... Yaşananların birçoğu var olan hareketliliği toplum gözünde karalamaya da hizmet ediyordu. Sürecin en başından beri dinci-gerici iktidarı hedef tahtasına oturtan Boğaziçi Direnişi, toplum gözünde karalanmadı, bilakis geniş kesimlerce sahiplenildi. Uzun dönemdir gençlik örgütlerine daralan tablonun da kırılmasına ve gençlik hareketinin hızla ivmelenmesine vesile olan direniş, toplumsal muhalefetin odak noktası haline geldi.

Kayyım rektörün atanması, Boğaziçi'ni de adeta hapishaneye çevrilen üniversiteler arasına eklendi. Demir kapıların boyları yükseltildi, turnikelere yüz tanıma sistemi dahil edildi, var olan



kamera sayısı arttırıldı, kampüs içerisine giriş-çıkışlar kısıtlandı vb. Keza BOUN birçok defa ÖGB şiddetine sahne oldu. Bu arada yeni ÖGB alımları yapıldı. Üniversitesinin çevresi adeta polis karakoluna çevrildi. Tüm bunlarla da sınırlı kalmayan saldırılar üniversite içerisinde adeta "Truva Atı" görevi görecektir iki yeni fakültenin (hukuk ve iletişim) açılması ile devam etti. En ufak bir durumda öğrencilere sayısız soruşturma açıldı, direniş sürecinin en başından beri parçası olan ve "kayyım" binasına sırtlarını dönen akademisyenlerden Feyzi Erçin'in ders vermesi fiili olarak yasaklanırken, Bulu'nun ardından gelen kayyım rektörün ilk icraatı ise Can Candan'ı görevden almak oldu.

İçeride bu saldırılar hız kazanırken dışarıda da devlet Boğaziçi Direnişi'ne katılan çoğu örgütlü, onlarca öğrencinin KYK kredi ve burslarını kesti. KYK yönetmeliğinde değişiklikler yaparak eylemlere katılan öğrencilerin barınma haklarını elinden aldı. Birçok öğrenci de bu süreçte kayıtlı oldukları devlet yurtlarından atıldı.

Tüm bu saldırılara rağmen direniş devam ediyor. Hareket kampüs içerisine daralmış olsa da daha hareketli süreçleri tetikleme potansiyelini halen içinde taşıyor.

"İSTİFA YOK TEK BAŞINA, YA TÜM KAYYIMLAR YA TÜM KAYYIMLAR!"

Direniş doğalında kendi taleplerini

yarattı: Söz-yetki-karar hakkının üniversitenin tüm bileşenlerinde olması, özerk-demokratik üniversite, tüm kayyım rektörlerin istifası, ÖGB ve polisin kampüs içerisinden çıkarılması bu süreçte öne çıkan taleplerdi. Hareket hiçbir zaman tek bir kayyımın istifası gibi dar bir talebe sığdırılmadı. Doğal olarak Melih Bulu'nun görevden alınması ile hareketin bitmesi beklenmiyor. Ki zaten Melih Bulu'nun hemen ardından bir başka kukla olan rektör yardımcısı Mehmet Naci İnci "vekaleten" kayyım rektör koltuğuna oturdu.

AKP iktidarının üniversitelere dönük tek saldırısı tepeden rektör ataması değildir. Dolayısıyla Melih Bulu'nun gitmesi bir "zafer" değildir.

Bugün üniversitelerde özerk-demokratik bir işleyiş olmadığı sürece sorunların hiçbirini çözülemez, talepler gerçek bir zemine oturamaz. İşte bu yüzden özerk-demokratik üniversite mücadelesi daha birleşik ve kitlesel hale getirilerek yükseltmek zorundadır.

Melih Bulu'nun istifasının ardından Boğaziçi öğrencilerinin çağrısı ile Kadıköy'de tüm üniversitelilere çağrı yapılarak ve açık kürsü oluşturularak gerçekleştirilen eylem, sürece anlamlı bir adımın daha eklenmesine vesile olmuştur. Talepler yalnızca Boğaziçi'nin sorunu ya da oraya özgü talepler değildir. Artık süreç Boğaziçi özelinden çıkıp, dinamiğini tüm öğrencilerin bir araya geldiği bir zeminde bulmalıdır.

Gençliği teslim almadan geleceği teslim alamayacağını bilen sermaye devleti pandemi dönemini fırsat bildi, kollarını sıvadı ve üniversitelere dönük saldırılarına hız verdi.

Eğitimde gerçekleştirdikleri dönüşüm hız kazandı. Saldırıları iki boyutlu ilerledi. Eğitimin ticarileşmesi ve eğitim hakkının gasp edilmesi ilkinin oluştururken, devletin en büyük hamlesi dinci-gerici ideoloji ekseninde üniversiteleri sürükledikleri dönüşüm oldu.

Ancak istedikleri dikensiz gül bahçelerini kolay kolay elde edemeyeceklerini, gençliğin dışı vuran öfkesine ve direnişine çarptıklarında anladılar.

Yeni eğitim dönemine neredeyse bir buçuk ay gibi kısa bir süre kaldı. Pandemi sürecinde katmerleşen eğitim sorunları ve artan gerici saldırılar karşısında milyonlarca öğrenci büyük bir öfke ile o sıralarda yerini alacak. Bu öfkeyi doğru hedefe kanalize etmek ise gençliğin örgütlü-politik öznelerine düşen en büyük sorumluluktur.

Sürecin en başından bugüne kadar Boğaziçi Direnişi'nde dersler çıkartılabilmeli ve yaşanabilecek her türlü eylemselliği birleşik, kitlesel ve örgütlü bir gençlik mücadelesini yükseltmenin olanağına dönüştürebilmeliyiz.

Ortak talepler ekseninde ortak mücadeleyi yükseltelim!

Özerk-demokratik üniversite mücadelesi devam ediyor!

Marx ve Engels'ten A. Bebel, W. Liebknecht, W. Bracke ve ötekilere...

Burjuva sosya

("GENELGE MEKTUP") (PARÇA)

GENELGE MEKTUP HAKKINDA

Mektup 17-18 Eylül 1879'da yazıldı ve August Bebel'in adına gönderildi; ama bir parti belgesi biçimindeydi ve Alman Sosyal-Demokratik Partinin bütün önderliğine sesleniyordu. Elinizdeki cilt bu mektubun üçüncü, 1879'da *Jahrbuch für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik*'te açıkça oportünizm va'zetmiş olan partinin sağ-kanat önderleri Höchberg, Bernstein ve Schramm'ın teslimiyetçi niteliğini açığa vuran parçasını içermektedir.

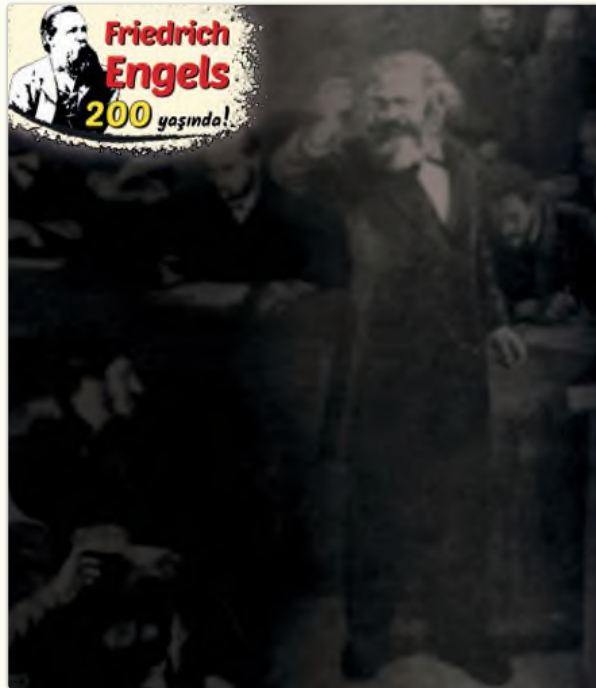
Marx ve Engels, mektupta, bu oportünizmin sınıfsal, politik ve ideolojik köklerini gösterdiler ve sosyal-demokratik önderler adına onun uzlaştırmacı tutumuna karşı protestolarını yükselttiler. Almanya'da sosyalistlere-karşı yasanın yürürlüğe girmesinden sonra partideki oportünist duraksamaları sertçe eleştirtiler. Marx ve Engels proleter partinin sınıf karakterini savundular ve partinin ve parti organlarının oportünist öğelerce etkilenmemesi gerektiğinde direndiler. Bu eleştiri, sosyalistlere-karşı yasa döneminde, parti her türlü zulme uğrarken, Alman sosyal-demokratik önderlere partideki durumu geliştirmede, partinin saflarını sağlamlaştırmada, örgütü yeniden kurmada ve legal ve illegal etkinlik biçimleriyle yığınlar için doğru yolu bulmada yardım etti. (**Seçme Eserler yayınının notu**)

III. ÜÇ ZÜRİHLİNİN MANİFESTOSU

Bu arada Höchberg'in, kendisinin de bana söylediği gibi, tamamen Zürih Komisyonunun üç üyesi [Höchberg, Bernstein ve Schramm] tarafından yazılmış olan "Geçmişte Almanya'da Sosyalist Hareket" adlı bir makaleyi içeren Höchberg'in *Jahrbuch*'u (1) bize ulaştı. Burda hareketin bugüne kadar varan güvenilir eleştirileri ve onunla birlikte yeni organın (2) çizgisi için, bu onlara bağlı olduğuna göre, güvenilir programlarıyla karşı karşıyayız.

Hemen başında şunları okuyoruz:

"Lasalle'in fazlasıyla siyasal olarak gördüğü, yalnızca işçileri değil, bütün namuslu demokratları, bilimin bağımsız



1848'de burjuva demokratları olarak ortaya çıkan kimseler, şimdi pekâlâ kendilerini sosyal-demokrat olarak adlandırabiliyorlar. Birinciler için demokratik cumhuriyet ne kadar ulaşılmaz bir uzaklıkta ise, ikinciler için de kapitalist düzenin alaşağı edilmesi o kadar uzaktadır ve bu nedenle bugünün politikasında kesenkes bir önem taşımaz...

temsilcilerini ve gerçek insanlık aşkı ile dolu bütün insanları harekete geçireceği başlık altında toparladığı hareket, Johann Baptist Schweitzer'in başkanlığında sanayi işçilerinin kendi çıkarları doğrultusundaki tek-yanlı bir savaşıma indirgenmişti."

Bunun tarihsel olarak doğru olup olmadığı ya da ne ölçüde doğru olduğunun üzerinde durmayacağım. Burda Schweitzer'e karşı yöneltilen bu özel suçlama, burada, burjuva demokratik insanseverlik hareketi olarak alınan lasalcılığı, sanayi işçilerinin burjuvaziye karşı bir sınıf savaşımı olarak niteliğini *derinleştirerek*, sanayi işçilerinin çıkarları doğrultusundaki tek-yanlı savaşıma *indirgenmiş* olmasıdır. Üstelik "burjuva demokrasisini yadsımış" olmakla da suçlanmaktadır. Sosyal-demokrat partinin içerisinde burjuva demokrasisinin işi ne? Eğer "namuslu insanlardan" oluşuyorsa, bunu kimse kabul etmek istemez, ve eğer gene de kabul edilmesi isteniyorsa, bu, yalnızca bir patırtı çıkarmak için olabilir.

Lasalcı parti, "kendini, *işçilerin bir partisi olarak en tek-yanlı* bir yoldan yönetme yolunu seçiyor". Bunu yazan bayların kendileri de işçilerin bir partisi

olarak en tek-yanlı bir yoldan kendini yöneten bir partinin üyeleridirler, şu anda, bu parti içinde görev ve sorumluluk mevkiindedirler. Burda kesin bir uyuşmazlık var. Eğer yazdıkları amaçlarını ifade ediyorsa, partiyi terketmeleri gerekir, ya da en azından görev ve sorumlu mevkilerinden çekilmeleri gerekir. Eğer öyle yapmıyorlarsa, partinin proleter niteliğine karşı savaşım vermek için resmi konumlarını kullanmak istediklerini kabul etmiş oluyorlar. Demek oluyor ki, eğer parti, bunları görev ve sorumluluk mevkiinde bırakırsa, kendine ihanet etmiş olacaktır.

Bu bayların düşüncelerine göre, bu durumda sosyal-demokrat parti tek-yanlı bir işçi partisi *değil*, "gerçek insanlık aşkı ile dolu bütün insanların" çok yanlı bir partisi olmalıdır. Her şeyden önce, bunu, o bayağı proleter tutkusunu bir yana bırakarak ve "güzel zevkleri işlemek" ve "iyi huyları edinmek için" eğitilmiş, insansever burjuvazinin önderliği altına girerek kanıtlanmalıdır. Böylece, bazı liderlerin "çirkin tutumu", baştan sona saygıdeğer bir "burjuva tutumuna" yerini bırakacaktır. (Sanki burada sözü edilenlerin dışavurmuş çirkin görünüşleri ile hiç de suçlanamazlarmış gibi!) O zaman

da "eğitilmiş ve mülk sahibi sınıf çevrelerinden pek çok yandaş boygösterecektir. Ama bunlar, yürütülen ajitasyon *elle tutulur başarılar* ulaşacaksa, ... önce kazanılmalıdır." Alman sosyalizmi "yığınları kazanmaya çok fazla önem verdi ve böyle yaparak da toplumun üst katmanları denenler arasında canlı (!) propagandayı boşladı." Çünkü "parti, hala, onu Reichstag'da temsil etmeye yakışır insanlardan yoksundur." Bununla birlikte "kendilerini gerekli bilgi ile enine boyuna donatmak için zaman ve fırsat bulmuş olan insanlara vekalet vermeleri istenilebilir ve gerekli bir şeydir. Basit işçi ve küçük el-zanaatçı ustası ... bu iş için gereken boş zamana ancak pek seyrek olarak ve olağan-dışı durumlarda sahiptir."

Öyleyse burjuvaları seçin!

Kısacası, işçi sınıfı kendi başına kendi kurtuluşunu sağlayamaz. Bu amaç için, işçilere neyin yararlı olduğunu tanıyıp öğrenmek "zamanına ve fırsata" tek başına sahip olan "eğitilmiş ve mülk sahibi" burjuvazinin liderliği altına girmesi gerekir. İkinci olarak da, kendine karşı savaşılacak olan hiçbir şekilde burjuvazi değildir, tersine- canlı propaganda ile *kazanılması* gerektir.

alizmi üzerine

Ama toplumun üst katmanları ya da onun iyi niyetli unsurları kazanılmak isteniyorsa, bunlar hiçbir şekilde korkutulmamalıdır. Ve işte üç Zürihli güvenli bir keşifte bulduklarını sanıyorlar:

“Tam da şu sırada, sosyalistlere-karşı yasanın baskısı altında, parti, şiddete dayanan kanlı devrim yolunu izlemek *eğiliminde* olmadığı, legalite yolunu, yani *reform* yolunu izlemekte ... kararlı olduğunu göstermektedir.”

Böylece, eğer 500.000-600.000 sosyal-demokrat seçmen -toplam seçmenin onda-biri ile sekizde-biri arasında ve ayrıca da ülkenin her tarafına dağılmış halde- kafalarını duvara çarpmamak ve ona-karşı-birin “kanlı ihtilali” girişimine kalkışmamak idrakine sahipse, bu, bazı son derece büyük dış olaylardan, bu olaylardan doğacak olan beklenmedik devrimci kalkışimlardan ya da hatta onlardan doğan bir çatışmada halkın kazanacağı bir *zaferden* yararlanmayı sonsuza dek *reddettiklerini* kanıtlamaktadır. Eğer Berlin bir kez daha bir başka 18 Martı (3) yaşayacak kadar eğitilmemiş olursa, sosyal-demokratlar, “barikat çilingirliği içinde ayaktakımı” olarak kavgada yerini almak yerine, “legalitenin yoluna düşmeli”, çalı-çırpıyı ayıklayıp, barikatları temizlemeli ve eğer gerekiyorsa, tek-yanlı, kaba, eğitilmemiş yığınlar karşı şanlı ordu ile birlikte yürümelidir. Ya da eğer bu baylar bunları söylemek istemediklerini ileri sürüyorlarsa, o zaman ne demek istemişlerdi?

Ama ardından daha da iyisi geliyor.

“Demek oluyor ki, mevcut koşulları eleştirisinde ve bu koşulları değiştirmek konusundaki önerilerinde (parti) nedensel ağırbaşlı, nesnel ve ihtiyatlı olursa, bilinçli gericilerin kızıl hayalet ile burjuvaziyi korkuttuğu bugünkü (sosyalistlere-karşı yasanın getirildiği sırada) hareketi yinelemek o denli daha az olanaklı olacaktır.”

Burjuvazideki kuşkunun en son izini silip atmak için, kızıl hayaletin gerçekten yalnızca bir hayalet olduğu, var olmadığı, açık-seçik ve inandırıcı bir biçimde ona kanıtlanmalıdır. Ama kızıl hayalet gizemi eğer burjuvazinin kendisi ile proletarya arasındaki kaçınılmaz ölüm-kalım savaşının dehşeti değilse, başka nedir ki? Modern sınıf savaşımının kaçınılmaz sonucunun dehşeti değil mi? Sınıf sa-

vaşımını kaldırın, o zaman, burjuvazi ve “bütün bağımsız insanlar, proletarya ile elele gitmekten korkmayacaklardır”! Ve aldatılmış olacak olanlar da yalnızca proleterlerdir.

Öyleyse parti, saygılı ve yumuşakbaşlı tutumu ile, sosyalistlere-karşı yasanın yolaçtığı “uygunsuzlukları ve aşırılıkları”, bir daha dönmek üzere terkettiğini kanıtlasın. Eğer kendi isteği ile yalnızca bu yasanın sınırları içerisinde hareket etme niyetinde olduğunu vaadederse, Bismarck ve burjuvazi, hiç kuşku duyulmasın ki, artık bir işe yaramayacağına göre, bu yasayı kaldırma inceliğini göstereceklerdir!

“Kimse bizi yanlış anlamasın”; biz “partimizden ve programımızdan vazgeçmek” istemiyoruz, “önümüzdeki yıllar içinde, eğer tüm gücümüzü ve enerjimizi, düşünülebilecek olan çok daha uzak vadeli istemlerin gerçekleştirilmesinden önce mutlaka başarılması gereken belli ivedi amaçlara ulaşmak üzerinde yoğunlaşılacak olursak, çok şeyler yapacağımızı düşünmek” istiyoruz.

İşte o zaman, o burjuvazi, küçük-burjuvazi ve “uzak vadeli istemlerimiz yüzünden ... şimdi korkarak kaçan” işçiler, bize yığınlar halinde katılacaklar.

Programdan *vazgeçilmeyecek* ama yalnızca -belirsiz bir dönem için- *ertelemektir*. İnsan bunu, gerçekten kendisi için, kendi yaşamı boyunca da değil, ölümünden sonra da, kuşaktan kuşağa çocuklarına, torunlarına aktarılacak bir şey olarak kabul ediyor. Bu sırada insan kendi “tüm gücünü ve enerjisini”, her türlü küçük süprütülere ve en azından burjuvaziyi ürkütmeden bir şeyler olduğu görünümünü yaratmak için kapitalist toplum düzeninin orasını burasını yamamaya harcamış oluyor. Burda, olanca gücüyle düzenbazlık yaparak, bütün içtenliğiyle 1873 iflasına katkıda bulunarak ve böylece *gerçekten de* mevcut düzenin yıkılması yolunda bir şeyler yaparak, gelecekteki birkaç yüz yıl içerisinde kapitalist toplumun kaçınılmaz yıkılışına olan sarsılmaz inancını kanıtlayan “Komünist” Miquel’i gerçekten de övmem gerekir.

Bir başka kabahat da, olsa olsa “zamanlarının çocukları olmaktan başka bir şey olmayan kurucu gruba karşı abartılmış saldırılardı”; o nedenle “Strousberg ve benzeri kimseleri kötölemekten ... ka-

çınmak çok daha iyi olurdu.” Ne yazık ki, herkes, “kendi zamanının çocuklarından” başka bir şey değildir ve eğer bu yeterli bir mazeret ise, artık hiç kimseye saldırılmaması gerekirdi, bütün tartışmalar, bütün çatışmalarımız dursun, karşıtlarımızın bize salladıkları tekmeleri sessizce karşıyalım, çünkü o pek akıllı bizler, bu karşıtların “kendi zamanlarının çocukları olmaktan başka bir şey olmadıklarını” ve başka türlü de davranamayacaklarını biliyoruz. Tekmelerini faizi ile birlikte geri ödemek yerine, bu bahtsızlıklara acımalıyoruz.

O zaman gene Komünün desteği dezavantaja sahipti, ama şöyle ki, “başka türlü bize oldukça eğilim duyan insanlar soğutulmuş ve genel olarak bize karşı *burjuvazinin nefreti* artırılmıştı”. Üstelik parti, “Ekim Yasasının (4) geçirilmesinde tümüyle de suçsuz değildir, çünkü gereksiz yere *burjuvazinin nefretini* artırmış bulunuyordu”.

İşte üç Zürih sansürçüsünün programı böyle. Açıklık konusunda geriye hiçbir kuşku bırakmıyor. Hele de 1848 günlerindeki bu tür lafabeliklerini tümüyle pek iyi bilen bizler için. Burada kendilerini ele veren, proletaryanın devrimci konumunun baskısıyla “çok ileri gidebileceği” kuşkusuyla dolu küçük-burjuvazinin temsilcileridir. Kararlı siyasal muhalefet yerine genel arabuluculuk; hükümete ve burjuvaziye karşı savaşım yerine onları kazanmaya ve inandırmaya çabalamak; yukardan gelen kötü muamelelere karşı yığıtçe direnmek yerine uysalca boyun eğme ve cezanın hakedildiğini itiraf etmek. Tarihsel olarak zorunlu çatışmaların tümü yanlış olarak yorumlanmakta ve bütün tartışmalar, eninde sonunda, esas noktada anlaşmış olduğumuz yolundaki güvenceyle son bulmaktadır.

1848’de burjuva demokratları olarak ortaya çıkan kimseler, şimdi pekâlâ kendilerini sosyal-demokrat olarak adlandırabiliyorlar. Birinciler için demokratik cumhuriyet ne kadar ulaşılmaz bir uzaklıkta ise, ikinciler için de kapitalist düzenin alaşağı edilmesi o kadar uzaktadır ve bu nedenle bugünün politikasında kesenkes bir önem taşımaz; insan arabuluculuk edebilir, uzlaşabilir ve başkasının gönlünce iyilikseverlik edebilir. Proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf savaşımı, tıpkı bunun gibidir. Sınıf savaşımı kağıt

üzerinde kabul ediliyor, çünkü bunun varlığı artık yadsınmıyor, ama pratikte örtbas ediliyor, sulandırılıyor, daraltılıyor. Sosyal-demokrat parti işçilerin partisi *olmamalı*, burjuvazinin ya da bir başkasının nefretini üzerine çekmemelidir; her şeyden önce burjuvazi arasında çok canlı bir propaganda yürütmelidir; burjuvaziyi ürkütecek ve her şeyden önce bizim kuşağın erişemeyeceği uzun vadeli amaçlara ağırlık vereceğine, bütün gücünü ve enerjisini, toplumun eski düzenini yeni payandalarla destekleyerek, belki de kesin bir yıkımı, giderek, azar azar ve olabildiğince barışçıl bir çözümme süreciyle dönüştürebilecek şu küçük-burjuva reform yamalarına vermelidir.

Bunlar, yalnızca bir şey yapmamakla kalmayıp, gevezelik dışında görünüşte her şeyi önlemeye çalışan bitmez tükenmez faaliyetlere girişmiş aynı kimselerdir; 1848 ve 1849’da her türlü eylem korkusuyla hareketi her adımında köstekleyen ve sonunda yıkılmasına yolaçan aynı kimselerdir; tepkiyi asla görmeyen ve sonunda kendilerini direnmenin de, kaçmanın da olanaksız olduğu bir çıkmazın sonunda bulmaktan ötürü şaşırıp aynı kimselerdir; tarihi kendi çok darkafalı ufuklarına hapsetmek isteyen ve tarihin kafalarını her zaman aşarak günde me geldiği aynı kimselerdir.

Sosyalist inançlarına gelince, bu, *Manifesto*’da “Alman Sosyalizmi ya da ‘Hakkiki’ Sosyalizm” bölümünde yeterince eleştirilmiş bulunuyor. Sınıf savaşımının istenmeyen, “kaba” bir görüngü olarak bir yana itildiği yerde, sosyalizmin temeli olarak, “gerçek insanlık aşkı” ve “adalet” konusunda boş lafabeliğinden başka geriye bir şey kalmaz.

Bugüne dek egemen sınıflardan gelen insanların da militan proletaryaya katılmaları ve onları eğitsel unsurlarla beslemeleri gerektiği, gelişmenin izlediği yolda kök salmış, kaçınılmaz bir olgudur. Biz bunu apaçık olarak *Manifesto*’da koyduk. Ama bunda iki noktayı belirtmek gerekir:

Birincisi, proletarya hareketi için yararlı olabilmeleri için, bu insanların, gerçekten eğitsel olan unsurları harekete katmaları gerekir. Ama Alman burjuva dönemlerinin büyük çoğunluğu için bu sözkonusu değildir. Ne *Zukunft* ne de *Neue Gesellschaft* (5) hareketi bir adım

ileri götürebilecek en ufak bir katkıda bulunmuşlardır. İster pratik nitelikte olsun, ister teorik nitelikte, gerçek eğitsel malmeye yönünde burada mutlak bir boşluk vardır. Onun yerine, bu bayların üniversiteden ya da şurdan burdan birlikte getirdikleri ve Alman felsefe artıklarının bugün geçirmekte olduğu ayrışma süreci nedeniyle, biri ötekenden daha anlaşılabilir olan son derece değişik teorik görüş açılarını yetkinleşmiş sosyalist düşüncelerle zorlama yollarla bağdaştırmaya çalışma girişimleri vardır. İşe yeni bilimi enine boyuna incelemekle başlayacakları yerde, bunların herbiri, daha önce birlikte getirdiği görüşlerine uydurma yolunu yeğlediler, hemen kendi özel bilimi haline getirdiler ve bunu öğretmek istediğinde oldukları görüntüsüyle öne fırladılar. Böylece bu tabaka arasında kaç kafa varsa, o kadar da görüş vardır, tek bir duruma açık-seçiklik getireceklerine, yalnızca kafa karışıklığı -çok şükür ki hemen hemen yalnızca kendi aralarında- yarattılar. Öğrenmemiş olduklarını öğretmeyi birinci ilke olarak benimseyen öğretici unsurlara, parti, pekâlâ yolverebilir.

İkincisi, eğer öteki sınıflardan bu türden kimseler proletarya hareketine katılırlarsa, ilk koşul, bunların kendileriyle birlikte herhangi bir burjuva, küçük-burjuva vb. önyargılarının kalıntılarını getirmemeleri, tersine proletarya görüşünü bütün kalpleriyle benimsemeleridir. Ama bu beyler, kanıtlandığı gibi, burjuva ve küçük-burjuva düşünceleriyle dopdoludur. Almanya gibi bir küçük-burjuva ülkesinde bu düşüncelerin, kuşkusuz haklı nedenleri vardır. Ama yalnızca Sosyal-Demokrat İşçi Partisi *dışında*. Eğer bu beyler bir küçük-burjuva sosyal-demokrat parti içerisinde birleşeceklerse, bunu yapmakta yerden göğe hakları var; o zaman insan onlarla oturur, koşullara göre bir birlik oluşturma konusunu, vb. konuşabilir. Ama bir işçi partisi içerisinde bunlar, bozucu unsurlardır. Bunları hoşgörmek için nedenler varsa, şimdilik onları yalnızca hoşgörmek, parti liderliğini etki altına almalarına izin vermemek ve bunlarla ipleri koparmamanın yalnızca bir zaman sorunu olduğunun bilincinde olmak bizim görevimizdir. Üstelik bu zaman da gelmiş görünüyor. Parti, bu makalenin yazarlarının, artık kendi içinde kalmasını nasıl hoşgörebiliyor, bizce pek anlaşılır bir şey değildir. Ama parti liderliği bu tür kimselerin şu ya da bu ölçüde ellerine de düşmüş olsaydı, parti düpedüz iğdiş edilmiş olur ve proleter kıvılcımı sönerdi.

Biz kendi payımıza, bütün geçmişimiz yönünden önümüzde tek bir yol görüyoruz. Nerdeyse kırk yıldır, sınıf savaşımının tarihin doğrudan itici gücü olduğunu, ve özel olarak burjuvazi ile proletarya arasındaki savaşımın modern toplumsal

devrimin büyük kaldıracı olduğunu vurguladık; o nedenle, bu sınıf savaşımını hareketten çıkarıp atmak isteyen kimselerle işbirliği yapmak bizim için olanaksızdır. Enternasyonal oluşturulduğunda biz şu savaş narasını açık seçik biçimde formüle etmiştik: İşçi sınıfının kurtuluşu işçi sınıfının kendi işi olmalıdır. Dolayısıyla, işçilerin kendilerini kurtarmak için çok eğitimsiz oldukları ve önce insansever büyük burjuvazi ve küçük-burjuvazi tarafından yukardan özgürlüklerine kavuşturulmaları gerektiğini açıkça öne süren kimselerle işbirliği yapamayız. Eğer yeni parti organı, bu bayların görüşlerine uygun düşen bir yol, burjuva olan, proleter olmayan bir yol benimsiyorlarsa, o zaman bizim için, üzülmeye de olsa, buna karşı olduğumuzu kamuoyu önünde açıklamaktan, şimdiye dek yurtdışında temsil etmiş olduğumuz Alman Partisi ile olan bağlarımızı kesmekten başka yapacak bir şey kalmıyor. Ama işlerin *buraya* vardırılmayacağını umalım. ...

Marx ve Engels tarafından
17-18 Eylül 1879'da yazılmıştır

(Engels tarafından kaleme alındığı bilinen metnin buradaki başlığını içeriğini gözeterek biz koyduk.- KB)

İlk kez, 15 Haziran 1891'de
Die Kommunistische Internationale,
XIII. Jahrg., Heft 23'te yayımlanmıştır
(Marx- Engels, *Seçme Yapıtlar*,
Cilt 3, *Sol Yayınları*, s.106-114)

(1) Gönderme, Karl Höchberg'in (Ludwig Richter takma adıyla) 1879-81 Zürich'te çıkardığı *Jahrbuch für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik* ("Toplumsal Bilim ve Toplumsal Politika İçin Yıllık") adlı toplumsal-reformcu dergiyedir; üç sayı çıktı.

(2) Gönderme, Zürich'te kurulması planlanmış bir parti organıdır.

(3) Gönderme, 18 Mart'ta Berlin'deki barikatlarda yapılan dövüshedir; bu, Almanya'da 1848- Devriminin başlangıcını damgaladı.

(4) Gönderme, Alman Reichstag'ında 1878 Ekim'inde kabul edilen sosyalistlere-karşı yasayıdır.

(5) *Die Zukunft* (Gelecek)- Karl Höchberg'in Berlin'de, Ekim 1877'den Kasım 1878'e kadar çıkardığı toplumsal-reformcu dergidir. Marx ve Engels, Sosyal-Demokrat Partiyi reformcu bir yola yöneltme çabaları yüzünden dergiyi sertçe eleştirdiler.

Die Neue Gesellschaft (Yeni Toplum)- Zürich'te 1877 ve 1880'de çıkmış toplumsal-devrimci dergi.

Friedrich Engels anmasına çağrı

İlki 2015'te, Wuppertal'de genç komünistlerin inisiyatifleriyle düzenlenen ve çeşitli örgütlerin katılımıyla gelenekselleşen Friedrich Engels'i anma etkinlik ve yürüyüşünün bu yıl altıncısı yapılacak. Son yıllarda olduğu gibi bu yılki etkinlik de Engels ittifakı (*BİR-KAR*, *DKP*, *MLPD*, *ATİF*, *Trotz Alledem*, *Linkes Forum*, *Kommunistischer Aufbau*, *Rebel*, *Revolutionärer Jugendbund*, *SDAJ*) tarafından düzenleniyor.

Friedrich Engels 5 Ağustos 1895'te hayata gözlerini yumduğunda, geride, yoldaşı Karl Marx'la birlikte yarattıkları ölümsüz bir eser bırakmıştı. Kendisiyle birlikte tüm ezilenlerin kurtuluşunu sağlayacak olan işçi sınıfının mücadelesine kılavuzluk eden bilimsel sosyalizm, birbirine etle tırnak gibi kaynaşmış bu iki devin ellerinde yoğruldu. Eserin inşasına ilk gençlik yıllarından itibaren başladılar ve bu çabayı son nefeslerine dek sürdürdüler. Tüm ömürleri devrimci savaşım içinde geçti. İşçi sınıfına felsefi-teorik silahların yanı sıra hala da güncel taktik yöntemler ve ilk proleter devrimci örgütleri kazandırıldılar. Yaşadıkları dönemin hemen tüm devrimci savaşımının en ön saflarında yer aldılar. Engels'in, yoldaşı Marx'ın mezarı başında ona ithafen işaret ettiği gerçek her ikisi için de geçerliydi: Marx ve Engels her şeyden önce devrimciydiler.

Yaktıkları meşale 170 yılı aşkın bir zaman boyunca tüm dünyayı boydan boya dolaştı. Paris Komün'ünden Büyük Ekim Devrimi'ne, Çin'den Vietnam ve Küba'ya milyonlarca işçi ve emekçinin yolunu aydınlattı. Komünizm ideali, Marx ve Engels'in bu büyük eseri dünya işçi sınıfı ve emekçilerinin, ezilen halkların yegane kurtuluş umudu oldu. Sosyalist inşa deneyimlerinin başarısızlığı üzerinden gözden düşürülmeye çalışılsa da o her seferinde dünya burjuvazisinin karşısına dikilmeyi, sömürücü egemenlerin kabusu olmayı, tüm dünyadaki işçi sınıfı ve emekçi kitlelere ise umut aşılamayı sürdürdü, sürdürüyor.

Emperyalist kapitalizmin her bakımdan çıkmaza saplandığı, kendisiyle birlikte doğayı, uygarlığı ve insanlığı yok oluşturma sürüklediği bir dönemde, Engels ve Marx'ın ölümsüz eseri tüm görkemliyle işçi sınıfının önünde duruyor. Kapitalist bunalımın faturalarının döne



döne işçi ve emekçilere ödettirilmesi, kızışan emperyalist hegemonya kavgasının ürünü kronik bölgesel savaşlar, on milyonlarca insanın mülteciliğe itilmesi, yüz milyonlarca insanın mahkum edildiği sefalet ve açlık, ekolojik dengenin ve iklimin altüst edilmesi ve daha nice sorun karşısında işçi sınıfı, emekçiler, ezilen halklar, kadınlar ve gençler çaresiz değil. "Doğal afet" denilerek gerçek failin gizlendiği felaketlerin, kapitalist devletlerin zavallılığını gözler önüne seren pandemi gibi musibetlerin kaynağı olan emperyalist kapitalist sistemin yegane alternatifi sosyalizmdir. İnsanın insan tarafından sömürülmediği, tüm kaynakların ve teknolojinin toplumsal çıkarların hizmetinde olduğu, doğal çevreyi korumayı ve doğayla uyumlu yaşamı esas alan biricik toplumsal düzen, sosyalizmle erişilecek komünizmdir.

Marx'la birlikte Engels, işte bu düşün gerçek kılınmasının bilimsel yol, yöntem ve kaynaklarını oluşturdu. Dünyaya veda edişinin 126. yıldönümünde Engels'i anmak, onların bıraktığı ebedi meşalenin hep yüksek tutulacağını bir ifadesidir. Devrim ve sosyalizm çağrısının ısrarla işçi ve emekçilere taşıyacağımızın ahdidir. *İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği Platformu* olarak, ölüm yıldönümünde büyük ustayı anmak için bu bilinçle 7 Ağustos 2021 Cumartesi günü, Wuppertal-Oberbarmen'de olacağız. "Başka bir dünya"nın özlemini çeken tüm emekçileri, Engels ittifakının düzenlediği anma etkinliği ve yürüyüşüne katılmaya çağırıyoruz.

Alman devleti anti-komünizmi tırmandırıyor

C. Ozan

Burjuvazi tarih boyunca her coğrafya-da işçi sınıfı ve komünistlere düşmanlık yapmıştır. Dünya tarihi bunun onlarca kanlı örneğiyle doludur. Fakat denebilir ki bu konuda hiç kimse Alman burjuvazisinin eline su dökemez. Alman burjuvazisi ve devleti komünist harekete ve işçi sınıfına yönelik sürekli ve sistematik saldırılar düzenleyen devletlerin başında gelmektedir. Deyim uygunsuzsa Almanya anti-komünizmin “ana yurdu”dur.

Tarihte Alman devletinin bu özelliğine kanıt oluşturan onlarca olay sayılabilir. 1919’da başlayan Alman Kasım Devrimi kanlı bir şekilde bastırıldı. Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht’in de aralarında bulunduğu binlerce komünist ve işçi hunharca katledildi. Ardından gelen Hitler faşizmi dünyada eşi benzeri bulunmayan bir insan kırımına ve yıkıma yol açtı. Milyonlarca insanın yaşamını yitirdiği bu vahşette de baş hedef, içerde ve dışarda yine komünistlerdi.

Çok daha öncesinde, Paris Komününün bastırılmasına yardım eden de zamanın Prusya imparatorluğunun ordularıydı. Yine İspanya ve İtalya ile Avrupa’nın onlarca başka ülkesinde faşizmi destekleyen ve onlarla ittifak kuran da dönemin Alman faşizminden başkası değildi. Hatta “Ülkücü Hareket” şahsında, Türkiye’de paramiliter ve sivil faşist hareketin oluşmasında ve gelişmesinde de Alman faşizminin ideolojik ve maddi anlamda ciddi katkıları olduğu tarihi belgelerle sabittir. Yani sadece Almanya’da değil, dünyada da faşist ideoloji ve hareketlerin gelişmesinde Alman burjuvazisinin önemli bir rolü vardır.

BAKİ KALAN ANTI-KOMÜNİZM YENİDEN HORTLUYOR

İkinci dünya savaşının yıkımıyla birlikte “komünizm tehlikesi” de bertaraf edilince, Alman burjuvazisi bir rahatlama dönemine girdi. Savaşın ardından rejimin “parlamentar demokrasi” adı altında sürdürülmesi, Alman sermaye devletinin artık anti-komünizmi bir tarafa bıraktığı anlamına gelmiyordu. Onun bu özelliği hep baki kaldı. Devrimci ve komünist gruplara ve işçi hareketine karşı düşmanca tavrını hep sürdürdü.

Kimlikleri gizlenen çok sayıda eski Nazi kadrosu, poliste, orduda, siyasette ve devlet bürokrasisinin değişik ka-



demelerinde istihdam edildi. Rosaların kurduğu KPD, 1956’dan bu yana Almanya’da hala yasak. ‘70’li yıllarda ortaya çıkan RAF’a (Kızıl Ordu Fraksiyonu) karşı korkunç bir devlet terörü estirildi. RAF üyeleri ya sokaklarda kurşunlanarak ya tecritte delirtilerek veya işkencede katledilerek imha edildiler. Sonra DDR’e (eski Alman Demokratik Cumhuriyeti) ve Sovyetler Birliği’ne karşı yürütülen “soğuk savaş”ın başını çekenlerden biri de hep Almanya olmuştur.

Tarihi devrime ve komünizme karşı düşmanlık ve kanlı katliamlarla örülü olan günümüzün sözde demokratik “Federal Almanya Cumhuriyeti” de her fırsatta anti-komünizm yapmaya devam ediyor. Yakın zamanda yerlisi ve göçmeniyle devrimci ve sol güçlere karşı gittikçe tırmanan baskı ve saldırılar, Alman devletinin gittikçe sağcılaştığını, Nazilerden devraldığı mirası bütünüyle koruduğunu ve onun izinden gideceğini bir kez daha kanıtlamıştır.

Son zamanlarda gittikçe artan saldırıların hedef aldığı güçlerden biri MLPD’dir. 37 yıl partiye başkanlık yapan ve şu anda da partinin teorik yayın organı olan “Devrimci Yol”un redaktörlüğünü yapan Stefan Engel, saldırıların baş hedefi durumunda. 2018’den bu yana “tehlikeli kişi” kategorisinde yer alıyor. Buna gerekçe olarak da 2018’de Thüringen’de düzenlenen Rebellische Musikfestival (İsyancı Müzik Festivali) gösteriliyor. Söz konusu festivalde S. Engel ile birlikte toplam dört organizatör hakkında bu nitelirmede bulunulmuştu. Aynı festivale

katılan Grup Yorum da “terörist grup” olarak nitelendirilmişti. Bu nitelendirme ve suçlamalar, başta Grup Yorum olmak üzere, geri çekilirken, S. Engel hakkındaki bu yargı savunulmaya devam edildi. S. Engel aynı organizasyonda tanınmış 10 organizatörden sadece biriyken, onun özel olarak hedef alınması, onun devrimci kimlik ve konumuyla ilgilidir.

S. Engel’e yönelik saldırılar “tehlikeli kişi” nitelmesiyle de sınırlı kalmadı. Aralık 2019’dan bu yana, Anayasayı Korumaya Federal Kriminall Dairesi’ne, S. Engel’i tüm ülkede takip etme ve araştırma isteğinde bulundu. Burada da gerekçe polis kayıtlarında “tehlikeyi önleme” olarak geçiyor.

İçerisinde S. Engel’in de bulunduğu 10 MLPD çalışanı ve partinin yayınevi olan Neuer Weg’e (Yeni Yol) ait 14 yıllık banka hesapları da Commerzbank tarafından hiçbir gerekçe gösterilmeden feshedildi. S. Engel ve diğer parti çalışanlarının karşı karşıya kaldıkları bu saldırılara ve hukuksuzluklara karşı dava açmaları da üç yıldan bu yana engelleniyor. Üç yıldan sonra nihayet Engel’in Thüringen İdare Mahkemesi ile Essen Eyalet Mahkemesi’nde açtığı davalar kabul edildi.

Stefan Engel, özellikle Thüringen’deki davada, kendisi hakkında “tehlikeli kişi” nitelemesinde bulunulmasından; başta Almanya İçişleri Bakanı Horst Seehofer (CDU), Thüringen eyalet gizli servisi başkanı SPD’li Stephan Crama, eyaletin Emniyet Müdürü Dirk Löther ve ayrıca emniyet müdürünü atayan Eyalet Başbakanı Bodo Ramelow’u (Die Linke) sorum-

lu tutuyor. Ramelow’un adı daha önce Thüringen’de AfD ile koalisyon ortaklığı kurma skandalına da karışmıştı. Stefan Engel’in açtığı dava 3 Ağustos 2021’de Thüringen’de görülecek.

MLPD’nin gençlik örgütü Rebell de saldırılardan nasibini alıyor. 2018’de Gelsenkirchen Sosyal Mahkemesi, “Eğitim Ve Sosyal Yaşama Katılım Yasası”na göre, Rebell’in sosyal ve kültürel yaşama katılımı imkanı sunamayacağına karar verdi. Bu karar, gençlik örgütüne yönelik bazı sosyal yardımların önüne geçmeyi amaçlamaktır. Nitekim İçişleri Bakanlığı benzer bir kararla, 2015’te Gençlik Dairesi’ne, Rebell’in gençlik kamplarına katılacak gençlere maddi katkıda bulunulmaması yönünde bir tebligatta bulunmuştu. Rebell’in 2019’da Thüringen’de yapmak istediği gençlik kampı polis tarafından yasaklanmak ve dağıtılmakla tehdit edilmişti.

Rebell’e yönelik bir başka saldırı da Frankfurt’ta yaşandı. Göthe Üniversitesi’nde okuyan Rebell üyesi bir genç kadın hakkında, “Antideutsch” olarak bilinen, sözde solcu ama gerçekte Siyonizm yanlısı olan bir öğrenci tarafından dava açıldı. Davayı kabul eden Frankfurt savcılığı, hakkında bir dizi kriminal soruşturma bulunan bir unsurun şikayeti üzerine, söz konusu Rebell üyesiyle birlikte yedi kişiyi, antisemitist suçlamasıyla yargılayacak.

Alman devletinin saldırı hedefinde bulunan bir diğer sol grup ise DKP. Türkiye’deki Yüksek Seçim Kurulu’na denk düşen “Bundeswahlausschuss” adlı kuruluş aldığı bir kararla, 26 Eylül 2021’de Almanya’da yapılacak genel seçimlere DKP’nin katılmayacağına hükmetti. Karara gerekçe olarak ise DKP’nin mali raporlarını 6 yıldan bu yana düzenli olarak iletmemesi gösterildi. Söz konusu karar sadece seçime katılma hakkını men etmekle de kalmıyor. Aynı zamanda, yine aynı gerekçeyle DKP’yi siyasi parti statüsünden çıkarma ve hatta yasaklamayı da içeriyor.

Konuya ilişkin bir açıklama yapan DKP başkanı Patrik Köbele, kararı “soğuk bir yasaklama” olarak niteleyerek, ileri sürülen gerekçenin bir bahaneden başka bir şey olmadığını, asıl amacın partilerini yasaklamaya giden yolu düzlemek olduğunu ifade etti. Açıklamada “Komünizm yasaklanamaz!” diyen DKP, seçimlere ka-

tımları engellense bile başta anti-komünizm olmak üzere, düzenin saldırılarına karşı mücadeleyi sokaklarda sürdürmeye devam edeceklerini belirtti.

Bu arada Yüksek Seçim Kurulu'nda DKP'nin seçime katılmasıyla ilgili yapılan oylamada karar, Yeşiller temsilcisi hariç ezici çoğunlukla alınırken, Die Linke'nin kuruldaki temsilcisi de aleyhte oy kullandı. Bu durum daha sonra Die Linke tarafından "talihsiz bir hata" olarak nitelense bile, esasında anti-komünizmin "sol"a bile sirayet ettiğinin göstergesinden başka bir şey değildir. Die Linke'nin eş başkanlığına yakın zamanda Thürüngen'den sağcı olarak bilinen bir kadının getirilmesi, sola ayar vermenin ifadesi olduğu gibi, bu türden davranışların da kaynağına işaret etmektedir.

DKP'yi uyduruk bir gerekçeyle seçim dışı bırakan aynı Yüksek Seçim Kurulu, aynı zamanda faşistliği tescilli bir partinin seçime katılmasına onay verdi. Daha önce iç istihbarat örgütü olan, Anayasayı Koruma Örgütü tarafından aşırı sağcı ve ırkçı olarak nitelenen "3. Weg" adlı faşist oluşumun seçime katılmasına onay verilmesi, anti-komünist zihniyetin ürünü bir uygulamadan başka bir şey değildir.

Anti-komünist uygulamalara hız kazandıran Alman sermaye devleti, ilerici ve sosyalist basını da es geçmiyor. Bunlardan en bilineni, kendisini sosyalist olarak tanımlayan ve Die Linke'nin yayın organı olan, günlük gazete *Junge Welt*'e yönelik çeşitli baskı ve suçlamalardır. *Junge Welt* yıllardan beri "anayasal düzenin düşmanı" olmakla suçlanıyor ve Anayasayı Koruma Örgütü tarafından gözetleniyor. Dışlama ve kriminalize ederek gözden düşürmeye yönelik bu saldırılar gazete için özellikle maddi kimi dezavantajlara yol açıyor. Mesela gazeteyi basacak basımevi bulmakta veya reklam almakta kimi sıkıntılar yaşanabiliyor.

Almanya'daki anti-komünist histeriden nasibini fazlasıyla alan kesimlerden

birini de Türkiyeli devrimci-demokrat yapılar oluşturuyor. On yıllardır Almanya'da PKK ve DHKP-C yasak. Bu örgütlerin sembolleri ve her türlü faaliyeti anında soruşturma konusu yapıyor. Yıllardır Abdullah Öcalan posterleri, PKK bayrakları yasak. En son bu yasağa YPG bayrakları da eklendi. Grup Yorum'un bazı konserleri defalarca yasaklanırken, bu yıl yaptığı bazı konserleri polis saldırısına uğradı, gözaltına alma girişimi yaşandı. Yasaklı partilerin aktivistleri sürekli takibe uğruyor, gözaltına alınıyor, tutuklanıyor veya ağır cezalara çarptırılıyor. Almanya cezaevlerinde hala çok sayıda Türkiyeli siyasi tutuklu bulunmaktadır. En son Münih'te görülen TKP/ML davasında, devrimci insanların temelsiz suçlamalar yoluyla kriminalize edilerek tutuklanması ve yılları bulan cezalara çarptırılması buna bariz bir örnektir. Başta Kürt hareketi olmak üzere, "terör örgütlerinin uzantısı" olmakla suçlanan çeşitli demokratik kurum ve derneklerin basılması, faaliyetlerinin yasaklanması veya kapatılması günlük vakalar haline gelmiş bulunmaktadır.

Çok daha yakın günlerde Alman devleti bir başka skandal yasağa daha imza attı. Avrupa'daki Kürt Hareketinin çatı örgütü olan, Avrupa Demokratik Kürt Toplum Kongresi'nin (KCDK-E), Köln'e yakın Bergisch Gladbach kentinde yapmak istediği toplantı polis tarafından yasaklandı ve fiilen engellendi. "*Yasaklı örgütün Avrupa çapında üst düzey yöneticilerinin bir araya geleceği bir buluşmadan haberdar olduk ve buna müsaade etmeyeceğiz*" şeklinde açıklama yapan Köln polisinin, yasaklı dediği kişilerin hepsi Almanya veya başka AB ülkeleri tarafından kendilerine siyasi sığınma hakkı tanınmış kişilerdir. Hepsisi de yıllardır açık kimlikle Kürt hareketi adına siyasi faaliyet yürüten insanlar. Ama bugün egemenlerin hesabına bu kişileri "terörist" olarak yansıtmak geliyor. Alman devleti son za-

manlarda Almanya'da yaşayan Türkiyeli muhalif gazetecilere yönelik faşist saldırılara da adeta seyirci kalarak destek veriyor.

SERMAYE "POTANSİYEL TEHLİKEDEN" KORKUYOR

En belli başlı gelişmeler üzerinden görülebileceği gibi, Alman sermaye devleti hızla sağcılaşarak gemi aızıya alıyor. Alman burjuvazisi, Fransa veya herhangi başka bir ülkedeki sosyal ve siyasal hareketler sanki kendi ülkesinde olmuş gibi davranıp, ona göre önlem alıyor. En son NRW'deki polis yasasında görüldüğü gibi, polis yasaları sertleştirilerek, polise daha fazla yetki verilirken, diğer yandan protesto ve gösteri hakkına yönelik yeni kısıtlamalar gündeme getiriliyor. Polis, bu saldırıları protesto eden kitle eylemlerine karşı oldukça tahammülsüz. Kısacası adım adım topyekün bir polis rejimine doğru yol alınıyor. Bunun bir ürünü olarak yerlisi ve göçmeniyle devrimci-komünist hareketlere karşı anti-komünist histeri tırmandırılıyor.

Aslında yerlisi ve göçmeniyle sol hareketler mevcut haliyle sermaye için tehlike arz edecek durumda değiller. Alman solu ideolojik ve pratik açıdan kendini yenileme yeteneği göstermeyi başaramamış, oldukça statükocu ve marjinal bir profil çizmektedir. Toplumda halihazırda sözü edilir bir desteğe sahip olduğu söylenemez. Dolayısıyla Alman devletinin sola yönelik bu saldırıları abartılı bulunabilir.

Bu açıdan bakıldığında aslında Alman devleti Alman solunun verili durumuna değil, onun olası potansiyel gelişmesine saldırmaktadır. Uzunca bir süredir Alman burjuvazisi sadece kendisine yönelik somut tehditlere değil, esas olarak gelişebilecek potansiyel tehlikelere göre önlem almaktadır. Artık suç ve suçlu tanımını bile buna göre yapılmaktadır. Kişiyi suç işleme potansiyeline göre muamele

edilmektedir.

Almanya dünyanın en güçlü ve stabil ekonomilerinden birine sahip. Ülkede güçlü bir sınıf hareketi yok. Deyim uyuşsa "sosyal barış" hakim. Ama buna rağmen egemenler rahat değiller. Bunun uzun vadede sürdürülebilir olmadığını biliyorlar. Zira Çin eksenli gelişen Asya kapitalizmine karşı Alman tekelleri rekabet güçlerini hızla yitiriyorlar. Bu onları çok tedirgin ediyor. Rekabet güçlerini yükseltmenin çaresini, emeğe yönelik yeni saldırılarda görüyorlar. Fakat bunun da gerisin geri kendilerine sosyal tepki olarak döneceğini biliyorlar. Nitekim son birkaç yılda yaşanan ve özellikle gençliğin damgasını vurduğu kitlesel eylemler, onların bu korkularının pek de yersiz olmadığını göstermiştir. İklim eylemleri, George Floyd protestoları, Hanau katliamına karşı eylemler ve en son 1 Mayıs'ta yaşanan kitlesel gençlik eylemleri bunun somut örnekleridir.

Alman kapitalizmi dünyada gittikçe derinleşen krizin ortasında, uzun süre bir "refah adacığı" olarak kalamayacağı farkında. Etrafında gelişen toplumsal olayların bir gün kendilerine de uğrayacağına iyi biliyor. Sola bu kadar saldırmasının gerisindeki asıl sebep budur. Solun olası sosyal hareketlerin önüne düşme ihtimaline karşı veya tersinden gelecekte sosyal bir dalganın solu yükseltmesini mümkün merteye önlemek istiyor.

Bırakalım devrimci ve radikal solu, Alman burjuvazisi Yeşiller ve hatta SPD'nin bazı taleplerini bile dönemsel çıkarlarına aykırı bularak törpülemek istiyor. Alman devleti onların ne kadar "solcu" olup olmadığını iyi biliyor kuşkusuz. Ama onları bile eleştirerek daha da sağa çekmenin ne zararı var ki?

Bu yüzden özellikle iklim krizi ile ilgili talepler öne süren ve son yapılan seçimlerde oyunu hızla yükselten Yeşiller'in önü, türlü oyun ve komplolarla kesilmek isteniyor. Eylül'de yapılacak genel seçim-

Stefan Engel'le dayanışmayı büyütme!

list paylaşım savaşının ardından devam ederek bugünlere kadar taşınan komünizm düşmanlığı bitmek bilmiyor.

MLPD (Almanya Marksist-Leninist Partisi) de son yıllarda bu sermaye gericiliğinin düşmanlığından payına düşeni almaya başlamıştır. Devrimci bir müzik festivalinin 10 kişilik organizatör ekibinden biri olarak sadece Stefan hakkında yasal işlem yapılması ve Stefan'ın, Anayasayı Koruma Örgütü tarafından "tehlikeli kişi" olarak tanımlanması bilinçli bir tercihin ürünüdür. Söz konusu olan, Stefan Engel'in devrimci kişiliği ve tem-

silcisi olduğu değerlerdir.

Anti-komünist histeri artık yerini daha sistematik saldırılara bırakmış bulunuyor. Alman sermaye gericiliğinin devrimcilere karşı bitmek bilmeyen kını bir sınıf refleksidir ve ancak devrimci bir dayanışmayla geriletebilir. Daha genel planda komünizme karşı yürütülen kirli propaganda başta olmak üzere, bütün ilerici kurum ve kişilere karşı başlatılan kovuşturmalar ve saldırılar ise ancak devrimci bir sınıf hareketiyle önlenbilir. Lakin devrimci bir sınıf hareketini kriminalize etmek bireyleri kriminalize

etmeye benzemediği gibi, yaratacağı sonuçları da sermaye sınıfı kolayından göze alamaz.

Tam da bu bilinç açıklığıyla bir kez daha her şey devrimci bir sınıf hareketinin yaratılması için diyor ve Stefan Engel'le dayanışma içinde olduğumuzu vurguluyoruz. Emekten yana mücadele eden herkesi dayanışmayı büyütme çağırıyoruz.

**Yaşasın devrimci dayanışma!
Yaşasın işçilerin birliği halkların kardeşliği!**

**BİR-KAR
(İŞÇİLERİN BİRLİĞİ HALKLARIN KARDEŞLİĞİ
PLATFÖRUMU)**

28 Temmuz 2021

Sermaye sınıfının tarihi, başta işçi sınıfı ve komünistler olmak üzere her türlü ilerici fikre ve eyleme düşmanlık tarihidir. Son dönemde sola yönelik baskılarını tırmandıran Alman sermaye sınıfı ve onun örgütlü gücü Alman devleti ise bu karaktere fazlasıyla sahiptir. 1919 yılında yenilgiye uğrayan Kasım Devrimi'nin ardından işçi sınıfı mensubu binlerce işçi ve komünist acımasızca katledilmişlerdir. Alman devrimci hareketinin yetiştirdiği Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht de hunharca katledilenler arasındadır. Alman burjuvazisinin Hitler faşizmini iktidara taşıma süreçleri, aynı tarihsel süreçlerde İspanya İç Savaşı'nda oynadığı uğursuz rol ve ikinci emperya-

lerde Yeşillerin adayı olan Annalena Baerbock'un (40) yeni yayınlanan, "Şimdi Almanya'yı Nasıl Yenileyeceğiz" adlı kitabında intihal yaptığı gerekçesi ile basında adeta linç tabii tutulması ibretlik bir olaydır. Bunun ardından kamuoyu araştırmalarında Yeşiller'in oy oranının hızla düştüğü görülüyor.

Bu olaydan bir süre önce, Alman Metal İşverenleri Birliği Başkanı Stefan Wolf, *Die Welt* gazetesine verdiği bir röportajda, Yeşiller'i ve SPD'yi bile "sosyalist tandanslı partiler" olarak niteleyerek, bunların kimi politikalarının Almanya'nın başka güçlere karşı rekabet gücünü sınırladığını ifade etmesi, bu operasyonun hangi karanlık dehlizlerde hazırlandığını gösteriyor.

SALDIRILARI PÜSKÜRTECEK OLAN DAYANIŞMADIR!

Almanya'da yer yer ucu düzen soluna kadar varan geniş bir yelpazede anti-komünizm gittikçe tırmandırılıyor. Anti-komünist histeri özellikle devrimci-komünist güçleri hedef alan somut saldırılara dönüşüyor. Bu saldırılar kime yapılırsa yapılsın, bütün devrimci-demokratik ve ilerici güçler, saldırı kendilerine yapılmış gibi davranmalı ve ciddi bir dayanışma pratiği sergilemelidir. Sınıf devrimcileri de sermayenin işçi ve emekçilerin geleceğini topyekun karartmaya dönük bu saldırılarına karşı cepheden bir tutum almalı, saldırıya uğrayan kişi, parti veya kurumlarla tam bir dayanışma içerisinde olmalıdır. Devrimcilere karşı açılan davalara sahip çıkılarak, hesap soran bir karşı saldırıya dönüştürülmelidir.

Bu açıdan, şimdiye kadar birbirlerine karşı oldukça mesafeli duran MLPD ve DKP gibi güçlerin saldırılar karşısında ortak eylemler düzenlemeleri, birleşik mücadele ve dayanışma çağrıları yapmaları oldukça anlamlıdır. Bu tutumu iradi bir çabayla daha da geliştirmek gerekli ve zorunludur. Ayrıca MLPD zunca bir süredir, "Anti-komünizme şans tanıma!" şiarlı bir kampanya ile konuyu kamuoyunun gündemine taşımaya çalışıyor. Stefan Engel'in, "*Burjuva İdeolojisinin Krizi ve Anti-komünizm*" adını taşıyan son kitabı da yakın zamanda yayınlandı. Konunun ciddiyeti ve kapsamıyla ilgili değerli bilgiler taşıyan bu kitap, mücadele eden güçlerin faydalanabileceği bir kaynak sunuyor.

Diğer her şey bir yana, anti-komünizm karşı asıl panzehir sınıf mücadelesidir. Zira kendisini her açıdan yenilemiş ve sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına cevap veren başarılı taktikler geliştirebilen ve kitlelerle ciddi bağlar kurabilen bir devrimci ve sol hareketi hiçbir güç kolay kolay kriminalize edip toplumdan tecrit edemez.

Junge Welt yazarı Nick Brauns:

"Antikomünizm, Alman devletinin temel karakteristiğidir"

Alman devletinin son dönemde sola karşı yoğunlaştığı baskı ve yasaklama furyası üzerine, Junge Welt yazarı Nick Brauns ile konuştuk...

- Sevgili Nick, okuyucularımız seni sadece tarihçi ve gazeteci olarak değil, Orta Doğu ve Avrupa, bilhassa Almanya sol hareketleri hakkında oldukça deneyimli ve birikim sahibi olarak da tanımaktadır. İki hafta önce, Almanya Yüksek Seçim Kurulu, aklama raporunun gecikmeli sunulmasını bahane ederek, DKP'nin (Almanya Komünist Partisi) eylül ayında göreceleştirilecek federal seçimlere katılmasını engelleyeceğini açıkladı. Bunun yanı sıra aynı kurul faşist parti ve gruplara karşı oldukça toleranslı ve sınırsız bir propaganda özgürlüğü arayışında görünüyor. Öncelikle bu konuda ne söylemek istersin?

Antikomünizm, Alman devletinin "yüce çıkarları" için vazgeçemeyeceği temel karakteristiğidir. 1956 yılında KPD'nin yasaklanması ve ardından 70'li yıllarda komünistlerin her türlü kamu görevinden men edilmelerini öngören kararname bu durumun küçük örnekleridir. Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin (DDR) ilhakı dahi Alman devletinin bu tutumunu milim geriletmemiş, aksine komünizm düşmanlığını daha da katmerli bir hale getirmiştir. Öyle ki sosyalizme ait her türlü başarıya ve alternatif düşünceye tahammül edemeyip, alternatif bir düşünce olarak sosyalizmi sürekli bir biçimde şeytanlaştırmaya çalışmışlardır. DDR'de görev yapmış parti yöneticilerine ve politikacılara karşı yoğun cezai kovuşturma ve toplumsal ayrımcılık 1990'dan sonra başlamış olsa da Batı Almanya'da faşizm ile ilgili hiçbir zaman karşılaştırılabilir bir hesaplaşma olmamıştır. Aksine, Federal Almanya'daki yargı, polis, gizli servisler ve ordu, komünizme karşı mücadele etmek için ihtiyaç duyulan eski Nazi'ler tarafından inşa edilmiştir. Faşist partiler egemen sınıflar tarafından sürekli kirli işlerde yardımcı birlikler olarak görülmüş ve görülmektedir. Bu nedenle, faşist NPD (Almanya Ulusal Demokratik Partisi) hiçbir zaman



yasaklanmamış, aksine Anayasayı Koruma Dairesi ile olan ilişkileri açısından, Anayasa Mahkemesi'nde açılan ilk kapatma davasında, "Devlet için bir tehlike teşkil etmediği" değerlendirilerek, dosya kapatılmıştır.

- Federal Seçim Kurulu'nun DKP'ye karşı bu tutumunu nasıl anlamalıyız? Bugüne kadar DKP'nin seçimlere katılması konusunda herhangi bir sakınca görmeyen ve yasaklama gereği duymayan Seçim Kurulu'nun bu tavrı bir korkunun ifadesi olarak mı anlaşılmalı, yoksa farklı bir mesaj mı verilmek isteniyor?

Egemen sınıfların bugün DKP'den korkmasını gerektirecek herhangi bir şey yok. Zira o küçük bir parti ve seçimlerde hissedilebilir oya da sahip değil. Büyük toplumsal çatışmalar da olmadığından, komünistler şu anda kayda değer toplumsal etki alanı da yaratamıyorlar. Lakin DKP'nin seçimlerden dışlanması ve parti statüsünün geri alınma tehdidi, örgütlü sosyalist, komünist ve antifaşistlere karşı topyekun bir saldırı stratejisinin parçası olarak görülmelidir. Burada, geniş protestolardan dolayı geri alınan İçişleri Bakanı Seehofer'in antirepresyon örgütü Rote Hife'ye (Kızıl Yardım) yönelik yasaklama tehdidi ve en büyük antifaşist örgüt olan VVN-BdA'nın (Nazi Rejimi Mağdurları Birliği-Alman Antifaşistler Birliği)

kamu yararı sıfatının geri alınmasından *Junge Welt* gazetesinin Anayasa Koruma Örgütü tarafından gözetlenmesi ve ayrıca Marksist günlük gazete *Junge Welt'e* verilen ekonomik zarar arasındaki bağ da görmemiz gerekir.

- Alman emperyalizmi bir yandan demokrasi ve özgürlükler yalanı adına dünyanın dört bir tarafında işgallere ve operasyonlara katılırken, kendi içinde her türlü anti-demokratik uygulamaları (yeni Polis Yasası gibi) hayata geçiriyor ve bu konuda ciddi bir toplumsal baskı da oluşmuyor. Bu durumu nasıl okumak gerekiyor?

Emperyalizmin temsilcilerinin sözünü ettiği özgürlük, her zaman sermayedarlar sınıfının sınırsız sömürü ve kâr elde etme özgürlüğüdür. Almanya'da şu an egemen sınıfa tehdit oluşturabilecek kayda değer bir toplumsal protesto hareketi yok. Ancak solcuların çoğunda bezginlik hakimken, egemen sınıflar stratejik düşünmektedirler. İşlerin her zaman böyle sakin olmayacağını biliyorlar ve daha keskin toplumsal çatışmalara ve sınıf mücadelesine hazırlanıyorlar. Yasaları sertleştirme işi ise bir nevi önleyici karşı devrimdir. Yeni Polis ve Toplanma Yasası'na karşı sol radikallerden futbol taraftarlarına ve sendikacılara kadar uzanan geniş ittifaklar kuruldu. Bu olumlu bir gelişme. Lakin

çoğu insan, bu kısıtlamaların kendilerini nasıl etkileyeceğini henüz bilmemektedir. Bilindiği üzere, sadece direnenler prangalarını hissederler. Bunun farkında olduğu zaman alacaktır.

- DKP'nin seçimlere katılmasının engellenmesi konusunda Alman sol hareketi içinde ciddi bir dayanışma görüyor musun? Değilse, bunu neye bağlıyor sun?

Görebildiğim kadarıyla sol hareket içinde DKP ile oldukça büyük bir fiili-sözlü dayanışma var. DKP'nin seçimlerde direkt rakibi olan Almanya Marksist Leninist Partisi (MLPD) dahi anında dayanışmasını beyan etti. DKP'ye siyasi olarak uzak duran ve seçimlere önem biçmeyen sol radikal ve otonom gruplar, DKP'ye yönelik saldırının bir bütün olarak sol harekete karşı yapılan bir saldırı olduğunu anladılar ve dayanışmada olduklarını açıkladılar.

- Aldığımız bilgilere göre, Yüksek Seçim Kurulu'nda bir "Sol Parti" (Die Linke) temsilcisi de yer alıyor ve söz konusu kararı da onaylamış bulunuyor. Bu tutumu nasıl açıklarsın? "Bir talihsizlik" olarak mı anlamak gerekiyor, yoksa genel anlamda Die Linke'nin tutumunu mu yansıtıyor?

Muhtemelen bir "talihsizlik" ve partinin duruşunu yansıtan ideolojik bir tutum değildi. Seçim Kurulu'nda Sol Parti yönetimi adına bulunan temsilci parti tarafından alelacele gönderilen biriydi. Söz konusu olan bayan yoldaş, görevi için ne iyi hazırlanmış ne de Seçim Kurulu Başkanı'nın entrikasını fark etme yeteneğine sahipti. Bu nedenle parti yönetiminin kendisine, neden böyle deneyimsiz bir yoldaşa bu görevi emanet ettikleri sorusunu sorması gerekiyor. Sol Parti'nin, Komünist Platform, Anti-Kapitalist Sol ve Sol Gençlik gibi değişik akımları DKP ile dayanışma göstermiştir.

- En köklü sosyal demokrat bir parti olarak SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) ve devlet ilişkisi bugünkü Sol Parti'ye fazlasıyla sirayet etmiş görünüyor. Aradaki ayrım çizgileri tamamen ortadan kalkmış diyebilir miyiz? Yakın döneme kadar ortak resim verilmesinin sakıncalı olduğu bir Sol Parti'den bugünlere geldik ve yeni günah keçisi olarak DKP mi seçilmiş bulunuyor?

SPD, birinci dünya savaşından sonra ve Prusya ordu devletiyle devrime karşı ittifaka girdikten sonra bir nevi devletle bütünleşerek yükseldi ve bugüne kadar da bir devlet partisi olarak kaldı. Sol Parti veya önceki adıyla (Demokratik Sosyalizm Partisi) PDS de bu süreç biraz farklıydı. PDS, DDR'in (Alman Demokratik Cumhuriyeti) sosyalist partisi olan SED'in devamıydı. 1989 senesindeki karşı devrimle birlikte bu devletin karakteri komp-

le değişti ve bürokratikleşmiş bir işçi devleti yerine, kısmi sömürgeci özelliklere sahip bir burjuva devleti inşa edildi. Artık kendisini PDS içinde bulan DDR'in eski devlet kastı kısmen oldukça muhafazakardı. Küçük muhalif partilerden ve parlamento dışı hareketlerden gelen Batı Almanya PDS üyelerinin aksine Doğu Almanya PDS üyelerinin hiçbir zaman devlete karşı kendi taleplerini sokağa taşıma deneyimleri olmamıştı. Programları, bütün sosyalist retorüğün dışında ve bir an evvel devletin kontrolünü ele geçirme çabasını içermekteydi. Bu politikayı bugün sol fraksiyonun eş başkanı Dietmar Bartsch ve partinin bütün Doğu Almanya eyalet birimleri temsil ediyor. Sahra Wagenknecht de Sol Parti'yi iktidara getirmek istiyor. Sahra Wagenknecht'in kitaplarını sonuna kadar okuduğunuzda, ısıtılmış eski sosyal demokrat çözüm önerileri getirdiğini görüyorsunuz. Sol Parti içindeki Hareket-Sol ve Anti-Kapitalist Sol gibi mücadeleci kanatlar için DKP'li yoldaşlar sahada önemli ittifak ortaklarıdır. Sendikal ve barış hareketi çalışmalarında olduğu gibi... Ama genel olarak DKP aslında Sol Parti için o kadar da önemli değil -günah keçisi olarak da değil. Günah keçilerini Sol Parti kendi sıralarında arıyor: Sahra Wagenknecht Hareket-Sol'u sol liberal kimlik politikacıları olarak karalıyor ve saldırıya uğrayan bu yoldaşlar ise Wagenknecht'i ırkçılıkla suçluyor.

- Aynı Seçim Kurulu DKP'nin parti statüsünü geri almayı düşünürken MLPD'ye seçime girme müsaadesi verdi. Kurul ne tür ayrıntıları gözeterek böyle bir karar alabilir veya bu iki partiyi ayırt eden ana çizgileri nasıl tanımlarsın?

İlk bakışta bu karar şaşırtıcı olabilir, çünkü MLPD seçimlerde DKP'den daha başarılı oldu. 2017'deki son federal seçimde DKP ülke genelinde sadece 7.517 birinci ve 11.558 ikinci oy alırken, MLPD 35.760 birinci, 29.785 ikinci oy aldı. İki parti için de seçim kampanyalarının temel özelliği programlarını geniş kitlelere tanıtmak ve böylece yeni taraftarlar kazanmaktır. MLPD'nin daha fazla üyesi ve daha iyi seçim sonuçları ve ülke genelinde DKP'den daha fazla kampanya yürütme gücü olmasına rağmen MLPD sol ve sosyal hareket içinde ve diğer sol partiler arasında oldukça izole bir durumdadır. Başkaları tarafından ayrılıkçı, baskın ve manipülatif olarak algılanmaktadır. Bu ise (MLPD'nin) kendi davranışlarının bir sonucudur. Bu davranışların eleştirilmesi, ki yoldaşları burjuva yargısına şikayet etmeye kadar varan davranışlardır, MLPD tarafından "anti-komünist kışkırtma" olarak nitelendiriliyor. MLPD genellikle kendi cephe örgütleriyle ittifaklar

kurarken, DKP geniş ittifakların parçası olarak sosyal mücadelelerde ve barış hareketinde yer almaktadır. Yani, stratejik olarak DKP devlet için daha tehlikeli bir parti olarak görünebilir.

Buna ek olarak, Alman Anti-Komünizmi geleneksel olarak 1919'da kurulan KPD'ye ve onun devamında kurulan DKP'ye yöneltilirken, MLPD ise daha çok 1970'lerden kalan K-Gruplar (komünist gruplar) olarak algılanıyor. DKP'nin bugün NATO'nun Rusya'ya yönelik savaş kışkırtıcılığına karşı çıkması ve Çin'i sözde bir sosyalist alternatif olarak savunması, egemenlerin gözünde, Rusya'yı, Çin'i ve onlarca başka ülkeyi yeni emperyalist ülkeler olarak ilan eden MLPD'den daha tehlikeli gösteriyor.

DKP'nin parti statüsünün elinden alınması sorunuyla ilgili de şunu söyleyebilirim: Elbette DKP'nin demokratik hakkı olan seçimlere katılmasını ve devamında mali yardım almasını savunma mecburiyetindeyiz. Ama gerçekten Marksist-Leninist bir parti kendisini burjuva devletin kural ve ilkeleriyle tanımlayamaz ve tanımlamamalıdır. En iyi ihtimalle onları taktiksel olarak kullanılmalıdır. Parti statüsünün geri alınmasıyla varlığının tehlikeye girdiğini gören bir komünist parti, açıkçası gerçek bir öncü Leninist parti değildir. Çünkü böyle bir partinin kendini öz kaynaklarıyla ayakta tutması ve Lenin'in *Ne Yapmalı*'da tarif ettiği gibi gerek yarı veya illegal şartlarda da hareket etmesi gerekiyor.

- Yapılacak seçimlerde AfD gibi bir faşist partinin güçlenerek çıkacağı neredeyse kesin gibi görünüyor. Bu nasıl anlaşılabilir?

AfD'nin seçimlerden daha güçlü çıkacağını henüz göremiyorum. Anketlere göre son zamanda oy kaybediyorlar. Ayrıca ulusalcı muhafazakar ve Höcke etrafında bulunan ırkçı faşist kanadın çatışmaları nedeniyle zayıfladığı da söylenebilir. Hristiyan Demokrat Parti ve SPD'nin pandemi dolayısıyla sergiledikleri beceriksizlikleri, ki bu da kapitalizmin bu denli krizleri çözememesini yanıtsıtmamaktadır, daha çok sol hareketlerin dağınıklığı ile birlikte AfD küçük burjuvazinin ve işçi sınıfının bir kesiminde sahte bir alternatif olarak öne çıktı. Tamamen neoliberal bir programı temsil etmesine rağmen AfD kendisini korona krizinin mağdurlarına bir platform olarak göstermeye çalışıyor. Mültecilere, göçmenlere ve Müslümanlara karşı kışkırtmaların yanı sıra, ürettikleri komplo teorileri ile dikkatleri sınıf mücadelesinden uzaklaştırmayı amaçlıyor. Bu da burjuvazinin belli kesimlerince AfD'yi burjuva rejiminin çoğunluk sağlayıcısı ve otoriter ve anti-sosyal uygulamalar için bir koçbaşı olarak pohpohlamasına denk düşüyor.

- Bütün veriler, önümüzdeki sürecin yeni toplumsal çalkantılar ve krizlerle geçeceğini gösteriyor. Kapitalizmin tarihinin hiçbir döneminde bu kadar sorun alanları ve yapısal krizler birikmemiştir. Bir yakın dönem okuması yapmanı istersek kısaca ne söylemek istersin? Ek olarak, Alman sol hareketinin bu döneme öncülük edebilecek çapta ve kapasitede olduğuna inanıyor musun?

Bugün Almanya'da sol, yaklaşan krizler karşısında kesinlikle sorumluluklarını yerine getirme gücüne sahip değildir. Bunun nesnel ve öznel sebepleri vardır. Bu ise umutsuzluk için bir sebep değildir. Toplumsal hareketlerin aynen ekonomik ve siyasal krizlerde olduğu gibi bir mantığı vardır. Ve kitleler harekete geçtiğinde yeni siyasi liderlikler de kendi doğallığı içinde ortaya çıkacaklardır. Ancak buna bugünden hazırlanmalıyız. Almanya'daki solun, yüksek akademik tartışmalardan ve salt parlamenter seçim endeksinden uzaklaşıp, topluma inerek, fabrikalara ve yerele yoğunlaşması gerekiyor. Nihayetinde gerici post modern felsefenin birçok öznel genç solcularda yarattığı kafa karışıklığı karşısında, bugün Marksizm'i savunmak ve yeni genç kadroları yetiştirmek için teorik mücadele bir zorunluluktur.

- Son bir soru olarak, Alman sol hareketlerine ilişkin (biraz da SPD'nin tarihinden kaynaklı olarak) kendisini fazlasıyla beğenmiş ve çok da hak etmediği bir yerde kendini konumlandırmaya çalışan bir hareket olduğu yönlü genel bir yargı var. Bunun haksız bir yargı olduğuna mı inanıyorsun, yoksa fazlasıyla hak eden bir Alman sol hareketi gerçekleştiğiyle karşı karşıya mı bulunuyoruz?

Bu benim için fazla ahlaki bir yargı. Almanya'da solun yükselişi ve yenilgisini ve bugünkü durumunu tarihsel ve materyalist bir yöntemle incelememiz gerekiyor. Birinci Dünya Savaşı ve 1919 Devrimi'nde SPD'nin kendi sosyalist programına savaş bütçesini onaylayarak ihanet etmesinin sosyoekonomik sebepleri vardı. Ancak, solun geniş kesimleri, tarihi bütün gerçekleriyle yorumlamayı ve gereken dersleri çıkarmayı istemiyor. Bu, DDR'in hem kazanımları hem de çöküşü için de geçerlidir. Bugün parlamenter sol tarihten uzak ve pragmatisttir. Yeni nesil genç kuşak, daha radikal, parlamento dışı aktif sol, geniş bir iklim hareketi ve ırkçılık karşıtı hareket var. Ancak bu hareketler işçi hareketine ve Marksizm'e uzak, hatta düşmandırlar. Bu, Sovyetler Birliği ve DDR'deki reel sosyalizmin çöküşünden sonra tarihten kopuşun bir sonucudur, ki ona eleştirel yaklaşan sosyalist akımları da beraberinde uzaklaştırdı.

Cenevre Mülteci Sözleşmesi'nin 70. yılı

70 yıl önce bugün, daha çok Cenevre Mülteci Sözleşmesi olarak bilinen "Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme" imzalandı. Sözleşmenin 70. yılı kutlanıyor.

Uluslararası mülteci hukukunun temelini oluşturan Cenevre Mülteci Sözleşmesi, 28 Temmuz 1951'de, Birleşmiş Milletler'in özel bir konferansında kabul edildi. 22 Nisan 1954'te de yürürlüğe girdi. Sözleşme, ırkı, dini, milliyeti, belirli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi inançlarının ne olduğu gözetilmeksizin kimin mülteci olduğunu ve mültecilerin hangi koruma, hak ve yardımı alması gerektiğini belirliyor. Aynı zamanda Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (UNHCR) çalışmaları için merkezi yasal temeli oluşturuyor.

Başlangıçta sözleşme, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'daki mültecilerle sınırlıydı. Ancak 1967 yılında Sözleşme'yi zaman ve coğrafya açısından genişleten "Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Protokol" ile bu durum değişti. Bugün sözleşmede 149 imzacı ülke bulunuyor ve sözleşme kağıt üzerinde de olsa mülteci koruması için en önemli uluslararası belge olmaya devam etmektedir.

Cenevre Mülteci Sözleşmesi'nin 70. yılının kutlandığı bugünlerde ve son yetmiş yılda, esas olarak savaş, şiddet veya siyasi zulüm ve açlık nedeniyle yerini yurdunu terk etmek zorunda kalanların sayısı artmaya devam ediyor. Sayıları 82 milyona ulaştığı belirtilen bu insanların büyük çoğunluğu komşu ülke ve bölgelerde koruma aramaktadırlar. Mülteci ve yerinden edilmiş kişilerin sayısının son on yılda ikiye katlandığı göz önüne alındığında, Cenevre Mülteci Sözleşmesi, mülteci koruması için en önemli uluslararası belgedir ve mültecilere koruma talep ettikleri devlette asgari hakları "garanti" etmektedir. Zulüm ve şiddet nedeniyle evlerini terk etmek zorunda kalan milyonlarca insanı korumak ve onlara bakmak için yasal çerçeveyi oluşturmaktadır.

Sözleşmenin imzalanmasının 70. yıldönümünde, mülteci sözleşmesiyle ilgili en temel sorun, bu belgenin uygulanamamasıdır. Mülteci sözleşmesinin Avrupalı kurucu "babaları", imzaladıkları belgeyi çoktan unutarak, sözleşmeden uzaklaşmış oldular. Sözleşmenin imza-



lanmasının 70. yıldönümünde, Avrupa ve diğer ülkeler giderek artan bir şekilde yükümlülüklerinden kaçıyorlar. Sözleşmeyi ilk kabul eden ülkeler mültecileri dışlıyor ve onları diğer ülkelere yeniden dağıtıyor ya da zorla geri gönderiyorlar. Mülteciler hayatlarını tehdit eden zorlu yollara ve insan kaçakçılarının insafsız pençesine itiliyor. Durumun genellikle insanlık dışı olduğu insan hakları belgeleriyle ortadadır. Koruma arayan insanlar, tehlikede olup olmadıklarına bakılmadan zorla geri gönderiliyorlar.

70. yılı kutlanan söz konusu sözleşme, bugün dünyadaki imzacı çoğu ülke tarafından bile kullanılmıyor. On yıllardır koruma sağlamayan Japonya gibi ülkeler var. Mülteci kabul eden AB'deki ülke sayısı da son yıllarda giderek küçülüyor. Avusturya İçişleri Bakanı Avusturya'da hedefin sıfır sığınmacı olduğunu söylüyor. Aynı ses Danimarka'dan da yükseliyor. Aynı ses İngiltere'den de duyuluyor. Avustralya sekiz yıldır kimsenin Avustralya'ya ulaşamayacağını sağlayacak çok sert bir politika izliyor. ABD ve AB başka ülkelerle sınırlarında aşılabilir duvarlar örüyorlar.

Şu anda dünyanın herhangi bir yerinde koruma bulmak için neredeyse hiç kimse sınırları geçemiyor. Sınırların aşılmasını engelleyecek her türlü yol-

lar deniyor. Son dört yılda neredeyse kimsenin Avrupa'ya mülteci olarak ulaşmayı başaramadığı iddia ediliyor. Avrupa Birliği üye devletleri de başta olmak üzere tüm ülkeler Cenevre Sözleşmesi'ni ihlal ediyor. Uluslararası Af Örgütü'nün yeni araştırması, Yunan sınır yetkililerinin mültecileri deniz ve kara sınırlarında sistematik olarak yasa dışı ve zorla Türkiye'ye geri gönderdiğini gösteriyor. Geçen yıl, AB sınır koruma ajansı Frontex'in bu geri göndermeleri bizzat uyguladığına dair kanıtlar belgelendi. Daha da vahşice olan şey, mültecilerin görevliler tarafından denizin derinliklerine gönderilme girişimlerinin sıkça gündeme geliyor olmasıdır. Zaten denizlerin dibi mülteci mezarlığına dönüşmüş durumda.

Akdeniz'de, Libya sahil güvenlik görevlileri birçok durumda Libya üzerinden Avrupa'ya geçmeye çalışan insanları durduruyor ve onları zorla Libya gözaltı merkezlerine geri getiriyor. Uluslararası Af Örgütü'nün raporları oradaki erkek, kadın ve çocukların ciddi insan hakları ihlallerine maruz kaldığını belgeledi. Buna sistematik işkence, cinsel şiddet ve zorla çalıştırma da dahildir. Libya sahil güvenlik görevlilerinin denizdeki yasadışı davranışlarına ve Libya'daki gözaltı merkezlerindeki sistematik insan hakları ihlallerine dair ezici kanıtlara rağmen

Avrupa Birliği Libya ile işbirliğini sürdürüyor. Aynı rezalet İtalya ve Balkanlarda da yaşanıyor.

İltica kamplarındaki yaşam koşulları ise dayanılmaz durumdadır. Derme çatma çadırlarda, ayazda veya kavurucu sıcaklıklarda, en temel insani haklardan yoksun yaşamak zorunda bırakılan mülteciler adeta hayvan muamelesi görmektedirler. Uyuşturucunun, fuhuşun, insan taccirlerinin kucağına itilmektedirler.

70. yılı kutlanan Cenevre Mülteci Sözleşmesi, geçen on yıllar içinde adeta geçersiz kılınmıştır. Sözleşmenin Batılı temsilcileri, ülkeleri savaş ve işgallerle harabeye çevirerek, büyük bir insani, maddi ve kültürel yıkım yaratarak, sömürü ve yağma yoluyla milyonları açlığa ve yoksulluğa mahkum ederek onların yaşam alanlarını yok etmekte, hayatlarını da tehlikeye sokmaktadırlar. Güvenli yer arayışıyla yollara düşen onmilyonlarca insana tel örgülerle, aşılabilir çelik duvarlarla, savaş gemileriyle ve skandallara konu olan Frontexlerle yanıt veriyorlar. Onları gerisin geri geldikleri cehenneme gönderiyorlar. Gönderemediklerini ise çadır kentlerde adeta ölüme terk ediyorlar.

Cenevre Mülteci Sözleşmesi'nin 70. yılında tablonun özü özeti budur.

Emperyalistlerin harap ettiği Afganistan ve göçmen akını

ABD emperyalizmi, 11 Eylül 2001'de İkiz Kulelere yapılan saldırıyı, Ortadoğu'da barbarca bir savaş başlatmanın bahanesi olarak kullandı. New York'taki saldırının Usame bin Ladin'in başını çektiği El Kaide örgütü tarafından düzenlendiğini öne süren ABD ve NATO güçleri, intikam ve "teröre yardım eden ülkelere ders vermek" amacıyla 21. yüzyılın ilk savaşını Afganistan'a karşı başlattılar. El Kaide ortaçağ artığı Taliban'dan türemiş, Taliban'sa emperyalizmin savaş gübrelıklarında boy vermişti. Her ikisi de ABD emperyalizminin öz çocuğuydular. Sonra da onun savaş bahanesi oldular. ABD-NATO savaş makinesi "Teröre karşı mücadele ve Ortadoğu halklarına özgürlük götürme" yalanıyla, Afganistan'a aylarca bombalar yağdırdı ve ülkeyi işgal etti. Yıkıcı savaş o günlerden bu yana acımasızca devam etti.

Halklara karşı ilan edilen ve Afganistan'da startı verilen uzun süreli savaşın amacı, iddia edilenden tümüyle başkaydı. ABD emperyalizmi, bu kanlı ve yıkıcı savaşı dünya egemenliğini pekiştirmek, potansiyel rakiplerini dizginlemek, kendisine boyun eğmeyenleri dize getirmek için yapmıştı.

Öncesinde olduğu gibi son 20 yıl içinde de emperyalistler Afganistan'a "özgürlük" götürmediler elbette. Afgan halkı savaş boyunca şiddet, katliam, yoksulluk, açlık ve göç girdabında yaşam mücadelesi vermek zorunda kaldı. 20 yıl içinde yarım milyondan fazla Afgan yaşamını yitirdi, binlercesi savaştan veya açlıktan dolayı ölmek için göç yollarına düştü.

Şimdilerde ABD emperyalizmi ve dünyanın en güçlü savaş aygıtı olan NATO, Afganistan'da batağa saplandığını ve fiyasko yaşadığını kabullenerek, geri çekiliyor.

ABD ve NATO güçleri, geride hemen her şeyi yerle bir edilmiş bir ülke ve çağ dışı şeriatçı Taliban örgütünü bırakarak Afganistan'dan ayrılıyorlar. ABD İkiz Kuleler saldırısının 20. yıldönümü olan 11 Eylül'e kadar tüm birliklerini ülkeden çekeceğini açıkladı. Kabil Uluslararası Havaalanı'nın güvenliğini sağlama taahhüğü ise, ABD emperyalizmine uşaklığını ve bağlılığını tescillemek için yanıp tutuşan AKP-Erdoğan yönetimi altındaki Türk devletine kaldı.



Emperyalist ülkeler tarafından halklar arasına ekilen nifak tohumlarının, tırmandırılan ırkçılığın asıl nedeni, emperyalist-kapitalist sisteme karşı ezilen halkaların birlikte mücadele etmesinin önüne geçebilmektir. Tırmandırılan ırkçılığa karşı her alanda "Yaşasın halkların kardeşliği!" şiarını öne çıkarmak, önümüzde büyük bir görev ve sorumluluk olarak durmaktadır.

EMPERYALİST SAVAŞLARIN FATURASI İŞÇİ VE EMEKÇİLERE KESİLİYOR

1989'da Doğu Bloku'nun dağılması ve Sovyetler'in çökmesinin ardından gerçekleştirilen Malta Zirvesi'nde "tarihin sonu"nu ve kapitalizmin ebediliğini ilan eden ABD emperyalizmi, Ortadoğu'da kurmayı arzuladığı "yeni düzen" üzerine şatafatlı planlar açıklamıştı. Başta Ortadoğu'dakiler olmak üzere ezilen tüm halklara "demokrasi, barış ve özgürlük" verileceğini vadedmişti. Ancak bunun ne menem bir "özgürlük" olduğu, çok geçmeden patlak veren "Körfez Krizi"yle anlaşıldı. Irak'ın Kuveyt'i ilhak etmesini önce teşvik eden, sonra da bunu fırsata çeviren ABD emperyalizmi, sonraki yıllar boyunca da Ortadoğu'daki kanlı icraatlarını aralıksız sürdürdü.

2000'li yıllarda Afganistan, Irak, Lübnan, Filistin, Suriye, Libya gibi bölge ülkeleri yeniden emperyalistlerin savaş arenasına dönüştürüldü. Bu savaşların ağır faturası her zaman olduğu gibi işçi ve emekçilere, ezilen halklara ödetildi, ödetilmeye devam ediyor. Bu ülkelerde kentler ve diğer yerleşimler yerle bir

edildi, sanayii altyapısı çökertildi. Yüzbinlerce insan hayatından oldu. Milyonlarca açlık ve sefalet koşullarında yaşama mahkum edildi. Savaşın sürdürüldüğü bölgelerde başta Afgan, Ezidi, Arap halklarından olmak üzere kadınlar ve çocuklar tecavüze uğradılar, ortaçağ artığı çetelerin mezatlarında satıldılar.

Bütün bu yıllar boyunca savaşın yıkımından, ölümden, açlık ve yoksulluktan kaçan milyonlarca insan da ülkelerini terk etmek zorunda kaldılar. Mülteciler, çoğu kez ülkeler arasında kirli pazarlıkların konusu edildiler. Gittikleri ülkelerde dışlandılar, sık sık ırkçı saldırılara maruz kalarak katledildiler. Özellikle dünyada en çok mülteci sayısına sahip ülke olan Türkiye'de çeşitli ülkelerden gelen mülteciler, en başta da Suriyeliler yoğun bir şekilde ırkçı söylem ve saldırılara maruz kalıyorlar.

Türkiye'ye kitlesel göç dalgasının yeni kaynağı, ABD'nin harabeye çevirerek terk ettiği, hükümet güçleri ile Taliban arasında çatışmaların yoğunlaştığı Afganistan oldu. Yıkımdan ve ölümden kaçmak isteyen binlerce Afgan, Avrupa'ya

ulaşmak için Türkiye'ye göç ediyorlar. Ve Türkiye de dahil göç ettikleri, etmek istedikleri ülkelerde ırkçı söylemlerin hedefi oluyorlar.

Emperyalist-kapitalist devletler, Ortadoğu'nun zenginliklerini sömürmek ve dünya üzerinde daha fazla hakimiyet kurmak amacıyla sürdürdükleri savaşların ağır bilançosunu işçi ve emekçilere ödetmektedirler. Afganistan'da tırmandırılan savaş sonucunda yaşamını yitiren veya göç yollarında yaşam mücadelesi veren binlerce Afganlının ödediği bedel bunun son görünümünden biridir.

Emperyalist ülkeler tarafından halklar arasına ekilen nifak tohumlarının, tırmandırılan ırkçılığın asıl nedeni, emperyalist-kapitalist sisteme karşı ezilen halkaların birlikte mücadele etmesinin önüne geçebilmektir. Tırmandırılan ırkçılığa ve milliyetçi şoven histeriye karşı bulunduğumuz her alanda işçi ve emekçi saflarda "Yaşasın halkların kardeşliği!" şiarını öne çıkarmak ve gereklerini döne döne işlemek, bugün önümüzde büyük bir görev ve sorumluluk olarak durmaktadır.

Kapitalizm, iklim krizi ve “doğal afetler”

Eylem Güneş

*“Acayipleşti havalar
Bir güneş, bir yağmur, bir kar
Atom bombası denemelerinden diyorlar
Stronsiyum 90 yağıyormuş
ata, ite, ota,
umuda, hürriyete,
kapısını çaldığımız büyük hasrete
Kendi kendimizle yarışmadayız
Ya ölü yıldızlara götüreceğiz hayatı
Ya dünyamıza incek ölüm!”
Nazım Hikmet*

Gezeganimiz kapitalist sistemin yarattığı iklim krizinin sonuçlarını yaşıyor. Küresel ısınmanın yol açtığı çevre felaketleri art arda geliyor.

Kuzey Amerika kıtası şu ana kadar görülmüş en aşırı ve en uzun süreli sıcak hava dalgasının etkisinde bulunuyor. ABD'nin batısında sıcaklıkların rekor düzeylere yükselmesi kuraklık tehlikesini derinleştirdi. ABD Kuraklık İzleme (USDM) verilerine göre, ülkenin yüzde 38'lik bölümünde kuraklık görülüyor. Kuraklığın neden olduğu su kıtlığından doğrudan ya da dolaylı etkilenen kişi sayısı 94 milyonun üzerinde. ABD'nin en büyük su rezervi Mead Gölü'nde şimdiye kadar ki en düşük su düzeyi ölçüldü. Geçtiğimiz yıl dünya üzerindeki en yüksek sıcaklık olduğu belirtilen 54,4 derece, California'da kayıtlara geçmişti.

Son 84 yılın en sıcak yazının yaşandığı Kanada'nın batı eyaletlerinde olağandışı yüksek sıcaklıklar, 25 Haziran-1 Temmuz tarihlerini kapsayan dönemde içinde 808 can kaybına neden oldu. Ölenlerin 300'ü ısının 46,9 santigrat dereceye kadar yükseldiği 29 Haziran günü kaydedildi. 3 Temmuz günü geniş bir alanda 12 bin kadar yıldırımın düştüğü, bunun sonucunda 136 yerde orman yangınının başladığı ifade ediliyor.

Kuzey Amerika kavrulurken, Güney Afrika'ya kar yağdı. Dünyanın geri kalanı şiddetli yağmur ve doluya, tayfun ve kasırgalara, su taşkınlarına, sel felaketlerine, toprak kaymalarına teslim olmuş durumda. 12 Temmuz'dan bu yana Almanya, Belçika, Hollanda, Avusturya, Fransa, İtalya, İngiltere, Danimarka, Polonya, Çekya, Meksika, Kosta Rika, Umman, Hindistan, Filipinler, Çin Türkiye şiddetli yağışların yol açtığı su taşkınlarına, sel felaketlerine sahne oldu. Tayfun ve kasırgalar birçok ülkede yıkıma neden



oldu.

Avrupa'da su taşkınları, sel felaketi ve toprak kaymasının neden olduğu yıkım en fazla Almanya'nın batısını ve güneyini vurdu. Rheinland-Pfalz ve Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde sel felaketi 179 can alırken, Rheinland-Pfalz eyaletinde 800'ün üzerinde kişinin kayıp olduğu bildiriliyor. Belçika'da art arda yaşanan sel felaketinin ilki 37 kişinin ölümüne yol açtı.

Hindistan'ın batısında şiddetli muson yağmurlarının neden olduğu sel ve toprak kaymalarında Maharashtra eyaletinde ölenlerin sayısı 130'u geçti.

Çin'de 8 ayda düşen su miktarının bir günde düşmesiyle orta bölgeler suya gömüldü. 2 Baraj, 22 köprü çöktü, 200 bin hektar toprak su altında kaldı. Henan vilayetinde 33 kişi hayatını kaybetti. 376 bin kişi bölgeden tahliye edildi. Sarı Nehir'de bir yılın toplamından daha fazla yağmur suyu toplandığı belirtiliyor. Meteorologlar bunun “ancak bin yılda bir kez” yaşanabileceğini vurguluyorlar. Çin kıyılarını güçlü bir tayfun vurdu. En çok Şanghay şehri ve Zhejiang eyaleti etkilendi. Şanghay'da üç yüz binden fazla insan tahliye edildi. Meteoroloji servisi, tayfunun kuvvetli rüzgarlar ve yağmurlarla birlikte Çin'in doğusunda uzun süre kalabileceğini tahmin ediyor.

Türkiye'de yoğun yağışların sebep olduğu sel felaketi Rize ve Artvin'i 8 gün arayla ikinci kez vurdu. Yaşanan felaketin görüntüleri, aklımıza “HES istemiyoruz!” diyen, ormanların yok edilmesine karşı ağaçlara sarılarak direnen Karadeniz'in

kadınlarını ve onların üzerine taşları yuvarlayan sermaye rejiminin kolluk kuvvetlerini getirdi. Sermayenin çıkarları uğruna talan ve tahrip edilen Karadeniz'de, yol için binlerce ağaç kesildi, ormanlar yok edildi, dere yataklarına duvarlar örüldü, HES'ler yapıldı, doğa betonla doldu. Küresel ısınmanın getirdiği ani ve şiddetli yağışlar ve eko sisteminin bozulması alt yapının iyi olmaması ile birleşince bölge sel felaketlerine açık hale geldi.

Son haftalarda yaşanan yakıcı sıcak hava dalgası, ani, yoğun ve şiddetli yağışlar ve bunun sonucunda yaşanan sel felaketleri, toprak kaymaları, tayfun ve kasırgalar -tam da bilim insanlarının karbon salınımları arttıkça neler olabileceği konusunda uyardığı şey yaşanıyor. Küresel iklim krizi derinleşiyor!

KÜRESEL ISINMADAN SELLERE...

Atmosfere ne kadar çok sera gazı salınırsa, dünya o kadar çok ısınır ve dünyanın ısınmasıyla daha fazla su buharlaşır. Bu yıllık yağmur ve kar miktarının artmasına neden olur. Aynı zamanda, daha sıcak atmosfer daha fazla nemi depolar. Bu da yağışların yoğunluğunu artırır.

Doğa yasalarına göre yağmur, buharlaşarak yükselen su moleküllerinin, soğuk bir tabakayla karşılaştığında tekrar sıvıya dönüşerek yeryüzüne düşmesiyle oluşur ve düştüğü yerin konumuna göre hareket eder. Küresel ısınmanın getirdiği ani, şiddetli yoğun yağışlar toprağa o kadar büyük miktarda su getirir ki, bu su genellikle önceki yağışlarla zaten doy-

muş olan toprağa artık sızamaz. Suyun önü ememeyen ve geçirgen olmayan maddelerle de kapalıysa, su engeli aşmak için kendine yol arar. Akabilecek bir yol buluncaya kadar birikir, taşar. Bir yol bulduğu anda, biriken tüm su muazzam kuvvetlerle akmaya başlar ve hızla akan koca bir nehre dönüşür. Felaket bundan sonra başlar.

FELAKETİ YARATAN DOĞA DEĞİLDİR!

Kapitalist sistemin daha fazla kâr için doğayı tahrip ve talan etmesi, sömürmesi, yaşam alanlarının betonlaştırılması, asfaltlaştırılması, ormanların yok edilmesi, yeşil alanlarda yapılaşma, vadi ve dere yataklarının doldurulması, nehirlerin doğal yataklarının değiştirilmesi felakete zemin hazırlar. Gerekli sel koruma önlemlerinin alınmaması, alınan tedbirlerin öncelikle maliyetten kaçınılarak yetersiz olması da yaşanan/yaşanacak olan felaketi büyütür.

Gerekli sel koruma önlemleri, işleyen bir erken uyarı sistemi ve iyi donanımlı ve etkili bir afet kontrol sistemi... Uluslararası uzmanlar, Almanya'da yaşanan sel felaketinde yüksek ölüm oranlarının doğrudan bununla bağlantısı olduğunu söylüyor. İngiliz Hidroloji Profesörü Hannah Cloke, *The Times* gazetesine yaptığı açıklamada, su baskınlarından dört gün önce sel uyarı sistemi olan EFAS ile Alman makamlarının uyarıldığını belirtiyor ve halkın erken bir zamanda tahliye edilmemesinden dolayı Alman makamlarını eleştiriyor. Aslında felaket “Geliyorum!”

demiş ama Alman kapitalistleri insan hayatları üzerine Rus ruleti oynamışlar.

Avrupa'nın bu en zengin kapitalist ülkesinde bazı bölgelerde sirenlerin bulunmaması veya bunların çalışmamasından dolayı halkın sele karşı uyarılmadığı tartışılıyor. Bu bölgeler ölüm oranının en yüksek olduğu yerler. Yıllardır belediyelerin afetten korunma bütçelerinde kesintilere gidilmesi, uyarı sirenleri ağının büyük ölçüde ortadan kaldırılması, sel koruması için gerekli harcamaların yapılmaması da Alman kapitalistlerinin insan yaşamına zerrece önem vermediğini gösteriyor.

SERA GAZLARININ ATMOSFERDE ARTIŞI VE KÜRESEL ISINMA

Dünya, üzerine düşen güneş ışınlarından çok dünyadan yansıyan güneş ışınlarıyla ısınır. Şöyle ki, güneşten gelen ve yeryüzüne ulaşan ışınların yarısı yeryüzünden tekrar geri yansır. Atmosferde bulunan sera gazları (karbondioksit, metan, su buharı, nitroz oksit, ozon...) geri yansıyan bu ışınların bir kısmını tutar ve yeryüzünde ısı kaybına engel olur. Bu gazlar sayesinde yeryüzünde sıcaklık, tüm canlıların yaşamını sürdürmesine imkan verecek ısı düzeyine ulaşır.

Fakat atmosferde sera etkisi yaratan bu gazların oranının artması, atmosferin etrafında sera gazı katmanlarının oluşmasına neden olur. Bu katmanlar yeryüzüne ulaşan güneş ışınlarının dünyadan uzaya geri dönmesine engel olur ve ısıyı hapsederek yeryüzünde kalmasına yol açar. Bu ise, yer yüzeyinin ve denizlerin sıcaklık ortalamalarının yükselmesine ve küresel ısınmaya sebep olur.

Sera gazlarının yoğunluğunun artmasına fosil yakıtların kullanımı ve endüstrinin yanı sıra ormansızlaşma gibi arazi kullanımı değişikliği neden olmaktadır. Birçok sera gazının atmosferde yoğunluğu sanayi devriminin başlangıcından, yaklaşık 1750'den bu yana artmıştır. Örneğin, karbondioksit yoğunluğu, 280 ppm'den 2019 yılında 415 ppm'ye yük-

selerek, yüzde 45 artış göstermiştir. Bu 120 ppm artışın 30 ppm'i 200 yıl içinde gerçekleşirken, 90 ppm'lik artış 1958-2015 yılları arasında kaydedilmiştir.

ARAŞTIRMALARA GÖRE KÜRESEL ISINMA

İklim konusunda uzman bilim insanları, mevcut sera gazı emisyon oranlarının örneğin karbon salınımlarının azaltılmadığı veya durdurulmadığı taktirde çok ağır ve geri dönüşümez sonuçların ortaya çıkabileceği konusunda uyarıyor. Araştırmalar 2019 yılında ortalama sıcaklığın sanayi öncesi döneme göre 1,1 derece arttığını, mevcut sera gazı emisyon oranları devam ederse, dünya yüzeyinin ortalama sıcaklığının 2036 yılına kadar 2°C kadar artabileceğini gösteriyor. Dünya ısısının yalnızca 1 derecelik artışı bile kasırgalara, soğuk girdaplara, aşırı yağışlara, sel felaketlerine, toprak kaymalarına, sıcak hava dalgalarına, kuraklığa, orman yangınlarına yol açarak, doğayı ve tüm canlıların yaşamını tehdit etmekte.

Dünya Meteoroloji Örgütü, en sıcak yirmi yılın hepsinin son 22 yıl içerisinde yaşandığını söylüyor.

Dünya genelinde, ortalama deniz suyu yüksekliği 2005-2015 yılları arasında yılda 3,6 milimetre arttı. Araştırmalar ayrıca derin okyanusların karbondioksit emiliminin daha yüksek bir seviyeye ulaştığını gösteriyor. Bu da küresel ısınmanın okyanuslarda daha büyük olacağına, deniz seviyesinin yükselmesinin artacağına işaret ediyor. Kutuplardaki buzullar eriyor. Birçok ada devletinin ve alçak kara parçasının sular altında kalma riski büyüyor.

İklim bilim insanları küresel ısınmanın yüksek bölgelerdeki sürekli donmuş toprak tabakasının erimesine yol açacağını, bu erimenin donmuş topraktaki metan türünden sera gazlarının atmosfere salınmasına neden olabileceğini, bunun ise sıcaklığın daha da artmasına yol açabileceğini söylüyorlar. Ayrıca atmosfere

salınan karbondioksit oranı arttıkça okyanusların gaz miktarının artacağını, bunun da sularının daha da asitlenmesine sebep olacağını ve mercan kayalıklarının yok olacağını dile getiriyorlar.

Bilim insanlarının açıklamalarına göre, çölleşme ve kuraklık artacak, dünyanın akciğerleri olan ormanların yanması ile oksijen sürekli azalacak, hava kirliliği artacak, tatlı su kaynakları azalacak. Tüm dünyada canlı türlerinin yüzde 30'u yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacak. Dünyanın temel besin maddeleri azalacak, yiyecek stokları tüenecek, kıtlık yaşanacak vs.

Küresel Gıda Krizleri Raporu, yalnızca 2017'de 23 ülkede yaklaşık 39 milyon insanın iklim olayları nedeniyle artık yeterince beslenemediğini belirtiyor.

Dünya Sağlık örgütü milyonlarca kişinin kirli suyun neden olacağı hastalıklar, yetersiz beslenme ile karşı karşıya kalacağını açıkladı.

Öte yandan yüz milyonlarca insanın, iklim koşulları nedeniyle göç edeceği öngörülüyor. *Ülke İçinde Yerinden Olma (IDMC) Küresel 2021 Raporu*, kasırgalar sonucunda Bangladeş, Bhutan, Hindistan ve Myanmar gibi ülkelerde beş milyon kişinin yerinden olduğunu, doğal felaketler nedeniyle dünyada 7 milyon kişinin göç etmek zorunda kaldığını bildirdi.

KÜRESEL İKLİM KRİZİ KİTLELERDE ÖFKEYİ BÜYÜTÜYOR

Ekolojik yıkım ve son yıllarda art arda yaşanan çevre felaketlerinin yıkıcı sonuçları küresel iklim krizine karşı kitlesel duyarlılığın artmasına ve kitlelerin harekete geçmesine neden oldu. Kitlelerin kapitalist devletlere iklimin korunması yönünde yaptığı baskının sonucu olarak kapitalist dünya, biraz da kitlelerin öfkesini yumuşatmak için iklim zirveleri düzenlemek zorunda kaldı. Kyoto Protokolü'nden sonra, 2015'te kabul edilen Paris İklim Anlaşması da göstermelik önlemler

rin yer aldığı bir belgeden ileri gidemedi. Kapitalist devletlerin iklimi koruma konusundaki ikiyüzlü tutumu kitlelerin tepkilerine yol açtı.

Tepkiler giderek artıyor ve kitlesel gösterilerle kendini dışa vuruyor. Özellikle gençlerin harekete geçmesi ile Fridays for Future (FFF-Gelecek için Cumalar) hareketi her hafta kitlesel iklim eylemleri gerçekleşti, öğrenciler dersleri boykot ederek eylemlere katıldı. Küresel düzeyde gerçekleşen iklim grevlerinde ise dünyanın dört bir yanından on milyonlarca kişi sokaklara çıkarak, protestolu gösteriler düzenledi, sorunu tüm toplumun gündemine soktu.

SORUNUN KAYNAĞI OLANLAR, SORUNUN ÇÖZÜMÜ OLAMAZLAR!

Kapitalistler küresel ısınma ve iklimin korunması konusunda bugüne değin bir çözüm üretmiş, bir adım atmış değiller. Aksine orta yerde imzaya açılmış bir iklim sözleşmesi dururken, atmosferdeki sera gazı miktarı artmaya devam etti. Bunun sonucu olarak küresel ısınma daha da arttı.

Küresel ısınmanın kaynağı kapitalist üretim tarzı ve sera gazı salınımının büyük bir bölümünden sorumlu olan uluslararası dev kapitalist tekellerin faaliyetleridir. Tam da bu nedenledir ki, iklim değişikliği gibi bir felaketin temel kaynağı olan kapitalizm iklim krizini çözemez. Dünyada en fazla karbon salınımına yol açan ABD, AB ve Çin gibi kapitalist ülkeler ve buralarda faaliyet gösteren, bankalar, petrol tekelleri, otomotiv ve metal tekelleri ısının küresel artışından ve dolayısıyla yaşanan ve yaşanacak olan tüm felaketlerden sorumludur.

Daha fazla kâr için, aşırı üretim ve tüketim, aşırı sömürü ve dünya kaynaklarının vahşice sömürülmesi ve talan edilmesi üzerine kurulan kapitalist sistem, gezegenimizi ve insanlığı yok oluşa sürüklemektedir. Çünkü kapitalizm insan ve doğanın sömürülmesinden beslenir. Çünkü kapitalizm doğası gereği insanlığın ve doğanın geleceğini değil, hizmet ettiği sınıfın, kapitalist tekellerin, banka ve şirketlerin çıkarlarını ve ihtiyaçlarını gözetir, onlara göre politikalarını belirler.

Bu nedenle kapitalist çıkarlara hizmet eden hükümetlerden iklim krizini çözme yönünde politikalar üretmesi ve uygulaması beklenemez. Tam da bu nedenle iklimin korunması için verilen mücadele kapitalizme karşı mücadelenin ayrılmaz bir parçası olmak durumundadır. Tüm sorunların olduğu gibi, küresel iklim krizinin de gerçek ve kalıcı çözümü ancak kapitalist sistemin temellerine vurmakla mümkün olacaktır. Bunu başaracak olan işçi sınıfıdır, onun örgütlü mücadelesidir.



Dünyayı insanlığa dar edenlere dünya dar geliyor!

Yangınlar, sel baskınları, kuraklık, kitlesel göçler gibi olgular günümüz dünyasında hiç gündemden düşmezken, bu karamsar tabloya karşılık burjuva basın zaman zaman "müjdeli" bazı haberler de vermiyor değil.

Geçtiğimiz hafta dünyanın süper zengini bazı kişiler tarafından gerçekleştirilen uzay yolculukları mesela... Olay burjuva basında geniş ve sansasyonel bir şekilde kendine yer buldu.

Uzaya yolculuk yapan kişilerin hepsi de sahip oldukları servetle dünyanın sayılı zenginleri arasında yer alan kişiler. Bunlardan Richard Branson 11 Temmuz'da, Jeff Bezos ise 20 Temmuz'da uzaya uçuş gerçekleştirdiler. ABD'li Bezos, Amazon'un ve Blue Origin adlı uzay şirketinin sahibi. Şimdilerde 200 milyar doları aşkın servetiyle dünyanın en zengin insanı. Aralarında Virgin Galactic adlı uzay şirketinin bulunduğu, 40 şirketten oluşan Virgin Group adlı şirketin sahibi olan Branson da 5,7 milyar dolarlık servetiyle yine dünyanın sayılı zenginlerinden birisi.

Bunları, henüz kendisi bir uçuş gerçekleştirilmedi bile, alanın diğer tanınmış bir başka milyarderi olan Elon Musk'un takip edeceği söyleniyor. Tesla'nın yanı sıra, tanınmış uzay şirketi olan SpaceX'in sahibi olan Musk da yaklaşık 200 milyar dolar servetle, dünyanın ikinci en zengin kapitalisti durumunda.

Dünyanın en zengin kapitalistlerinin uzaya yönelmeleri, sırf hobi olsun diye veya zevklerini tatmin etmek için değil kuşkusuz. Nitekim Jeff Bezos yakın zamanda Amazon CEO'luğundan ayrılarak, kendini tamamen uzay işlerine verdiğini açıkladı. Çevre kirliliği, savaşlar, yoksulluk ve açlıkla dünyayı yaşanmaz hale getiren burjuvazi, geleceği ve çareyi uzayda arıyor anlaşılıyor.

DÜNYADAN SONRA UZAY DA PAYLAŞILIYOR

Kapitalizm tarih sahnesine çıkmalı 200 yılı aşkın bir süre oldu. Kapitalizm yerkürede, tarihin hiçbir dönemiyle karşılaştırılmayacak derecede çok ve hızlı bir tahribat yarattı. Kâr ve daha çok kâr uğruna doğal kaynaklar hızla tüketildi. Yeryüzünün paylaşılmadık ve el atılmadık hiçbir yeri bırakılmadı. Paylaşılacak yer kalmayınca, yeniden paylaşmak için



savaşlara başvuruldu. İki büyük dünya savaşı ve yüzlerce bölgesel savaş bunun için çıkarıldı.

Yaşlı dünyamız, kapitalizmin yol açtığı savaşlar, küresel ısınma, yoksulluk ve açlık gibi ağır sorunları taşıyamayacak derecede yıpranmış ve yorgun düşmüş durumda. Fakat kapitalistler dünyanın bu haline bakıp acıyacak değiller. Onlar için tek amaç olan sınırsız sömürü, büyüme ve birikim için, tüm canlı yaşamı tehlikeye atma pahasına dünyayı yıkıma sürüklemeye devam ediyorlar.

Ne var ki bu aynı kapitalistler, dünyadaki kaynakların sınırlı olduğunu da herkesten iyi biliyorlar. Onun içindir ki uzaya yönelik yatırımlar ve ona yönelik planlar gün gittikçe artmaktadır. Emperyalist devletler artık Ay'da veya Mars'ta koloniler kurmak peşindedir. Yeryüzünün ardından, şimdi de uzayı paylaşıyorlar.

İnsanlık ilk defa 1969'da Ay'a ayak bastı. O tarihten bu yana 52 yıl geçti ve uzay araştırmaları, buluşlar ve alana yönelik yatırımlar kıyas kabul etmeyecek derecede gelişme kaydetti. O dönem, başta ABD ve SSCB olmak üzere, uzay çalışmaları sadece devletler tarafından yürütülüyordu. Fakat kapitalizmin evrimi içerisinde, her şeyde olduğu gibi bu alanda da çok hızlı bir özelleştirme yaşandı. Günümüzde artık bu işler SpaceX, Blue Origin, Virgin Group ve dünyanın başka

ülkelerinde onlarca başka uzay şirketlerinden soruluyor. Devletler adına uzayda faaliyet yürüten ve hızla büyüyen bu şirketler, zamanla bırakalım devletin denetimine tabi olmayı, devletlerin politikalarını belirleyen birer "şirket devletine" dönüşüyorlar.

ZENGİNLERİN RÜYASI EMEKÇİLERİN KARABASANI OLUYOR

Kapitalist dünyada yeni keşiflerde ve bilimsel buluşlarda motivasyonu sağlayan asıl şey, burjuvazinin ihtiyaçları veya hegemonya yarışında üstünlük sağlama çabasıdır. Bugün gittikçe kızışan hegemonya yarışı sadece yeryüzünde değil, uzayda da son sürat sürüyor. Taraflar uzaya daha fazla uydu göndermek için birbirleriyle kıyasıya bir yarış içerisindedir. Uzay hızla askerileşiyor.

Uzayda öne geçen, hegemonyada da üstünlük sağlıyor. Fakat bu işler ciddi bir maddi külfet gerektiriyor aynı zamanda. Bugün başta SpaceX olmak üzere, uzaycılıkta başa yarışan kapitalist şirketlerin dünyanın sayılı zenginine ait olması, bu alana yatırdıkları tüm paraların da onlara ait olduğu anlamına gelmiyor. Aynı zamanda devletler adına faaliyet yürüten bu şirketlere, araştırma ve geliştirme faaliyetleri için devletler devasa bütçeler ayırıyorlar. Hibeler, vergi indirimleri, teş-

vikler, sübvansiyonlu ve güvenceli kredilerden oluşan milyarlarca dolar veya euro, ağırlıklı kısmı emekçilerin vergilerinden oluşan devlet kasasından veriliyor. Örneğin Tesla 2014'te Nevada çölünde bir pil tesisi açmak için ABD devletinden 1,3 milyar dolar vergi indirim aldı. Böylece bu kapitalist tekeller sadece emekçilerin emeğini sömürerek değil, aynı zamanda bu türden devlet yardımlarıyla da gittikçe palazlanıyorlar.

Yani dünyanın süper zenginlerinin, ister devletleri için olsun, isterse de kendi zevkleri için olsun, uzaya yaptıkları her uçuş yeryüzündeki emekçilerin biraz daha yoksulluğa ve sefaletle itilmesi anlamına geliyor. Zenginlerin rüyaları gerçekleşsin diye emekçilerin rüyaları karabasına çevriliyor.

"UZAY TURİZMİ"

Bundan yarım asır önce, daha henüz Ay'a gidilmemişken, ABD'nin 34. Başkanı Eisenhower şöyle demişti: "Ulusal prestij için aya gitme yarışına 40 milyar dolar harcayan her kimse delidir!" Ona bunu söyleyen asıl şey o zamanki kamuoyu baskısıydı kuşkusuz. İnsanların ezici bir çoğunluğu uzaya yapılacak yatırımların insanlık için çok da acil ve gerekli olmayan harcamalar olduğunu düşünüyorlardı. Yarım asırda çok şey değişti. Köprülerin

altından nice sular aktı. Günümüzde uzay yarışı ve ona yatırılan paralar dudak uçuklatıyor.

Bazı güncel verilere göre, uzay bugün 350 milyar dolarlık bir ekonomiye ulaşmış bulunuyor. Bunun 2040 yılında 1 trilyon dolara ulaşması bekleniyor. UBS'nin tahminlerine göre, yalnızca uzay turizminin değeri 2030'da 3 milyar doları bulacak.

Kapitalist şirketlerin asıl hedefi uzayı kolonileştirmektir. Örneğin SpaceX nihai hedefini, 2050'ye kadar Mars'ta bir koloni kurmak, roketlerle kıtalar arası seyahat yapmak ve gönderilen yüzlerce uydu aracılığıyla ücretsiz internet sistemi kurmak olarak belirtiyor. Burada diğerleri asıl hedefken, internet sadece bir yan üründür.

Bu şirketlerin asıl hedefi hegemonyada üstünlük sağlamak olsa bile, insanlığın lügatine yeni giren bir kavram olan "uzay turizmi" aracılığıyla astronomik kârlar da elde etmek istiyorlar. Nitekim geçenlerde dünyanın süper zenginlerinin yaptıkları ilk uzay yolculuğunun ardından, dünyanın diğer zenginleri de uçmak için sıraya girdiler. Richard Branson'un Virgin Galactic'i ile seyahat etmek için 600 kişinin şimdiden rezervasyon yaptığı bildiriliyor. Bu kişiler, sadece atmosfer ile dünyayı birbirinden ayıran uzay sınırına (100 km) uçup geri gelmek için kişi başına en az 250 bin dolar ödüyorlar. Hazırlıklar hariç 10 dakikadan biraz fazla süren bir yolculuk için muazzam bir para...

Yine Jeff Bezos'un uzay aracında bulunan boş bir koltuk için yapılan müzayedeye 59 ülkeden 7 bin kişi katılırken, koltuk en son 28 milyon dolara satıldı. Teksaslı bir başka uzay şirketi olan Axiom'un, uluslararası uzay istasyonuna Ocak 2022'de taşınmayı düşündüğü üç kişi, bu yolculuk için 55 milyon doları gözden çıkardı.

Dünyanın kapitalist haramileri, kendi 10 dakikalık zevkleri için astronomik rakamları cep harçlığı gibi bir çırpıda vermekten çekinmezken, yeryüzündeki milyarlarca insan yoksulluk, sefalet ve açlıkla boğuşmaya devam etmektedir. Bu durum, onlara bu pervasızlığı yapma olanağı sağlayan kapitalist sistemin ne kadar ahlaksız ve insanlık dışı bir sistem olduğunu bir kez daha kanıtlamaktadır.

KAPITALİSTLER İNSANLIĞIN SORUNLARINA ÇÖZÜM MÜ ARIYOR?

Kapitalistlerin, emekçiler için bir sömürü ve baskı düzeni olan sistemlerini meşrulaştırmak için başvurdukları en temel yalan, bu sistemin herkesin yararına olduğu yalanıdır.

Bu baylara soracak olursanız, uzay ile ilgili yapıp ettikleri her şey insanlığın yararı içindir. Sahip oldukları devasa servet-

ler emekçilerden çaldıklarından oluşan bu haramiler, bununla yetinmeyip, bu bezirgan saltanatının devamı için emekçilere ideolojik olarak saldırmayı da hiç bir zaman ihmal etmiyorlar.

Bezos ve Musk, "İnsanlık uzayı sadece keşfetmemeli, aynı zamanda oraya yerleşmelidir. İnsanlık gezegenler arası bir tür olacak!" diyorlar. Yine verdiği bir mülakatta Bezos, "Karneye bağlı bir durağanlık medeniyeti olmak istemiyorsak, tüm pratik amaçlar için kaynakların sonsuz olduğu yıldızlara yerleşmemiz gerekiyor." diye buyuruyor. Elon Musk ise 2016'da verdiği bir konferansta şöyle diyor: "Ancak tarih bir yok oluş olayının olacağını gösteriyor. Alternatif, uzayda yolculuk eden bir uygarlık ve çok gezegenli bir kültür olmaktır!"

İcraatlarıyla dünyayı yaşanmaz hale getiren ve tüm canlı yaşamı yok oluşun eşğine sürükleyen bu bayların, insanlığı ve uygarlığı kurtarma pozlarına bürünmeleri arsızlığın ve ikiyüzlülüğün danişkasıdır. Fakat onlar bunu son derece bilinçli yapıyorlar. Böylece insanlığın bugün karşı karşıya olduğu onulmaz sosyal sorunların kapitalizm dahilinde çözümünün mümkün olduğunu söylemek istiyorlar. Özcesi "büyük insanlık", solugunuzu tutun, uzaya yerleşiyoruz, her şey çok güzel olacak demeye getiren bir yalana inandırmak istiyorlar.

Oysa biz biliyoruz ki, kapitalizm göğede çıksa aynı kapitalizmdir. Roket fırlatma rampalarının yeryüzünde yarattığı ekolojik ve sosyal tahribat bir yana, daha şimdiden uzay yörüngesine fırlattıkları binlerce uydunun yarattığı ışık ve radyasyon kirliliği ciddi boyutlardadır. Dünyayı yaşanmaz hale getirenler, şimdi de aynı açgözlülükle uzaya dadanıyorlar. Bu gidişle kapitalistlerin elinde, uzay da dünyanın akıbetine uğramaktan kurtulamayacaktır.

Dünyanın süper zenginleri, pandemi baş gösterdiğinde, yanlarına özel doktorlarını da alarak, özel jetlerine binip Yeni Zelanda'daki sığınaklara çekilmişlerdi. Ama artık bu sığınakları da yeterince güvenli görmediklerinden, gelecekte özel roketlerine binip uzaya uçacaklar anlaşılıyor.

Fakat değil uzaya, her nereye giderlerse gitsinler, yaşamını cehenneme çevirdikleri milyarlarca işçi, emekçi ve yoksulun soracağı hesaptan kurtulamayacaklardır. O gün geldiğinde ne özel sığınakları ne özel jetleri ne de uzaydaki kolonileri onları kurtaracaktır. "Büyük insanlık" ayağa kalktığında, sadece tarlalar, fabrikalar ve madenlerin sahibi olmayacak, gerçek sahiplerinin elinde o vakit gökyüzünden insanlığın başına bomba ve roket değil, bereket ve mutluluk yağacaktır sadece...

Joe Biden gerilimi tırmandırıyor

Altı ay önce başkanlık koltuğuna oturan Joe Biden, izlediği agresif dış politika ile ABD emperyalizminin hegemonyasında yaşanan aşınmayı durduracağını iddia ediyor. Öncelikli hedefi Çin olmakla birlikte, Rusya'ya karşı daha provokatif tutumlar sergilemesi dikkat çekiyor. Çin'i provoke etmek kolay göze alınabilecek bir şey değil. Rusya ise nispeten "kolay lokma" sayılıyor olmalı.

Joe Biden'in Rusya lideri Vladimir Putin'e sataşma konusundaki pervasızlığı dikkat çekiyor. Bir süre önce Putin'in bir katil olduğunu ilan etmişti. Putin'in yanıtı ise soğukkanlıydı. Haziran ayında Brüksel'de düzenlenen NATO devlet başkanları zirvesinin ardından Putin'le görüşen Biden, sataşmalara ara vermiş gibiydi. Ancak Washington'daki Ulusal İstihbarat Direktörlüğü'ne ziyareti esnasında yaptığı konuşma durumun pek öyle olmadığını gösterdi. ABD'nin güvenlik politikalarına dair bir konuşma gerçekleştiren Biden, bir kez daha Putin'i hedef aldı:

"Putin ile görüştüğümde, hakiki bir sorunu olduğunu fark ettim. Nükleer silahı ve petrol gelirlerinden başka hiçbir şeyi olmayan bir ekonominin üzerinde oturuyor. Başka hiçbir şeyleri yok... Başının gerçekten dertte olduğunu biliyor ve bence bu onu çok daha tehlikeli yapıyor."

Öte yandan ABD emperyalizminin akıl hocaları, esas sorunun ve esas düşmanın Çin olduğunu söylüyorlar. Emperyalist rejimin imkanlarını buna göre kullanması ve savaş aygıtının yeni duruma uygun bir konumlanma içinde olması gerektiğini hatırlatıyorlar. Daha "şahin" olan kanat ise, Çin'le savaşın kaçınılmaz olduğunu iddia ediyor. Buna rağmen Biden, Çin liderini değil, Putin'i hedef alan provokatif açıklamalardan vazgeçmiyor.

Bu küstahça açıklamalar, Rusya'nın ABD için "kolay lokma" olduğu anlamına mı geliyor? Rusya'nın izlediği politikaya bakıldığında durumun öyle olmadığı anlaşılıyor. Zira ABD-NATO ittifakının Rusya'yı kuşatma pervasızlığına karşı Putin yönetiminin geliştirdiği politika, hiç de alttan alan bir görünüm sergilemiyor. Rusya ne Gürcistan ne Suriye ne Ukrayna ne Kırım konusunda ABD'nin beklediği geri adımları attı. ABD'ye karşı kullanılan dil çoğunlukla

ihtiyatlı olsa da Rusya pratikte çıkarlarını koruma konusunda kararlı olduğunu göstermekten de geri durmuyor.

Sataşmalara verdiği yanıtlara bakılırsa, Putin, Biden'in provokatif açıklamalarına "ısıracak köpek havlamaz" muamelesi yapıyor. ABD için "ortaklarımız" ifadesi kullanan Putin yönetimi, Biden yönetimini uluslararası anlaşmalara uymaya çağırıyor. ABD ile "aşık atma" tutumundan kaçınan Rusya, Washington'dakilere her fırsatta "Tek kutuplu dönem kapanmıştır" tezini hatırlatıyor. Beyaz Sarayın akıl hocalarına dünyada güç dengelerinin değiştiğini hatırlatan açıklamaları diplomatik bir dille tekrarlıyor.

Putin'in soğukkanlı tutumu ve Moskova yönetiminin buna uygun bir duruş sergilemesi, Biden'ı agresifleştiriyor gibi bir izlenim var. Zira sataşma ve provokatif açıklama ve girişimlere rağmen hegemonya çatışmasının seyri değişmiyor. Bu ise ABD'nin etkisinin zayıflamaya devam etmesi anlamına geliyor. Biden'ın hırçınlığının bir sebebi de bu gidişatı değiştirme gücünden yoksun olmasıdır. Bundan dolayı olsa gerek, ortada bunu gerektirecek bir şey olmamasına rağmen sözü savaşa getirerek şu sözleri de sarf etti:

"Eğer büyük bir güçle savaşa girersek, gerçek silahların kullanıldığı bir savaşı kast ediyorum, bunun çok büyük sonuçlar doğuran bir siber saldırı sonucu olma ihtimalinin hiç olmadığı kadar yüksek olduğunu düşünüyorum"

Rusya kaynaklı siber saldırıların ABD'de bazı hassas kurumları hedef aldığına dair tartışmalar yıllardan beri devam ediyor. Rusya'nın ABD seçimlerine müdahale ettiğine dair iddialar da var. Putin yönetimi ise bu iddiaları reddediyor ve ABD'nin somut delil göstermesini istiyor. Tabii bu konuda somut delil gösteremeyen Biden, "gerçek silahlarla büyük bir güçle savaş olabileceğini" söylüyor.

Rusya'yı hedef alan bu sözlerin Putin yönetimini korkutması beklenmiyor. ABD'nin yeni silahlar geliştirip tehditler savurması, başka ülkelerin yanı sıra Rusya'yı da daha çok silahlanmaya itiyor. Bu bağlamda Biden'ın tehditleri pratikte gerçekleşme bile, güncel planda silahlanma yarışını körüklüyor, gelecek açısından ise çatışma riskini arttırıyor.

“Birlik ve örgütlülük sadece müzisyenler için değil, herkes için şart”

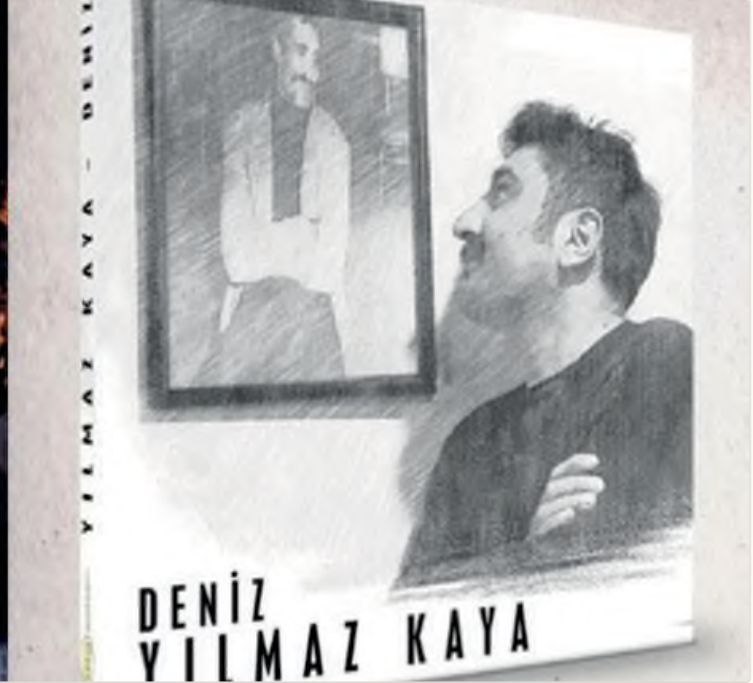
Sanatçı dostumuz **Şirovan** (Yılmaz Kaya), son eseri “Çeto” ve müzik çalışmalarıyla ilgili sorularımızı yanıtladı...

“ÇOŞKU VE SEVINÇTEN ÇOK TRAJEDİNİN YAŞANDIĞI BİR DÖNEMDEYİZ”

- Son süreçte müzikal üretimlerle tarihe bir takım notlar düşmeye başladınız. Ve görüldüğü kadarıyla eserleriniz politik anlamda da belirli içerik ve gündemler üzerine... Sizi bu üretim sürecine yönlendiren nedir? Ve kısaca eserleriniz hakkında bilgi verir misiniz?

Günümüzde insanlar çok dönemsel yaşıyorlar ve kendi dönemlerine çok adapte olmuşlar. İçinden geçtiğimiz zaman ile sınırlı düşünen, oraya adapte olan bir insan değilim. Bu anlamda kalıplarımı hala kırmaya çalışıyorum. Beni bu çalışmalara iten şey, döneme ilişkin notlar tutma isteği... Bu evrende sadece ben yaşamıyorum, başkaları da yaşıyor ve bu insanlar trajediler ve coşkular yaşıyorlar. Ama coşku ve sevinçten çok trajedinin yaşandığı bir dönemdeyiz. Dolayısıyla toplumun hafızasına notlar düşerek kolektif bir hafıza oluşturma çabam var. Bugün için bir şeye tekabül etmiyor gibi görünse de ilerde insanlar açıp baktıklarında notlar tutulmuş olacak ve bir şeyler birileri tarafından okunacak. Bu anlamda yaptıklarım önemli diye düşünüyorum. Her ne kadar müzik camiasında herkesin bireyselleştiği ve popülerleşme peşinden koştuğu yerde yaptıklarımı anlamlı buluyorum. Ben PR (tanıtım) çalışması yapmıyorum. Şu ana kadar 8 çalışma yaptım ve hazırlık aşamasında olanlarla beraber 11 eser var. Bir çalışmalık bütçeyi bile tanıtım için harcamadım. Sadece aboneler üzerinden tanınıyor eserler.

“Kuş Mitingi” 10 Ekim katliamını işliyor. Onun dışında Selçuk Kozağaçlı'nın tutuklanması ve babasının mezarına eleri kelepçeli getirilmesi üzerine bir bes-te var. Bir gazetede gördüğüm fotoğraf üzerinden bir şeyler yapmam gerektiğini düşündüm. Bu konuda yaptığım eserin adı “Vekaleten”. Vekaleten'in son sözleri Kozağaçlı'nın kendi öz cümleleri ile bitiyor. Deniz Gezmiş'in doğum gününe ilişkin de bir çalışma yaptım. Herkes Deniz'i ölümü ile anıyor. Bizim coğrafyada ölüm biraz kutsal. Öldükten sonra herkes yüceltiliyor ama doğum günü bana daha



Müzisyenlerin yaşadığı sorunlar toplumun yaşadığı sorunlardan bağımsız değil. Toplum ne kadar örgütsüzse müzisyenler de o kadar örgütsüz. Dolayısıyla birlik, örgütlülük şart ama sadece müzisyenler için değil, herkes için şart.

mantıklı geldi.

“ÇETO BİRAZ HERKESTEN BİRİ, SİSTEME ADAPTE OLMUŞ VE BİRAZ TEHLİKELİ”

- Son eseriniz içerik konusunda toplumda belli bir kimliğe tekabül ediyor. Bu eser nasıl ortaya çıktı?

Son eserin adı “Çeto”... Çeto herkesin hayatında yer alan bir karakter aslında. Benim de hayatımda da yer alan bir karakterdi. Çok uzağa gitmeye gerek yok. Toplumun içerisinde çok var. Çeto bir proleter değil. Sınıf atlamak isteyen, bir ölçüde başarabilen ama hafızası kör, geçmişe nankör bir karakter. Zaten insan, hafızasına sadakatli değilse o insan tehlikelidir. Çeto biraz tehlikeli bir karakter. Ne kadar espri ile ele alsak da tehlikeli bir karakter. Bu sizin ailenizden biri olabilir, arkadaşınız olabilir, bu azıcık kendimiz olabiliriz. Yani Çeto biraz herkesten biri. Sisteme adapte olmuş. Proleter olmadığı için tehlikeli bir karakter. Çürük ilişkilerden tutun geçmişe olan sadakatsizliğe... Öyle bir karakter. Herkeste biraz Çetoluk var. Bu aslında topluma ve küçük-burjuvaziye yapılan bir eleştiri. Ve kendimize karşı bir espri ve yüzleşme.

Çeto normalde 4 sayfalık bir yazıydı.

Yeni jenerasyona eğlenceli bir şeyler vermek istedim. Bir şiire dönüştürdüm. Hayatımda belli karakterler vardı. Onların eleştirisini yapmak istedim ama meseleyi bireylerden çıkarmak ve toplumsallaştırmak gerekiyordu. Birisine öfke kusmak için bir çalışma yapılmaz. İlham kaynağı etraftaki karakterler aslında. En kısa heline gelince son halini aldı.

- Eserler teknik olarak nasıl bir emek üzerinden yükseliyor? Nasıl bir süreç işliyor?

Kerem Ulaş Dönmez benim yakın arkadaşım ve aranjörüm. *Kozanoğlu* ve *10 Ekim* eserini birlikte yaptık. Kerem “10 Ekim’i ben yapmak istiyorum” dedi. Kerem’in senfonik kafası çok güçlü. Kendinden bir şeyler katıyor. Bir besteci köşeleri belirler ama Kerem bu köşelerle kalıyor. Çalışmaya bir ruh katıyor. Analizler yapıyor. Çeto böyle bir çalışma mesela. Ben sözü müziği yaptım ama eserin gerisi Kerem’in katkısı ile oluştu.

“ÜRETEN İNSANLAR GENELDE ÇAĞIYLA SORUN YAŞAYAN İNSANLARDIR”

- Pandemi süreci ile beraber müzisyenler sorunlar yaşadı. Bu konuda ne

söylemek istersiniz?

Müzisyenlerin yaşadığı sorunlar toplumun yaşadığı sorunlardan bağımsız değil. Toplum ne kadar örgütsüzse müzisyenler de o kadar örgütsüz. Nasıl ki bir işçinin bir diğer işçi arkadaşı için ayağını kaydırmak ya da onu savunmak gibi tercihleri varsa müzisyen camiası için de bu durum geçerli. Aslında daha fazla bir arada olunabilirdi. Daha örgütlü olunabilirdi. Ama toplumun kirli yapısı, rekabetçi yapısından dolayı da bu camia biraz kirli. Bir psikoloji üzerinden yol alınıyor. Dolayısıyla birlik, örgütlülük şart ama sadece müzisyenler için değil, herkes için şart. Birçok arkadaşımızı yitirdik, intiharlar oldu bunlara karşı birlik şart.

Hayat kısa. Bir şeyler yaparken olağanı tüketmemek gerekiyor. Bu anlamda beslendiğin kaynaklar önemli. Bir şeyler üretmiyorsan tüketmek üzerine şekillenmişindir. Ama bir şeyler üretmek için de bir şeylerin kovalayıcısı olmak gerekiyor. Üreten insanlar genelde çağıyla sorun yaşayan insanlardır. İnsanlarla sorun yaşayan insanlardır. Yaşadığın dünya sağlıklı bir dünya olsaydı zaten toplum sorunlu olmazdı.

Proletaryanın büyük öğretmeni ve militan savaşçısı Friedrich Engels!

*Ölümünün 126. yılında
saygıyla anıyoruz...*

“Marx ve Engels’in büyük tarihsel hizmeti, kapitalizmin çöküşünü ve artık insanın insan tarafından sömürülmeyeceği komünizme geçişin kaçınılmazlığını bilimsel tahlille kanıtlamalarıdır.

“Marx ve Engels’in büyük tarihsel hizmeti, bütün ülkelerin proleterlerine, rollerini, görevlerini, uğraşlarını; sermayeye karşı devrimci savaşta ilk başkaldıran olmayı ve bu savaşım-
da bütün çalışanları ve sömürülenleri etraflarında birleştirmeyi göstermeleridir.” (Lenin)

“Ekonomi kategorilerini eleştiren o harikulâde makalesi yayınlandığından beri sürekli yazışarak fikir alışverişinde bulunduğum Friedrich Engels aynı sonuca başka yoldan varmıştı. (bkz. İngiltere’de İşçi Sınıfının Durumu) 1845’te o da Brüksel’e yerleşince Alman felsefesine karşı birlikte hamleye karar verdik; önceki felsefi vicdanımızla hesaplaşmayı önümüze koyduk.” (Marx)